

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

1944 – 1979

23

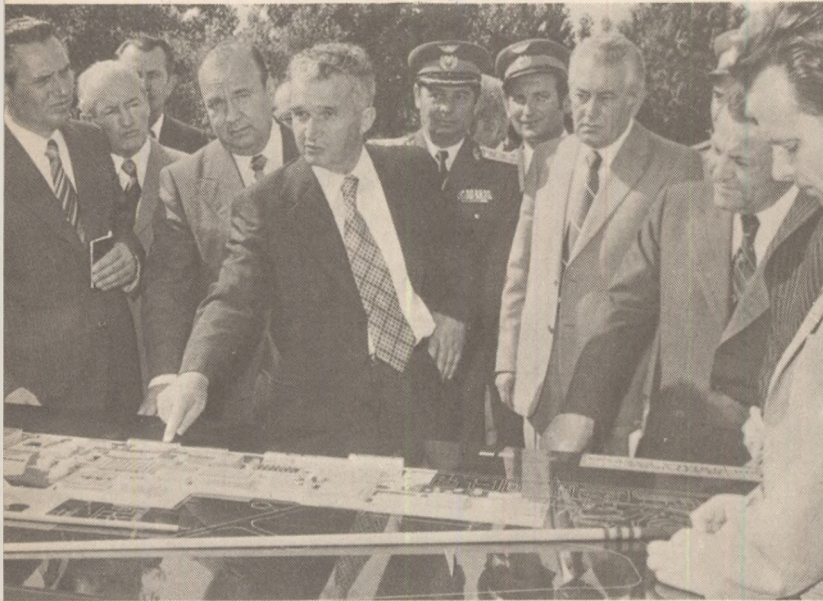
AUGUST

Impetuoasă dezvoltare economico-socială a țării

Intreaga perioadă de după Congresul al IX-lea, cea mai fertilă din istoria patriei, a fost marcată de largă și puternică antrenare a comuniștilor, a întregului popor la elaborarea și înlăturarea politicii interne și externe a partidului și statului nostru, bazată pe principiile și orientările formulate cu excepțională clarviziune științifică și spirit revoluționar de către tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU. Aflat permanent în mijlocul oamenilor muncii, dând nenumăratelor consfătuiri, întâlniri cu specialiștii din toate domeniile vieții economico-sociale, vizite de lucru în toate județele țării caracterul unui amplu dialog, secretarul general al partidului promovează un stil de muncă dinamic, de gândire și acțiune colectivă, pătruns de înaltă responsabilitate pentru destinele patriei socialiste.

Pe șantierul Canalului Dunărea-Marea Neagră, analizând stadiul lucrărilor

Prețioase recomandări, la fața locului, privind dezvoltarea întreprinderii de avioane din București

La Institutul central de chimie, în fața machetei unei viitoare instalații pe bază de concepție proprie

PARTIDUL COMUNIST ROMÂN, CENTRUL VITAL AL NAȚIUNII NOASTRE

VIBRANTUL EVENIMENT de la 23 August 1944, moment de importanță crucială pentru destinele României, a înscris o eră nouă în istoria poporului nostru, era unor profunde transformări democratice, revoluționare, a realizării depline a independenței și suveranității naționale, a fâuririi vieții noi, socialiste. Dintr-o țară slab dezvoltată, cu un caracter predominant agrar, săcătuită și ruinată de război, România s-a transformat radical, devenind, așa cum arăta secretarul general al partidului nostru, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, în cuvântarea sa la Plenara din 4-5 iulie 1979, „o țară industrial-agrară cu o industrie modernă, puternică și o agricultură dezvoltată, cu o știință, un învățămînt și o cultură socialistă înaintată, o țară în care se asigură un nivel de viață tot mai ridicat pentru întregul popor”. Aniversăm, acum, pentru a 25-a oară marea noastră sărbătoare națională într-o țară care și-a sporit forța industrială de circa 42 ori față de anul 1938, cu o producție agricolă, în anul 1978, de aproape 3,5 ori mai mare decât în 1950, cu o economie dinamică și o remarcabilă politică externă, la un prestigiu internațional fără precedent.

Treptele de progres și civilizație pe care ne-am ridicat, rezultatele istorice obținute în cele trei decenii și jumătate – îndeosebi în ultimii 15 ani, cea mai fecundă perioadă din întreaga istorie a patriei noastre – sînt indisolubil legate de ființa și lupta Partidului Comunist Român, de numele secretarului său general, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, care conduce magistral destinele poporului român pe calea libertății și independenței, a bunăstării și civilizației socialiste. Iată de ce, mărețul eveniment, întîmpinat într-un climat de entuziasm, demnităte națională și solidaritate internațională activă, se constituie totodată într-un fierbinte omagiu adus tovarășului **Nicolae Ceaușescu**, cel mai iubit fiu al poporului nostru, eminent om de partid și de stat, care și-a închinat întreaga existență luptei revoluționare pentru împlinirea idealurilor de dreptate socială și națională, pentru patriotică afirmare a dreptului sacru al poporului român, o dată cu al tuturor popoarelor, de a fi stăpîn în propria sa țară.

Aplicînd în mod creator principiile materialismului dialectic și istoric, adevărurile sale general valabile, la condițiile concrete ale României socialiste, partidul și-a adus, în același timp, prin soluțiile cutezătoare, originale, o contribuție de preț la îmbogățirea tezaurului general al teoriei și practicii revoluționare mondiale, la dezvoltarea socialismului științific, la lupta pentru o lume mai dreaptă și mai bună.

Așa fiind, clasa muncitoare, toți oamenii muncii găsesc în rodnicul bilanț al celor 35 de ani de la insurrecția națională armată anti-fascistă și antiimperialistă expresia celei mai convingătoare dovezi că partidul își îndeplinește cu cinste rolul și răspunderile sale istorice de forță politică conducătoare a întregii societăți, constituind centrul vital al națiunii noastre socialiste în marea operă a revoluției și construcției socialiste pe pămîntul românesc.

A fâuri o lume nouă, un nou ev istoric, în numai trei decenii și jumătate, înseamnă a fi accelerat însuși mersul istoriei. Forța creatoare a clasei muncitoare – clasă conducătoare a societății, vitalitatea alianței muncitorești-tărănești, colaborarea strînsă cu intelectualitatea, munca de zi cu zi a harnicului și talentatului nostru popor, au fost potențate și cheazăuite de vasta și înțeleapta activitate ideologică, politică și organizatorică a Partidului Comunist Român.

Importante acumulări cantitative cu treceri dialectice în salturi calitative, – noua calitate determinînd la rîndul ei o nouă cantitate – au imprimat, etapă cu etapă, transformări profund revoluționare în construcția economică, în dezvoltarea și perfecționarea forțelor de

producție, a relațiilor de producție socialiste, a tuturor relațiilor sociale.

De la Platforma-program a P.C.R. din septembrie 1944, la Carta de bază ideologică, teoretică și politică a partidului, a întregului popor, aprobată la cel de-al XI-lea Congres, pozițiile programatice au fost ridicate pe planuri mereu superioare. Strategia generală și orientările tactice ale politicii noastre interne și externe, liniile generale și direcțiile de acțiune în vederea transformării revoluționare a societății, au evoluat în raport cu schimbările intervenite într-o etapă sau alta, în concordanță cu condițiile concrete istorice, sociale și politice.

De la prima noastră Constituție de tip socialist, din 13 aprilie 1948, care a consfințit cucerirea deplină a puterii de către oamenii muncii, la Constituția construcției socialismului, adoptată la 24 septembrie 1952 și apoi la Constituția din 21 august 1965 – Constituția socialismului victorios – ordinea noastră constituțională a urcat tot atîtea trepte de dezvoltare istorică, corespunzător transformărilor revoluționare petrecute în societate.

De la primul nostru parlament, democratic, constituit în urma alegerilor din 19 noiembrie 1946, care asigura doar o preponderență muncitorească-tărănească (forțele democratice obținînd 378 mandate din totalul de 414), la actuala Mare Adunare Națională, care dă expresie reprezentativă voinței întregului popor, statutul electoral al organului suprem al puterii de stat, unicul organ legiuitor, a căpătît un conținut social-politic pe măsura cuceririlor democrației noastre socialiste.

Înalta răspundere de președinte al Republicii Socialiste România, încredințată secretarului general al Partidului Comunist Român, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, dă aură, autoritate și deschidere neabătut revoluționară, întregului sistem de organe ale statului nostru socialist.

De la actul istoric al naționalizării, din 11 iunie 1948, care a marcat instaurarea proprietății socialiste asupra principalelor mijloace de producție, la autoconducerea muncitorească, la noul mecanism economico-financiar, există o evidentă continuitate, dar și deosebiri calitative pe măsura celor mai cutezante aspirații. Într-adevăr, sînt unari deosebiri între prima formă specifică de unitate economică de stat – societatea comercială de stat – legiferată în anul 1948 și puternicele structuri economice actuale afirmate și pe plan internațional, în procesele schimburilor economice și cooperării internaționale. Deosebiri pot fi consemnate și între modestele întreprinderi ale statului – înființate în 1948 – și actualele întreprinderi, unități de bază ale activității economico-sociale, în care oamenii muncii își exercită direct prerogativele ce decurg din calitatea lor de proprietari ai mijloacelor de producție – bunuri ale întregului popor – de producători și beneficiari ai bunurilor materiale.

Curba mereu ascendentă, de un dinamism care a reținut atenția internațională potențialul industriei noastre își găsesc o pregnantă ilustrare în întreaga statistică economică a timpului, din care consemnăm dinamica unui singur indicator: creșterea valorii absolute a sporului producției industriale de la 85 miliarde lei în primul cincinal la 134 miliarde lei în perioada 1966-1970, la 264 miliarde lei în cincinalul 1971-1975 și peste 440 miliarde lei preliminar, la sfîrșitul actualului cincinal. Însemnate mutații calitative se regăsesc și în structura industriei, ajungînd ca marea pondere să fie deținută de ramurile de vîrf, moderne, implicate de revoluția tehnico-științifică, sub efectele și în considerarea căreia se desfășoară întreaga noastră activitate economică.

Modernizarea continuă a zestei tehnico-materiale a fost dialectic împletită cu măsuri de perfecționare continuă a principiilor și teh-

nicilor de gestiune și conducere economică. De la așa-numita „gospodărire de sine stătătoare” sau „gospodărire chibzuită”, instituționalizată în anul 1948, la noul meconism economico-financiar aprobat la Plenara C.C. al P.C.R. din martie 1978, saltul produs, mai ales dacă e privit în perspectiva sa, echivalează cu trecerea de la vîrsta primilor pași economici — ca să ne exprimăm așa — la adevărata maturitate economică. Dacă e să ne referim la actul conducerii, trebuie să consemnăm de asemenea, trecerile calitative fundamentale operate de la „conducătorul unic” al primelor unități de stat, la conducerea colegială și apoi la principiul muncii și conducerii colective, pînă la nivelul autoconducerii muncitorești expresie elocventă a adîncirii continue a democratismului orînduirii noastre.

TOATE MARILE SUCESE dobîndite de poporul nostru în anii scurși de la istoricul eveniment de la 23 august 1944 sînt indisolubil legate de conducerea întregului proces revoluționar, a vastei opere a edificării socialiste de către Partidul Comunist Român, care în fiecare etapă străbătută a fost factorul politic fundamental, făuritorul întregii strategii de dezvoltare economico-socială a țării, forța conducătoare în societate, exponentul fidel al intereselor vitale ale națiunii noastre, în jurul partidului cimentîndu-se unitatea de nezdruccinat a întregului popor. Experiența țării noastre a demonstrat cu deosebită claritate că pe măsura desfășurării evoluției și construcției socialiste rolul conducător al partidului crește, că aceasta este o legitate obiectivă a acestui proces complex. **„Afirmarea partidului ca forță politică conducătoare a societății — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — este rezultatul unui proces legic al dezvoltării noastre istorice, al întregii activități a partidului în conducerea luptei clasei muncitoare, a oamenilor muncii din România pentru eliberare socială și națională, pentru răsturnarea regimului burghezo-moșieresc și cucerirea puterii politice, pentru edificarea societății socialiste în patria noastră”.**

Mai ales, partidul s-a afirmat plenar ca forța politică conducătoare a societății noastre, ca centrul vital al națiunii, după cel de al IX-lea Congres al P.C.R., care a deschis o perioadă de profunde înnoiri, de puternică efervescență revoluționară, în toate domeniile vieții noastre politice, economice și sociale. O contribuție deosebit de prețioasă la definirea concepției partidului nostru comunist privind creșterea rolului său conducător în procesul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate a adus-o tovarășul **Nicolae Ceaușescu**. În lucrările secretarului general al partidului găsim magistral fundamentată această concepție a cărei esență constă în integrarea organică a partidului în viața economico-socială, exercitarea funcției sale conducătoare din interiorul societății, al organismelor sale de stat și economice, prin împletirea strînsă a activității partidului cu cea a maselor largi de oameni ai muncii.

Realitățile au confirmat pe deplin justetea tezei partidului nostru privind împletirea activității organelor de partid cu cea a organelor de stat și obștești, teză de mare eficiență socială. Ca urmare, pe plan decizional și normativ, în ultimii ani s-a accentuat procesul de împletire a normelor politice, cu cele juridice și obștești, ceea ce a determinat o îmbogățire a conținutului teoriei și practicii legislative, a întregului sistem de norme sociale. Aceasta, în condițiile promovării consecvente a principiului suveranității legii, ale creșterii rolului Marii Adunări Naționale și Consiliului de Stat, și prerogativelor Președintelui Republicii Socialiste România.

În consecință, au loc mutații serioase în structura normelor sociale, sub semnul unei dialectici deosebit de complexe. Pe de o parte, se manifestă o tendință de dejuridicizare a unor aspecte ale relațiilor interumane care pot fi guvernate prin celelalte norme sociale, pe de altă parte terenul de pe care este eliminată practica conducerii prin instrucțiuni și alte asemenea practici, este adus, atît cît este necesar, sub pulberea legii. Tipic pentru acest fenomen este codul normelor și principiilor eticii și echității socialiste, care contribuie la o continuă restrîngere a juridicului, îndeosebi a legislației penale. În sens invers, avem în vedere dreptul economic — contestat pînă ieri chiar: și ca simplă idee — care, s-a afirmat ca un instrument de mare eficiență în realizarea politicii economice a partidului, în întărirea ordinii și disciplinei economice.

De vădită originalitate este măsura constituirii organelor de partid și de stat, consecință firească a tezei împlinirii activităților de partid, de stat și obștești, îmbinare fericit întruchipată în asemenea structuri cu dublă natură. O importanță expresivă a acestei tendințe se regăsește și în măsura instituționalizării și integrării funcției de secretar al organizației de partid în organele de conducere colectivă ale unităților de stat, locale și centrale. Rolul de forță politică conducătoare a partidului, în aceste condiții, este ridicat pe o treaptă superioară

O importanță excepțională, în problemele construcției de stat, ale democrației noastre socialiste, au orientările Plenarei comune a C.C. al P.C.R. și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale din 4-5 iulie 1979. Cu acest prilej tovarășul **Nicolae Ceaușescu** a atras din nou atenția că toate organismele colective, în care oamenii muncii participă nemijlocit, trebuie să joace un rol hotărîtor, împletindu-și strîns activitatea cu cea a organelor de stat, ele trebuind să devină parte inseparabilă a structurii statului nostru socialist. **„Să înțelegem — subliniază secretarul general al partidului nostru — că teza cu privire la dispariția statului presupune nu desființarea lui într-un anumit moment, ci crearea cadrului prin care masele populare participă la viața socială, își asumă răspunderea în conducerea societății”.**

Odată cu creșterea rolului conducător al partidului și ca efect al împlinirii acestui rol s-a adîncit și perfecționat neîncetat democrația socialistă în societatea noastră. Contrar unor teze ale propagandei burgheze, între democrație și conducerea de către partidul comunist nu există nici o contradicție, partidul fiind emanația voinței întregului popor, purtătorul celor mai înalte și nobile aspirații ale sale. Așa cum o pune în evidență realitatea, tocmai conducerea de către partid constituie garanția păstrării democrației, a dezvoltării și perfecționării ei în procesul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate. Astfel, împlinirea rolului conducător al Partidului Comunist Român și dezvoltarea democrației socialiste sînt procese ce se condiționează reciproc, măsurile succesive adoptate de partidul nostru, cu deosebire după Conferința Națională din 1967, în vederea afirmării tot mai puternice a caracterului democratic al orînduirii noastre, fiind tot atitea dovezi de necontestat în acest sens. Tocmai ca urmare a acestei acțiuni consecvente a partidului în care s-a materializat gîndirea novatoare, profund originală a secretarului general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, a fost creat un sistem organizatoric — instituțional democratic, unic în felul său, superior oricărei forme a democrației burgheze, care asigură participarea efectivă a oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate la conducerea societății, exercitarea de către toți cetățenii patriei a drepturilor și libertăților largi ce le sînt acordate.

ORICIND ȘI ORIUNDE analiza stării prezente, cu atît mai mult a timpului istoric, implică în continuitatea și discontinuitatea curgerii sale, o referință nu numai la trecut ci și la viitor, la perspectivele larg revoluționare ale prezentului istoric. Edificînd societatea socialistă multilateral dezvoltată, ne situăm într-un prezent fierbinte, cu un viitor conturat, pe o lungă perioadă istorică, în Programul partidului, care stabilește direcțiile fundamentale ale politicii noastre interne și externe, în condițiile ridicării pe o treaptă superioară a rolului politic conducător al partidului în întreaga viață a societății noastre.

Obiectivele progresului nostru multilateral cuprinse în proiectele documentelor ce vor fi supuse dezbaterii și adoptării celui de al XII-lea Congres al partidului ne dau atît dimensiunea viitorului, dar și a prezentului, a marilor succese repute, deoarece evident, tot ceea ce ne propunem, tot ceea ce va deveni realitate în anii următori, ar fi fost de neconceput fără realizările noastre de pînă acum. **„Putem spune — fără îngîmfare sau automulțumire — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara comună din 4-5 iulie 1979, că am obținut rezultate remarcabile, care au ridicat într-o perioadă istorică scurtă țara și poporul nostru la un nivel de viață pe care mulți nici nu-l gîndeau, nici nu îndrăzneau să-l imagineze. De aceea, pe baza experienței noastre putem afirma că socialismul și-a demonstrat pe deplin capacitatea de a asigura progresul rapid al unui popor: care și-a luat soarta în mîinile sale. Partidul nostru comunist își îndeplinește cu cinste rolul istoric de a conduce poporul, pe culmile cele mai înalte de civilizație și progres.”**

În contrast cu lumea capitalistă care își destăinuie prin cele mai autorizate personalități criza de încredere în viitor, poporul nostru vede în politica Partidului Comunist Român, în documentele Congresului al XII-lea, cheazășia unui viitor luminos, pe măsura idealurilor sale de dreptate socială și națională. Succesele istorice obținute sub conducerea înțeleaptă, clarvăzătoare a Partidului Comunist Român, marelui obiective prefigurate pentru o întreagă perioadă istorică, entuziasmul și împlinirile cu care clasa muncitoare, țărăniimea, intelectualitatea, toți oamenii muncii se pregătesc să întîmpine cel de-al XII-lea Congres al partidului, fac din sărbătoarea națională a eliberării patriei de sub dominația fascistă un eveniment de emoționantă vibrație politică, patriotică, o puternică manifestare a unității de neclintit a popoului, a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, în jurul Partidului Comunist Român, a politicii sale interne și internaționale.

Emil NICOLCIOIU

23 AUGUST 1944: ACT AL VOINTEI ÎNTREGULUI POPOR ROMÂN

CU FIECARE AN adăugat istoriei socialiste a țării descifrăm cu tot mai intensă emoție și nemărginită mândrie patriotică multiplele sensuri și covârșitoarea însemnătate pe care le-a avut și le are pentru destinele întregului popor român — 23 August 1944 — cel mai luminos eveniment din istoria noastră multimilenară, Ziua Națională a României.

Moment de răscruce pentru viața României contemporane, act al voinței întregului popor român, 23 August 1944 reprezintă început al erei noi în istoria noastră națională, al revoluției de eliberare națională și socială, antifascistă și antiimperialistă în România. Răsturnarea dictaturii militare fasciste, eliberarea României de sub dominația hitleristă și participarea țării noastre cu toate forțele ei materiale și umane la crucele bătălii pentru zdrobirea Germaniei naziste au deschis calea unor profunde transformări revoluționare, naționale și sociale pe pământul românesc, calea asigurării deplinei independențe și suveranității naționale. Pasul gigantic făcut de poporul român pe drumul devenirii sale socialiste și comuniste a început, așadar din acele zile insurecționale fierbinti ale lui august 1944.

Trup din trupul poporului și suflet din sufletul lui. Partidul Comunist Român a înaintat pe drumul istoriei având drept credință și țel slujirea cu înflăcărat patriotism, cu neînfricat spirit de jertfă și sacrificiu, a năzuințelor seculare de libertate și neafirmare ale poporului.

Tradițiile strămoșești de luptă, probate cu eroism legendar de masele largi populare sub cîrmuirea unora dintre conducătorii cei mai cetezători și iluștri — Mircea cel Bătrîn sau Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul sau Tudor Vladimirescu — și a atîtor altor „bărbați ai țării”, înserise pentru veșnicie în letopisețul neamului, vitejia ostașilor români pe cîmpurile de bătălii ale războiului din 1877—1878 pentru cucerirea independenței sau ale primului război mondial, au fost preluate și cultivate cu deosebită grijă și nemărginită dragoste de către comuniștii. Afirmîndu-se ca cea mai importantă forță politică pe scena vieții social-politice românești, Partidul Comunist Român a înălțat cu bărbăție steagul luptei pentru eliberarea țării de sub dominația străină și jaful imperialist, pentru întărirea necontenită a independenței și suveranității naționale. Comuniștii au fost eroii organizării maselor muncitoare în aprigele bătălii pentru cucerirea de drepturi politice și economice, pentru apărarea intereselor vitale ale maselor muncitoare. Luptele minerilor de la Lupeni din 1929, ale petroliștilor și ceferiștilor

din 1933, răscoala țăranilor din Valea Ghimeșului din 1934 — sînt numai cîteva din momentele de referință din lungul șir al viguroaselor înclăștări de clasă desfășurate sub conducerea comuniștilor.

De un eroism fără seamăn a fost lupta Partidului Comunist Român împotriva fascismului, cel mai feroce dușman din cîți a cunoscut vreodată omenirea. „În istoria patriei — arată secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu — va rămîne ca un simbol strălucit al spiritului revoluționar al comuniștilor, al dăruirii lor pînă la sacrificiu pentru cauza libertății poporului, lupta împotriva fascismului și a ocupației naziste, pentru eliberarea României și recăștigarea independenței naționale”.

DE ÎNDATĂ după instaurarea hitlerismului în Germania, P.C.R., cu clarviziunea și spiritul revoluționar ce i-au fost proprii de-a lungul întregii sale existențe a dezvăluit cu promptitudine în fața întregului popor român imensul pericol al fascismului, arătînd că el reprezintă „cel mai aprig dușman al națiunii, o abjecție înșelăciune, o diversiune de cea mai proastă și detestabilă calitate”. Este meritul istoric al Partidului Comunist Român de a fi fost singura forță politică din țară care s-a situat cu fermitate în avangarda luptei antifasciste a poporului român, pentru apărarea intereselor vitale ale României. Încă din anul 1935, un apel al C.C. al P.C.R. preciza că: „Noi comuniștii sîntem gata să apărăm cu arma în mînă independența României, dacă țara noastră ar fi silită să ducă un război național de apărare contra imperialismului fascist”.

În ciuda condițiilor deosebit de grele ale ilegalității, partidul nostru a militat neobosit pentru realizarea unui larg front de luptă al maselor populare în jurul celei mai ferme forțe sociale antifasciste — clasa muncitoare. Pentru întărirea continuă a legăturilor cu masele populare, comuniștii au creat în perioada interbelică o întinsă rețea de organizații legale de masă: Sindicatele unitare, Blocul muncitoresc-țărănesc, Liga muncii, Comitetul național antifascist, Blocul democratic ș.a., editînd în același scop, peste 300 de ziare și reviste ca Școala, Lupta de clasă, Era nouă etc.

După instaurarea dictaturii militare fasciste în septembrie 1940 și subordnarea țării Reichului nazist prin intrarea trupelor hitleriste în țară, în octombrie același an și, mai cu seamă, după tirirea României împotriva voinței majorității covârșitoare a poporului în războiul hitlerist, care risca să se transforme într-o adevărată catastrofă

națională pentru țara noastră, comuniștii au trecut imediat la organizarea unei puternice și ample mișcări de rezistență. Prin „Platforma-program din 6 septembrie 1941” au fost stabilite principalele obiective ale luptei: răsturnarea dictaturii militare-fasciste, formarea unui guvern al independenței naționale, încetarea războiului împotriva Uniunii Sovietice, alungarea hitleriștilor din țară, eliberarea părții de Nord a Transilvaniei de sub ocupația hitleristo-horthystă, participarea alături de coaliția Națiunilor Unite la înfrîngerea Germaniei naziste.

OBIECTIVELE fixate de partidul comunist au devenit programul de luptă al mișcării de rezistență desfășurată cu tot mai multă vigoare pe întreg cuprinsul țării. Muncitorimea s-a impus prin numeroase acțiuni de răsunet național pe care le-a declanșat împotriva dictaturii antonesciene și a războiului hitlerist. Nenumărate greve și conflicte de muncă, deseori însoțite de manifestații de masă, au fost organizate într-o serie de întreprinderi ca „Lemaitre”, „Wolf”, „Arsenalul armatei” din București, „Concordia -Pitești”, „Astra -Arad ș.a.” au fost dezlănțuite importante acte de sabotaj împotriva producției de război.

În frontul larg al rezistenței antifasciste a poporului român, remarcabile contribuții au fost aduse de țărănime: nesupunerea față de autoritățile dictaturii, sustragerea de la rechiziții, refuzul de a executa diferite corvezi au fost numai cîteva din formele cele mai frecvente prin care trucidorii ogoarelor, atît de greu loviți de nenorocirile războiului, s-au înrolat cu speranțele lor de libertate în mișcarea națională de rezistență. La rîndul lor, cei mai reprezentativi intelectuali-savanți, profesori universitari, scriitori, artiști, învățători, ș.a. — s-au ridicat deschis împotriva ideologiei fasciste și indeosebi a psihozei războiului, înseriind, astfel, remarcabile contribuții în consolidarea continuă a stării de spirit antihitleriste a poporului și a mișcării de rezistență a maselor largi populare din țara noastră. Este credem, deosebit de grăitor faptul că numai în perioada 22 iunie 1941 — iunie 1944 peste 108 000 muncitori, țărani, intelectuali au compărut în fața tribunalelor militare pentru neexecutarea de ordine în unitățile militare de pe front și din țară. Ura față de hitlerism a determinat o puternică stare de împotrivire în rîndurile armatei române, manifestată sub cele mai diferite forme — dezertări, neexecutarea de ordine, refuzul de a lupta etc. — atît în rîndurile ostașilor, cît și al ofițerilor superiori. După cum arată fostul șef al Marelui Stat Major din perioada 20 ianuarie 1942 — 23

August 1944, generalul de corp de armată Ilie Șteflea, urmărindu-se crutarea armatei române și sustragerea ei de la dezastrul spre care era împinsă în războiul hitlerist antisovietic, numeroase unități militare românești nu au mai fost trimise în luptă, altele au fost retrase după front sau transferate în spațiile frontului sub pretextul refacerii. „Am ascuns tot timpul Comandamentul german — relatează fostul șef al Marelui Stat Major Român — adevărata situație a armatei române... Am avut totdeauna două serii de tabele cu situația materială a armatei române: o serie de tabele cu adevărata situație, care se păstra strict-secret și nu era arătată autorităților germane și o altă serie cu situația materială mult redusă, special întocmită pentru autoritățile germane”. Astfel prin cele mai felurite căi și mijloace pierderile armatei române au fost mult diminuate. „În realitate, arată același general, timp de trei ani și două luni (cât a durat participarea armatei române la războiul hitlerist antisovietic — n.n.) noi am pierdut... 62.871 morți”.

PUTERNICA stare de spirit anti-hitleristă caracteristică tuturor categoriilor de cetățeni ai țării noastre, cât și împrejurările externe în continuă și rapidă modificare au impus cu necesitate măsuri dintre cele mai hotărâte pentru scoaterea țării din războiul hitlerist. În acest sens o direcție principală a activității P.C.R. a constituit-o preocuparea consecventă pentru coalizarea tuturor forțelor naționale cu stare de spirit antihitleristă în lupta pentru salvarea țării de la o adevărată prăbușire națională. Dovădind o înaltă capacitate de orientare în situația complexă internă și internațională a momentului respectiv, în a stabili în mod amănunțit și realist planul insurecției, P.C.R. a trecut în ziua de 23 August 1944 la înfăptuirea revoluției de eliberare națională și socială, antihitleristă și antiimperialistă.

Încă din primele ore, evenimentele insurecționale petrecute în România au avut un răsunător ecou în opinia publică mondială, bucurându-se de elogiile aprecieri. În același timp, deruta produsă în rândurile căpeteniilor naziste a fost catastrofală. „Raportez însă — transmitea generalul Hansen din București la Berlin — că nu este vorba de un puci al camarilei de la curte ci de o lovitură de stat, **bine pregătită de popor și trupă** informate prin radio. Măsura se bucură de cea mai largă încuviințare. Împotriva regelui și a noului guvern nu poate fi găsit nici un general pentru contra-guvern...”.

La capătul a nouă zile de lupte înverșunate, cei peste 465.000 de luptători români încadrați în forțele armate și formațiunile patriotice, încheiau cu succes operațiunile insurecționale de curățire de hitleriști a celei mai mari părți a teritoriului țării. Au fost capturați 56.455 militari, între care 14 generali și 1.421 ofițeri. Inamicul a pierdut în același timp, 282 avioane, 498 nave, cât și mari cantități de armament.

Insurecția română triumfă.

ISTORICUL act de la 23 August 1944 a avut urmări politice naționale și sociale dintre cele mai importante pentru soarta țării. El a marcat începutul revoluției de elibe-

rare națională și socială, antifascistă și antiimperialistă a poporului român. Desfășurarea evenimentelor a pus, o dată în plus, în evidență rolul conducător al Partidului Comunist Român, coeziunea întregului popor și devotamentul fără margini al tuturor cetățenilor, indiferent de naționalitate, față de soarta patriei. Acțiunea rapidă și victorioasă a forțelor insurecționale române a dat la iveală încă o dată marile capacități și resurse de energie și cetezanță de care a fost și este capabil poporul român în momentele cruciale ale existenței sale. Insurecția a asigurat condițiile necesare participării poporului român, cu toate forțele, alături de Națiunile Unite, la înfrângerea Germaniei naziste.

În același timp, insurecția română a avut consecințe determinante pentru soarta războiului. Ea a antrenat o adevărat dezastru pentru frontul hitlerist. Practic, întregul dispozitiv strategic hitlerist din sud-estul Europei s-a prăbușit ca urmare a loviturii necrutătoare primite prin înfăptuirea de către poporul român a insurecției sale victorioase. Paralel cu efectele militare covârșitoare pe care le-a determinat, actul istoric de la 23 August a exercitat o profundă influență asupra evoluției situației politice din o serie de țări, a contribuit la accentuarea crizei regimurilor din Bulgaria, Ungaria și chiar din Germania hitleristă, a stimulat intensificarea rezistenței populare antifasciste în Bulgaria, Iugoslavia, Cehoslovacia, Polonia, Grecia și în alte țări.

Conduc de Partidul Comunist Român, întregul popor și-a adus în continuare o prețioasă contribuție la zdrobirea Germaniei hitleriste, la eliberarea din jugul fascist a altor popoare, înscriind astfel, încă o pagină de nepieritor eroism în glorioasa sa istorie. Împreună cu armata sovietică, armata română s-a angajat în grele lupte pentru eliberarea întregului teritoriu al patriei, participând apoi activ, timp de 260 de zile, la bătăliile pentru eliberarea Ungariei, Cehoslovaciei, Austriei. Un drum lung de peste 1.000 de kilometri a fost stropit cu sânge de ostași români și presărat cu aproape 170.000 de jefte. 300.000 din cei peste o jumătate de milion de militari români participanți la războiul antihitlerist au fost distinși pentru faptele lor de vitejie și eroism, cu ordine și medalii sovietice, ungare, cehoslovace, românești. În același timp, eforturile materiale făcute de întregul popor român, de la 23 August 1944 până în vara anului 1945, au însumat cu mult peste un miliard de dolari (cursul din 1938). Acest efort, raportat la numărul populației, la posibilitățile de atunci ale țării și la timpul scurt în care a fost făcut este cu adevărat urias.

PRIN CONTRIBUȚIA adusă la marea victorie asupra fascismului, poporul român a dat cea mai strălucită expresie a atașamentului său profund față de cauza păcii și libertății. Conduc cu înțelepciune și clarviziune de către partidul comunist, imediat după victoria definitivă asupra hitlerismului, poporul român a trecut cu hotărâre la reorganizarea radicală, din temelii, a întregii sale vieți politice, economice, sociale. Rînd pe rînd au fost înlăturate de la cîrma țării trei guverne cu majoritate reacționară,

pentru ca, în cele din urmă, la 6 martie 1946 să fie instaurat la putere primul guvern revoluționar-democratic din istoria României. În frunte cu comunistii, masele muncitoare au trecut la realizarea unor ample și profunde transformări democratice și revoluționare în societatea românească. La 30 decembrie 1947 a fost înlăturat ultimul stîlp al vechii orînduirii — monarhia.

Milioane și milioane de români, maghiari, germani, sîrbi și de alte naționalități — fii ai aceleiași patrii comune — România — s-au avîntat, călăuziți de conducătorul lor încrezut Partidul Comunist Român, pe drumul făuririi pe pămîntul românesc a celei mai drepte orînduirii din cîte a cunoscut omenirea, orînduirea socialistă.

CONCEPUTĂ ca un proces istoric complex de ample dimensiuni realizarea acestei epoci naționale s-a bazat în permanență pe creativitatea, inteligența și hărnicia întregului popor, pe colaborarea reciproc avantajoasă cu toate popoarele lumii, și în primul rînd, cu toate țările socialiste. Victoria deplină și definitivă a socialismului în România — prin făurirea industriei socialiste, cooperativizarea agriculturii, asigurarea caracterului unitar al întregii economii naționale și generalizarea relațiilor de producție socialiste — a reprezentat cea mai mare realizare politică a P.C.R. după cucerirea puterii.

Din bogatul și cuprinzătorul bilanț al împlinirilor socialiste la care ne referim cu îndreptățită mîndrie acum la aniversarea jubileului celor 35 de ani de la gloriosul 23 August 1944 să amintim fie și numai că, producția industrială a României este azi de 42 de ori mai mare ca în 1950, iar producția agricolă de peste trei ori și jumătate. Să adăugăm la acestea numeroasele orașe noi care au împînzit țara dintîr-un hotăr în celălalt, puternica înflorire a științei, artei, culturii, învățămîntului, creșterea nemaîntîlnită a prestigiului internațional al României, care are în prezent relații diplomatice cu peste 130 de state.

Contribuția esențială, hotărîtoare, în elaborarea și fundamentarea teoretică și practică a liniilor directoare ale politicii interne și externe românești, atît de magistral trasate în Programul partidului a avut-o tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, secretar general al P.C.R., președintele Republicii Socialiste România.

Prevederile documentelor programatice ale celui de al XII-lea Congres al P.C.R. — care vizează continuarea dezvoltării în ritm înalt a bazei tehnico-materiale a societății, pregătirea forței de muncă, dezvoltarea învățămîntului de toate gradele, sporirea contribuției cercetării la înfăptuirea revoluției tehnico-științifice în România, ridicarea nivelului de trai material și spiritual, întărirea continuă a partidului și statului perfecționarea necentenită a democrației socialiste, ridicarea pe trepte tot mai înalte a activității ideologice și a muncii politico-educative etc. — dau în aceste zile o nouă și luminoasă dimensiune drumului eroic pe care poporul român a pășit în urmă cu trei decenii și jumătate, în acel început de ev nou socialist, căruiu îi este piatră de hotăr și de temelie August 23.

dr. Ion SPĂLAȚELU

SEMNIIFICAȚII ECONOMICE ȘI SOCIAL-UMANE ALE CORELAȚIEI DINTRE ACUMULARE ȘI CONSUM [I]

TRANSFORMĂRILE profunde care au avut loc în toate componentele economiei și societății românești în cei 35 de ani care au trecut de la înfăptuirea revoluției de eliberare națională și socială, antifascistă și antiimperialistă din luna august 1944, și-au pus puternic amprenta asupra procesului de dezvoltare a forțelor de producție. Ele au condus la transformarea României dintr-o țară agrară cu o industrie înapoiată, într-o țară industrial-agrară în plin proces de dezvoltare și modernizare, angajată ferm și ireversibil pe coordonatele progresului și civilizației socialiste. În acest proces, perioada deschisă de cel de-al IX-lea Congres al P.C.R. se înscrie ca cea mai fertilă din istoria poporului român și a construcției socialiste, atât prin dinamismul înalt al economiei și prin intensitatea procesului de modernizare a forțelor de producție, cât și prin marile realizări obținute de poporul român în toate celelalte domenii ale activității — politic, social, științific și cultural. Aceste realizări sînt indisolubil legate de contribuția hotărîtoare a tovarășului **Nicolae Ceaușescu** la formularea strategiei partidului în noua etapă în care a intrat țara noastră odată cu încheierea procesului de generalizare a relațiilor socialiste de producție, la elaborarea căilor și metodelor de realizare și impulsioneare a progresului economico-social, la mobilizarea tuturor resurselor și posibilităților de care dispune societatea noastră în vederea realizării obiectivelor de progres și prosperitate propuse în fiecare etapă a construcției socialiste.

Necesitatea ratei înalte a acumulării desprinsă din analiza realităților țării

EXPERIENȚA construcției socialiste în țara noastră, ca de altfel și experiența mondială, au pus cu putere în evidență faptul că pentru a făuri un destin luminos poporului, pentru a realiza o economie puternică și modernă, ca bază și garanție materială de neînlocuit a realizării aspirațiilor de prosperitate, trebuie asigurate mijloacele necesare creșterii în ritm înalt a forțelor de producție, sporirii avuției naționale și ridicării gradului de dezvoltare economico-socială. Ca urmare, una dintre coordonatele fundamentale, vitale ale strategiei dezvoltării economico-sociale, care și-a găsit o amplă și multilaterală analiză în documentele partidului nostru în perioada de după Congresul al IX-lea, în lucrările de inestimabilă valoare științifică ale tovarășului **Nicolae Ceaușescu** o reprezintă repartizarea rațională a venitului național pentru fondul de acumulare — pe baza căruia se asigură resursele pentru dezvoltare, și fondul de consum. Secretarul general al partidului a introdus în circuitul național al științelor economice categoria **fondului național de dezvoltare economico-socială**, mai complexă, ce desemnează totalitatea resurselor alocate de societate pentru dezvoltare și reflectă un stadiu superior de cunoaștere a legăturilor, conexiunilor și esenței surselor reproductivității socialiste largite, a dat o fundamentare amplă necesității asigurării unei rate înalte a acumulării, orientării și modalităților de utilizare eficientă a fondurilor respective.

Abordarea acestei probleme s-a bazat pe analiza dialectică, dinamică a raportului de strînsă interdependență și multiplicare reciprocă ce există între mărimea părții din venitul național care este destinată dezvoltării economico-sociale (acumulare), dinamica venitului național și îmbunătățirea condițiilor de muncă și de viață ale poporului: în formularea opțiunilor în acest cadru s-a pornit de la condițiile concrete ale țării noastre, de la nivelul structurii și exigențele economiei românești în condițiile contem-

porane, precum și de la contextul internațional în care ea se dezvoltă.

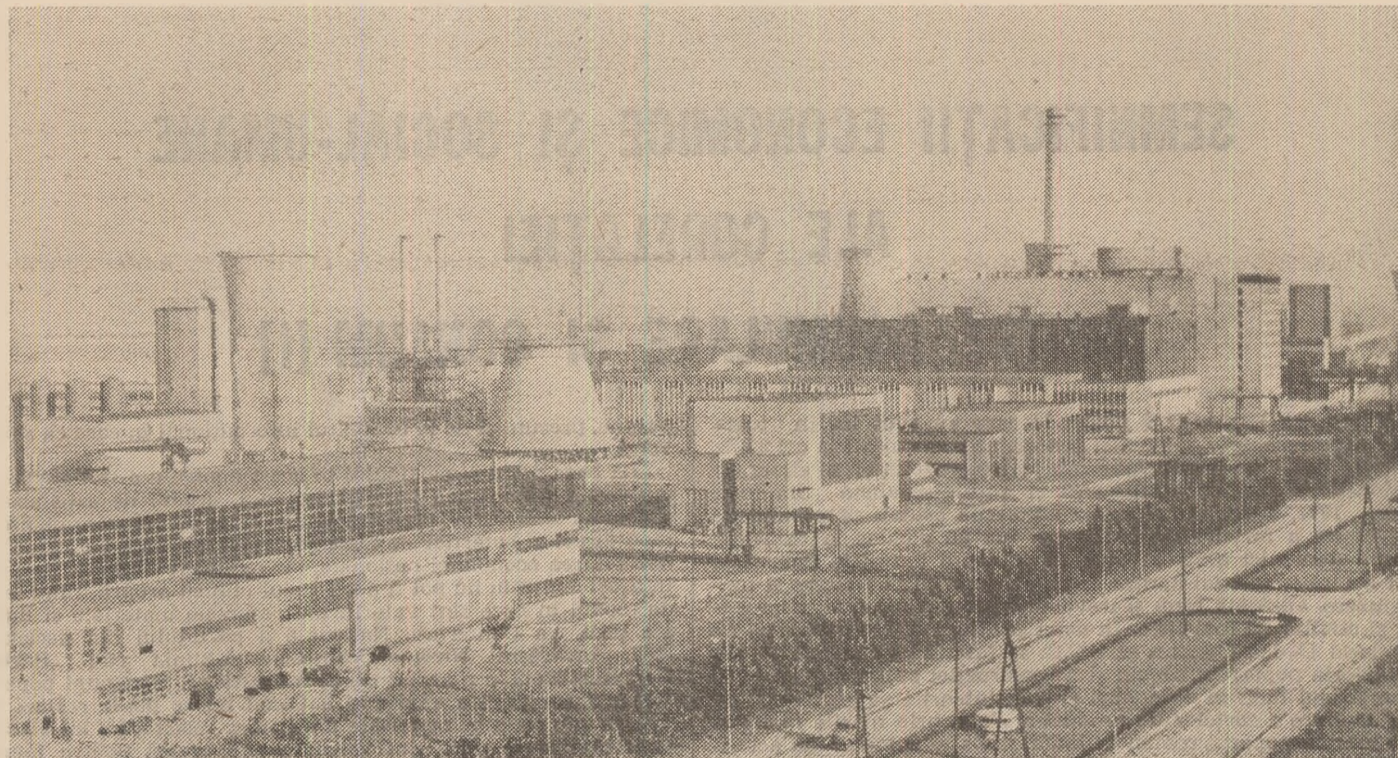
La baza politicii partidului în acest domeniu a stat și stă premisa că prosperitatea întregii societăți, gradul de satisfacere a cerințelor materiale și spirituale ale celor ce muncesc depind în mod direct și hotărîtor de mărimea venitului național creat prin dezvoltarea economiei naționale, iar succesele obținute de popor în acest domeniu nu pot fi decât rodul muncii proprii, fiind legate de modul în care sînt valorificate resursele materiale și umane ale țării. La Conferința Națională a partidului din decembrie 1967, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** sublinia că: „**Partidul Comunist Român a arătat clasei muncitoare, întregului popor că sporirea continuă a venitului național nu se poate realiza fără importante eforturi materiale din partea societății, fără alocarea unei însemnate părți din valoarea nou creată pentru largirea producției. Aceasta este singura cale pentru dezvoltarea economică a țării**” pentru ridicarea nivelului de trai al celor ce muncesc.

Motivația economico-socială, puternic ancorată în realitățile din țara noastră, rezultă dintr-o viziune unitară și de lungă perspectivă, realistă cu privire la întregul ansamblu de opțiuni și factori care condiționează dezvoltarea armonioasă și echilibrată a economiei naționale: promovarea consecventă a industrializării socialiste a țării; dezvoltarea și modernizarea continuă a agriculturii și a celorlalte ramuri ale economiei naționale, pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii; repartizarea rațională a forțelor de producție pe teritoriul țării; atragerea în circuitul economic și valorificarea superioară a resurselor naturale; folosirea completă și eficientă a întregului potențial de muncă al țării; alocarea de resurse tot mai mari pentru realizarea țelului suprem al politicii partidului — ridicarea bunăstării tuturor membrilor societății. În aceste condiții, întrucît politica de acumulare condiționează ritmul dezvoltării economice, de alocarea unei cote importante din venitul național în acest scop este legată înlăturarea decalajelor moștenite de la vechea orînduire față de țările dezvoltate din punct de vedere economic, schimbarea locului României în diviziunea internațională a muncii, afirmarea ei în marea competiție a progresului mondial și participarea tot mai activă la schimbul de valori materiale și spirituale pe plan mondial la întreaga viață internațională.

În același timp, partidul nostru a ținut și ține seama de tendințele manifestate pe plan mondial, de exigențele amplei revoluții tehnico-științifice ce are loc în lume, care cere și, în același timp, face posibilă dezvoltarea puternică a forțelor de producție, oferind țărilor mai puțin dezvoltate șansa accelerării ritmurilor de creștere și a comprimării etapelor de dezvoltare. Transformarea acestor posibilități în realitate este însă legată de realizarea unui volum crescînd de investiții, de alocarea unor importante fonduri atât pentru dezvoltarea cercetării, cât și pentru modernizarea economiei și a aparatului de producție; mai ales dacă se are în vedere faptul că progresul tehnico-științific contemporan mărește proporțiile înlocuirii și modernizării rapide a mijloacelor fixe, determină modificări importante în structura producției sociale, accentuînd rolul ramurilor de înaltă tehnicitate, cu un aparat de producție complex, sporînd, totodată, cererea de tehnică modernă din partea multor ramuri ale sectorului terțiar.

Asemenia exigențe au impus și impun o creștere importantă a investițiilor chiar și în țările dezvoltate din punct de vedere economic. Este edificator în această privință faptul că, pe ansamblul țărilor capitaliste dezvoltate, investițiile pe locuitor au crescut în perioada 1951—1977 de 2,4 ori; referindu-ne la anii 1951—1973, înainte de declanșarea crizei economice mondiale,

ROMÂNIA XXXV

Făurirea unei puternice industrii metalurgice a constituit, în anii construcției socialiste, o prioritate a industrializării, un factor determinant al dezvoltării economice. Marile capacități puse în funcțiune (în fotografie: aspect de la Combinatul siderurgic Galați) asigură, în acest an, o producție de oțel de circa 13,8

milioane de tone — de peste 48 de ori mai mult decât în 1938. Potrivit prevederilor proiectului de Directive ale Congresului al XII-lea al P.C.R., în 1985 se va ajunge la 20—20,4 milioane de tone, situând țara noastră, sub raportul cantității de oțel produs ce revine pe un locuitor, pe unul din primele locuri din lume.

creșterea investițiilor pe locuitor a fost de aproape trei ori, iar rata investițiilor în produsul intern brut a sporit în această perioadă de 1,4 ori în țările din Europa occidentală și de 2,4 ori în Japonia. Economistul austriac E. Streissler arăta la Congresul mondial al Asociației Internaționale a Economisților, că nu numai ritmul creșterii economice în unele țări capitaliste industrializate a fost condiționat de rata acumulărilor (Japonia realizând, în deceniul 1963—1972 analizat de el, un ritm mediu anual de creștere a produsului intern brut de 10,2%, la o rată a acumulării brute de 35,6%, iar Anglia 2,9% la 18,6% acumulare brută), ci și eficiența eforturilor de investiții —, aceasta fiind mai mare în cazul țărilor cu acumulare și ritmuri de creștere mai mari. Potrivit calculului făcute prin raportul dintre rata acumulării brute și ritmul mediu de creștere a PIB, la fiecare procent de creștere a produsului intern brut în deceniul 1963—1972, au revenit 3,4% procente acumulare în Japonia, 5,5% în Austria, 5,7% în R.F.G., 4,4% în Italia, 6,8% în Suedia și 6,3% în Anglia.

Și în țările socialiste rata acumulării (nete) a înregistrat creșteri importante în ultimii 15—17 ani, de la 1,3 ori în R.D.G. și Polonia și de 1,4 ori în R.S.C. și Ungaria, ea fiind în 1977 de 26% în Bulgaria, 24,5% în Cehoslovacia, 22,9% în R.D. Germană, 46,6% în R.P. Mongolă, 31,4% în Polonia, 31,8% în Ungaria și 26,4% în U.R.S.S.

Pe baza analizei științifice a tuturor acestor cerințe și factori care condiționează repartizarea venitului național pentru fondul de consum și fondul de dezvoltare, partidul a urmărit să asigure atât mijloacele corespunzătoare creșterii continue a bunăstării materiale și spirituale a poporului, cât și dezvoltarea mai accelerată a economiei naționale, a întregii societăți. Dacă în deceniul 1951—1960 rata acumulării a reprezentat circa 17%, iar în cincinalul 1961—1965, circa 21%, în cincinalul 1966—1970 ea s-a ridicat la aproape 29% din venitul național, iar în ultimul deceniu la circa o treime, înregistrând o creștere față de cincinalul 1961—1965, de aproape 1,4 ori.

Stabilirea proporțiilor în care se împarte venitul național pentru dezvoltare și consum nu poate fi, desigur, privită în mod abstract, ci în **indisolubilă legătură cu sarcinile etapei în care se află construcția socialistă**, cu nivelul atins în dezvoltarea econo-

mă, cu raportul între volumul construcțiilor noi și dezvoltarea capacităților existente, cu gradul de eficiență a acumulării productive și de utilizare a capacităților de producție existente etc. În fiecare etapă această corelație trebuie să satisfacă, într-o împletire armonioasă, cerințele dezvoltării economiei și ale ridicării nivelului de trai al populației, necesitățile curente cu cele de perspectivă ale progresului economico-social. În acest sens, proiectul Directivei Congresului al XII-lea al P.C.R. prevede ca în cincinalul 1981—1985 pentru fondul de dezvoltare să se aloce circa 30% din venitul național, ceea ce corespunde viitoarei etape de dezvoltare, asigurându-se, astfel, un raport care să permită atât amplificarea și modernizarea bazei tehnico-materiale a societății, cât și creșterea mai accentuată a nivelului de trai al populației.

O puternică bază tehnico-materială

DE POLITICA PARTIDULUI de repartizare judicioasă a venitului național pentru acumulare și consum este legată direct și indirect, rezolvarea marilor probleme ale progresului economico-social al țării. Exprimând foarte sintetic și edificator în același timp, rolul covârșitor și valențele multiple ale acestei orientări a politicii partidului nostru, la Consfătuirea cu cadrele de conducere din industrie, construcții, transporturi și agricultură din martie 1979, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia că: „...politica de alocare a unei părți însemnate din venitul național pentru acumulare este singura ce asigură dezvoltarea puternică a forțelor de producție, crearea unei baze tehnico-materiale moderne, creșterea potențialului economic al țării, a capacității sale de apărare, consolidarea independenței și suveranității naționale, sporirea continuă a bunăstării materiale și spirituale a întregului popor, progresul general al României socialiste“.

prof. dr. Gheorghe CREȚOIU

(Continuare în pag. 12)

RESORTURILE RITMULUI ÎNALT DE CREȘTERE ECONOMICĂ ȘI EFECTELE SALE ECONOMIC-SOCIALE [I]

ÎN CEI 35 DE ANI care au trecut de la victoria revoluției de eliberare națională și socială, antifascistă și antiimperialistă, România a obținut realizări remarcabile în toate domeniile de activitate, transformându-se, sub conducerea Partidului Comunist Român, dintr-o țară agrară slab dezvoltată într-un stat industrial-agrar, cu o industrie dinamică și o agricultură în plin proces de modernizare. În această perioadă, economia românească și îndeosebi industria, a realizat unul din cele mai înalte ritmuri de creștere din lume. Astfel, în perioada 1951—1977, venitul național — indicatorul care sintetizează în cel mai înalt grad rezultatele activității economice — a crescut într-un ritm mediu anual de 9,7% și de 8,6% pe locuitor; în aceeași perioadă producția globală industrială a sporit în medie pe an cu 12,9%. Deși țara noastră se află în prezent într-un stadiu superior de dezvoltare economică în comparație cu cel din primii ani ai construcției socialiste, ritmul înalt a rămas o caracteristică esențială a creșterii economice, fapt reflectat de realizările ultimilor ani. În anii 1971—1977 s-a obținut un ritm mediu anual de creștere de 10,0% la venitul național și de 9,7% pe locuitor, iar la producția globală industrială — de 12,7%.

Dinamismul înalt al creșterii economice în țara noastră este pus în evidență și de comparația cu indicii de creștere realizați de alte țări socialiste. În toți anii construcției socialiste eco-

Tabelul nr. 2

Dinamica economiei românești în comparație cu media mondială — în % —	1960	1970	1975	1975
	1950	1960	1970	1950
Venit național				
— România	268	223	171	10,2 ori
— Media mondială (P.I.B. material)	167	167	120	335
Venit național pe locuitor				
— România	238	203	163	784
— Media mondială (P.I.B. material)	140	139	109	213
Producția industrială				
— România	340	334	185	21 ori
— Media mondială	147	190	124	346

Sursa: Schimbările economice ale R. S. România cu alte state, lucrare editată în cadrul Academiei „Ștefan Gheorghiu”, 1977, p. 54.

ternice, întemeiată pe cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii contemporane. În al doilea rând, preocuparea pentru asigurarea unui ritm înalt de creștere economică se datorește necesității stringente de a lichida rămânerea în urmă a țării noastre din punct de vedere economic față de alte țări cu economie avansată. Și într-un caz și în celălalt luarea în considerare a factorului timp a impus nu orice ritm de creștere, ci un ritm înalt care să asigure ridicarea generală a țării din punct de vedere economic într-o perioadă cât mai scurtă de timp.

Dinamismul înalt al creșterii economice înregistrat în țara noastră n-a venit de la sine, nu s-a înfăptuit automat, ci este rezultatul legic al transformărilor social-economice și politice care au avut loc începând din august 1944 din inițiativa și sub conducerea Partidului Comunist Român. Factorii care au acționat asupra creșterii economice imprimându-i un dinamism înalt sînt de natură politică, tehnico-economică, organizatorică și socială.

Factorul hotărîtor rezidă în faptul că întreaga putere politică aparține poporului care, deplin stăpîn pe destinele sale, înfăptuiește orînduirea socialistă în mod conștient, asigurînd concentrarea și orientarea principalelor mijloace materiale și financiare, precum și eforturile umane spre direcțiile fundamentale ale dezvoltării economico-sociale.

Dintre factorii economici generali pe primul plan se situează alocarea unei cote ridicate din venitul național pentru asigurarea reproducției largite. Opțiunea partidului nostru pentru o rată înaltă a acumulării se bazează nu numai pe experiența mondială¹⁾, ci și pe propria noastră experiență. Dacă în perioada 1956—1960 unei rate medii a acumulării de 16,0% i-a corespuns o creștere anuală a venitului național de 6,9%, în cinci-zecelele următoare, odată cu ridicarea ratei acumulării la circa o treime din venitul național a sporit și ritmul mediu anual de creștere a venitului național ajungînd la circa 11%. Deși sporirea venitului național nu se datorează numai creșterii ratei acumulării, legătura strînsă dintre evoluția celor doi indicatori este evidentă. Aceeași legătură strînsă rezultă și între evoluția ratei acumulării și cea a fondului de consum, relevîndu-se justetea politicii partidului nostru de repartizare a venitului național pentru dezvoltare și pentru consum. „Pentru țara noastră, care are de recuperat un important decalaj față de alte state — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la puțin timp după Congresul al IX-lea al P.C.R. —, înfăptuirea consecvență a unui amplu program de investiții, menținerea unei rate înalte a acumulării constituie un imperativ vital, de prim ordin. Aceasta este condiția hotărîtoare de care depinde posibilitatea de a ține pasul cu competiția ce se desfășoară pe plan mondial în domeniul dezvoltării economice și sociale, de a asigura ridicarea gradului de civilizație a societății, satisfac-

Tabelul nr. 1

Date comparative privind ritmul mediu anual de creștere a venitului național și a producției industriale (1971—1976)

Țara	— în % —		
	Venit național	Venit național pe pe locuitor	Producția industrială
Bulgaria	7,6	7,1	8,6
Cehoslovacia	5,3	4,6	6,5
R. D. Germană	5,1	5,4	6,4
Iugoslavia	5,5	4,5	7,3
Polonia	9,4	8,3	10,3
România	11,1	10,1	12,7
Ungaria	5,0	5,3	6,0
U.R.S.S.	5,7	4,6	7,0

Sursa: Anuarul statistic al R.S. România, 1978, p. 587; 589.

nomia românească s-a dezvoltat într-un ritm superior mediei mondiale (tabelul nr. 2). În perioada 1950—1975, venitul național al R.S. România a crescut de 10,2 ori, venitul național pe locuitor a sporit de 7,8 ori, iar producția industrială de 21 de ori, în timp ce media mondială în aceeași perioadă a fost de 3,25 ori la P.I.B. (material), 2,13 ori la P.I.B. pe locuitor și de 3,46 ori la producția industrială.

Preocuparea constantă pentru asigurarea unui ritm înalt de creștere economică se datorește în primul rînd faptului că România se afla la un nivel de dezvoltare economică destul de înapoiat, nivel care trebuia depășit deoarece făurirea societății socialiste nu se poate realiza decît pe baza unei economii pu-

¹⁾ Studiile efectuate sub egida O.N.U. au condus la concluzia că pentru a obține ritmuri medii de creștere a produsului intern brut de 4—6% este necesară o rată medie de investiții de 20%, pentru ritmurile medii de 7—8% o rată de 30%, iar pentru ritmurile superioare de 9—10% sau mai mari o rată de 30—40%. (A. Carter, W. Leontiev, Peter Petri: Viitorul economiei mondiale. Stadiu al O.N.U., Ed. Științifică și enciclopedică, 1977, p. 35).

Țări dezvoltate au alocat pentru dezvoltare părți importante din venitul național, respectiv din produsul intern brut. Astfel, în 1966 ponderea acumulării în venitul național a reprezentat circa 26% în U.R.S.S. și peste 20% în Republica Democrată Germană. Ponderea investițiilor în produsul intern brut a fost în 1965 de 17% în S.U.A., 18% în Anglia, 22% în Franța, 19% în Italia, 27% în R.F.G., și peste 30% în Japonia. În 1973, rata acumulării a fost de 20% în U.R.S.S., 22,8% în R.D. Germană, 28,6% în R.S. Cehoslovacă. Privitv datelor publicate de O.N.U., în același an au alocat din produsul lor național brut pentru creșterea producției Belgia 22,7%, Franța 27,7%, R.F.G. 26,5%, Japonia 37,8%, S.U.A. 19,2%.

ROMÂNIA XXXV

Dezvoltarea și modernizarea învățămîntului de toate gradele, orientarea sa spre formarea tineretului pentru muncă și pentru viață, integrarea învățămîntului superior cu cercetarea și producția reprezintă o expresie a grijii partidului și statului nostru pentru formarea și educarea tinerelor generații, pentru asigurarea cadrelor necesare dezvoltării economico-sociale accelerate a țării.

În intervalul 1965—1977, volumul anual al investițiilor pentru învățămînt a crescut de peste 3 ori, realizîndu-se o puternică bază tehnico-materială (în fotografie: noul ansamblu al Institutului Politehnic București). Dezvoltarea și modernizarea în continuare a învățămîntului în deceniul următor va permite formarea la un nivel înalt a cadrelor calificate necesare mersului înainte al construcției socialiste și comuniste din țara noastră.

cerea în tot mai bune condiții a nevoilor materiale și spirituale ale maselor, construirea socialismului și comunismului. ...În condițiile dezvoltării contemporane a forțelor de producție, neglijarea acumulării, a creșterii avuției naționale ar plasa România la periferia progresului economic și tehnico-stiințific²⁾.

Pe baza creșterii fondului de acumulare, la care s-au adăugat fondul de amortizare și alte resurse financiare ale statului au sporit an de an investițiile, ritmul mediu anual de creștere al acestora pentru perioada 1951—1978 ridicîndu-se la aproximativ 13%³⁾; concomitent cu sporirea volumului investițiilor, s-a

Tabelul nr. 3
Evoluția investițiilor și fondurilor fixe

	1960 = 100 — în % —							
	1955	1960	1965	1970	1975	1976	1977	1978
Volumul investițiilor	231	439	748	13 ori	22 ori	24 ori	26 ori	31 ori
Fondurile fixe	125	161	223	337	534	568	645	701

Sursa: Anuarul statistic al R. S. România, 1978, p. 83 și alte documente oficiale.

asigurat orientarea lor cu prioritate spre lărgirea și modernizarea fondurilor fixe productive, îndeosebi pentru înzestrarea economiei cu mașini și unelte (vezi tabelul nr. 3). Această orientare, imprimată consecvent de partidul nostru, are în vedere faptul că „Pînă la urmă, bogăția unui popor nu constă în ceea ce se consumă la un moment dat, ci în mijloacele de producție de care dispune, în capacitatea sa de a realiza o cantitate cât mai mare de bunuri materiale“⁴⁾. Pornind de la această teză și în cîincinalul 1981—1985 rata acumulării va fi de 30%⁵⁾, volumul investițiilor — 1 300-1 350 miliarde lei din care circa 85% vor fi alocate dezvoltării ramurilor productive.

În realizarea ritmului înalt de creștere economică o contribuție importantă a avut-o perfecționarea structurii economiei naționale. Concentrarea cu consecvență a principalelor mijloace materiale și resurse naturale spre industrializarea socialistă a țării a transformat industria în ramură conducătoare

²⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul desăvîșirii construcției socialiste, vol. 2, București, Ed. politică, 1968, p. 573—574.

³⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 7, București, Ed. politică, 1973, p. 402.

⁴⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 9, Ed. politică, 1974, p. 619.

a economiei, în cadrul acesteia producîndu-se în anul 1977 65% din produsul social și 60,7% din venitul național al țării. Aportul acestei ramuri la asigurarea dinamismului creșterii economice este concludent ilustrat de creșterea de 30 de ori a valorii nou create în perioada 1950—1977. Industrializarea țării a constituit factorul hotărîtor al avîntului întregii economii, al asigurării independenței și suveranității economiei naționale. În structura industriei a crescut ponderea ramurilor de bază — energia electrică și termică, metalurgia, construcția de mașini și chimia — de la 25,8% în 1950 la peste 55% în prezent, iar chimia — de la 25,8% în 1950 la peste 55% în prezent, iar din deceniul trecut a subramurilor purtătoare ale progresului tehnic — electronica, electrotehnica, producția de utilaj tehnologic și mașini-unelte, mecanica fină, petrochimia etc.

În ultimii ani, în structura industriei și a economiei naționale în ansamblu s-au impus noi modificări legate de consumul de energie și combustibil, de materii prime, în general, cu implicații asupra ritmului creșterii economice. Criteriul economiei de combustibil — arăta secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, încă înainte de a se arăta semnele crizei energetice și a unor materii prime, trebuie „...să guverneze însăși concepția generală a dezvoltării în perspectivă a economiei noastre naționale, principiile pe baza cărora vom acționa pentru profilarea producției de bunuri materiale în concordanță cu realitățile și cerințele epocii noastre“⁶⁾.

În cîincinalul 1981—1985 industria va continua să se dezvolte într-un ritm înalt de 8—9% anual, iar unele ramuri — construcțiile de mașini și chimia de 10—11%. Avînd însă în vedere fenomenele noi apărute în economia internațională și mai ales criza energetică și petrolieră, care va continua să se adîncească în viitor se prevede o anumită restructurare a dezvoltării industriale în sensul accentuării dezvoltării ramurilor industriale cu un consum de combustibil și energie mai redus, renunțîndu-se la unele capacități de producție existente din categoria celor mari consumatoare de petrol și energie sau restrîngîndu-le la strictul necesar. Totodată se va acorda o atenție deosebită dezvoltării bazei energetice și de combustibili în așa fel încît în deceniul următor România să devină independentă din punct de vedere al energiei și combustibilului.

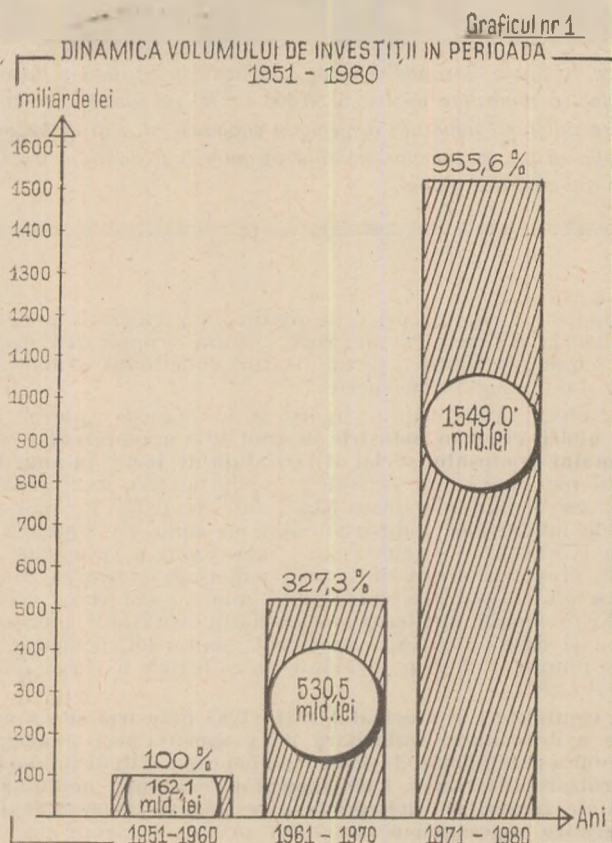
Îmbinarea armonioasă a industriei cu agricultura constituie o condiție de primă importanță pentru asigurarea unei creș-

prof. dr. Marin POPESCU
Academia „Ștefan Gheorghiu“

(Continuare în pag. 12)

INVESTIȚIILE — factor principal al dezvoltării economico-sociale

IN STRATEGIA dezvoltării economico-sociale promovată de Partidul Comunist Român, investițiile au constituit și constituie suportul material al progresului continuu, în ritm înalt al economiei naționale. Din anul 1951, și pînă în 1978, s-au investit în economia națională 1758,7 miliarde lei (grafic nr. 1).

cea mai mare parte (88,4 la sută) fiind finanțată din fondurile statului și ale unităților.

Nu mai în primii trei ani ai cincinalului actual s-a realizat, pe total economie, un volum de investiții de 517 miliarde lei, din care 467,1 miliarde lei din fondurile statului, ceea ce reprezintă față de prevederile planului cincinal actual de aproape 52 la sută. Investițiile realizate în perioada 1976 — 1978 se apropie de volumul investițiilor realizate în întregul cincinal precedent, iar comparativ cu primii 3 ani (1971—1973) ai cincinalului precedent prezintă o creștere de 77 la sută pe total economie.

În continuare în cincinalul 1981—1985 va fi alocat un volum însemnat de investiții, de 1300—1350 miliarde lei, care vor fi orientate cu precădere pentru dezvoltarea ramurilor productive care vor primi cea. 85 la sută din întregul volum de investiții (grafic nr. 2). Spre deosebire de etapele precedente, în cincinalul 1981—1985 va crește partea din fondurile de investiții ce va fi destinată pentru modernizarea capacităților de producție existente ceea ce va avea ca efect creșterea eficienței economice și introducerea mai accentuată a progresului tehnic, asigurând dezvoltarea în ritmuri mai ridicate a ramurilor de vîrf. În întreaga activitate de investiții se va asigura folosirea cu eficiență sporită a fondurilor destinate dezvoltării, prin fundamentarea temeinică a noilor obiective în concordanță cu nevoile reale ale economiei, prin reducerea în continuare a ponderii lucrărilor de construcții-montaj, prin aplicarea de soluții constructive îmbunătățite, prin utilizarea de materiale ușoare și mai ieftine.

Repartizarea întregului volum de investiții pe cincinale pune în evidență rolul deosebit și sarcinile însemnate care revin perioadei 1966—1980 în realizarea programului investițional, de

dezvoltare economică a României socialiste, care prin volumele realizate se înscrie ca determinantă pentru edificarea economiei moderne românești (tabelul nr. 1). Dinamica vertiginoasă a

Tabelul nr. 1
— mld. lei —

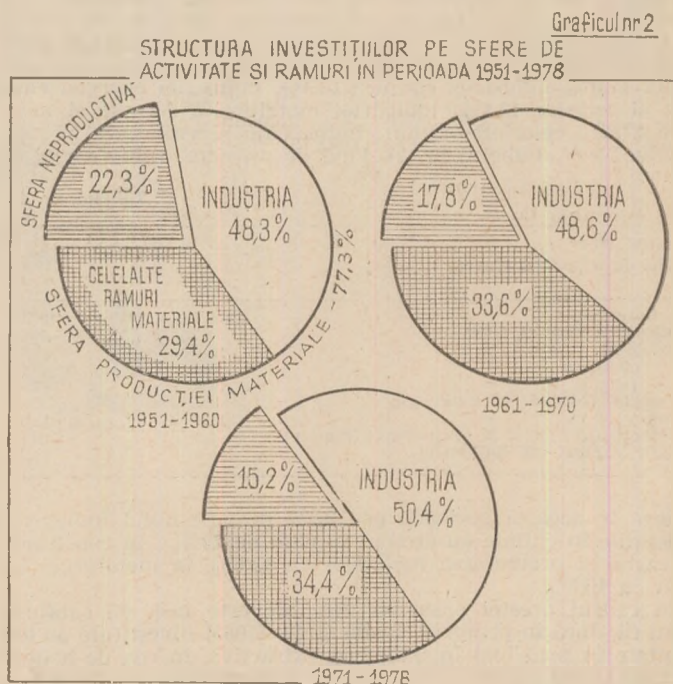
Cincinale	Total investiții	Sectorul socialist		Din fondurile populației	
		Total	Sector de stat		Sector cooperatist
1951—1955	61,9	57,7	56,6	1,1	4,2
1956—1960	100,2	88,2	84,0	4,2	12,0
1961—1965	199,7	187,7	171,2	16,4	12,0
1966—1970	330,8	314,5	294,1	20,4	16,3
1971—1975	549,0	516,7	488,7	28,0	32,3
1976—1978	517,1	491,5	469,7	21,8	25,6

volumului de investiții, dublarea acestuia aproape la fiecare cincinal, demonstrează nu numai preocuparea constantă pentru îndeplinirea neabătută a programului de investiții, ci și puterea economică crescîndă a țării, dobîndită prin fermitatea cu care se îndeplinește acest program.

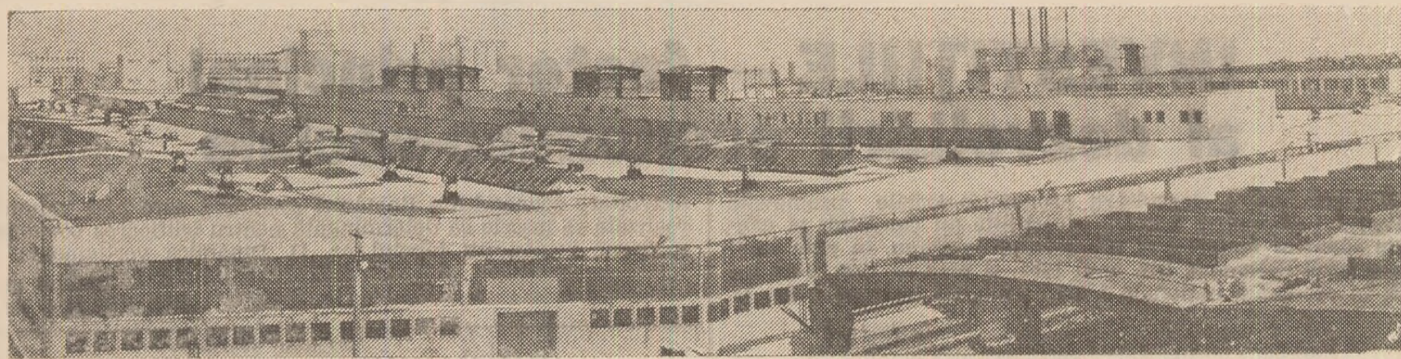
Dezvoltarea forțelor de producție, ritmuri ridicate ale industrializării

MATERIALIZAREA acestui amplu program de investiții a determinat :

● un proces dinamic, de proporții, de dezvoltare a forțelor de producție și a bazei tehnico-materiale. Pe această bază fondurile fixe în economia națională vor ajunge în anul 1980 la aproape 2000 miliarde lei, din care peste 70 la sută puse în funcțiune în ultimul deceniu. Dacă fondurile fixe puse în funcțiune în perioada 1951—1978 în întreaga economie națională însumează 1549,4 miliarde lei, numai în perioada 1966—1978 au fost realizate fonduri fixe în valoare de 1235,8 miliarde lei (80 la sută), din care 577,7 miliarde lei (46,7 la sută) în industrie și 183,8 miliarde lei (14,9 la sută) în agricultură. După anul 1965 pînă în anul 1978 au fost realizate și puse în funcțiune 5468 capacități de producție mai importante (4764 industriale și 704 agrozootehnice) dotate și echipate cu mașini și utilaje la cel mai înalt nivel tehnic cunoscut pe plan mondial, capacități

ROMÂNIA XXXV

Politica de repartizare teritorială echilibrată a forțelor de producție, aplicată consecvent de către partidul nostru, îndeosebi după Congresul al IX-lea, a trezit la o viață economică intensă o serie de județe mai puțin dezvoltate, a racordat la rețeaua industriei zeci și sute de noi localități (în fotografie: noua platformă industrială de la Tirgu Secuiesc). Continuarea acestui proces, va

face ca, la finele cincinalului viitor, producția industrială a fiecărui județ să reprezinte minimum 50 000 de lei pe locuitor, asigurându-se ridicarea generală a nivelului economic și a gradului de civilizație al tuturor zonelor, condiții de muncă și de viață egale pentru toți cetățenii patriei.

ce asigură o calitate ridicată a produselor realizate, o productivitate a muncii superioară și o eficiență economică înaltă.

● **modernizarea structurilor economiei naționale, înfăptuirea neabătută a industrializării socialiste.** Pornind de la adevărul incontestabil că numai dezvoltând și modernizând cu prioritate industria, promovind progresul tehnic, asigurând un caracter dinamic și competitiv în această ramură se poate asigura creșterea în ritmuri susținute a întregii economii și a nivelului de trai, în perioada 1951—1978 s-au investit în industrie 860,9 miliarde lei, reprezentând aproape jumătate din întregul volum de investiții al țării. Faptul că volumul fondurilor fixe din industrie a crescut în aceeași perioadă de 17 ori, că în anul 1978 erau concentrate în această ramură 43,2 la sută din totalul fondurilor fixe ale economiei naționale și că aici s-a realizat 63,6 la sută din produsul social total, pune în evidență eficiența înaltă a activității industriale și multiplele influențe pozitive pe care industria le exercită asupra întregii vieți economice și sociale.

Repartizarea investițiilor pe ramuri ale industriei pune în evidență faptul că s-a acționat pentru asigurarea unei structuri complexe și eficiente, în care o dezvoltare preponderentă cunosc ramurile care asigură și prelucerează superior baza energetică și de materii prime necesară în condițiile unei promovări accelerate a progresului tehnic, a tehnicii de vîrf, în întreaga economie, cu o eficiență ridicată. Astfel, în întreaga perioadă 1951—1978 au fost destinate industriei combustibilului (cărbune, petrol, industriei cocschimice, de extracție a gazului metan) 16,3% din volumul total al investițiilor industriale, industriei construcțiilor de mașini și prelucrării metalelor 17,6%, industriei chimice 14,4%, industriei energiei electrice și termice 13,1%, industriei metalurgice feroase și neferoase 13,8%, celorlalte ramuri industriale revenindu-le în ansamblu, 24,8% (tabelul nr. 2). Față de un ritm mediu anual de

spre industria construcțiilor de mașini, a prelucrării metalelor și industriei chimică, ramuri care asigură promovarea progresului tehnic și științific, o valorificare superioară a materiilor prime și o productivitate sporită.

Ca efect al investițiilor realizate în această ramură, produsul global creat în industrie în anul 1978 a reprezentat 63,6% din totalul produsului social al țării, față de 46,6% în anul 1950, venitul net 57,9% față de 44,0%, fondurile fixe 43,2% față de 19,8%, iar populația ocupată 33,5% față de 12,0% în anul 1950. Efectele investițiilor industriale sînt multiple, ele îmbracă ați latura economică — valorificarea superioară a resurselor materiale, creșterea masei de bunuri materiale, ridicarea calității produselor, creșterea productivității muncii, reducerea costurilor de producție, creșterea rentabilității activității industriale etc. cît și latura socială — creșterea veniturilor, ocuparea forței de muncă, ridicarea nivelului de calificare a clasei muncitoare și altele.

● **În continuare, în cincinalul 1981—1985 industria se va bucura de o dezvoltare prioritară de proporții, prin punerea în funcțiune a unui număr de peste 1 200 noi capacități de producție și modernizarea altor circa 1 100 capacități existente, acordîndu-se prioritate ramurilor industriale care asigură un grad înalt de valorificare superioară a materiilor prime — metalurgia, construcțiile de mașini, chimia. Industria constructoare de mașini va asigura, în cincinalul următor 80% din utilajele și instalațiile necesare realizării programului de investiții.**

● **îmbunătățirea repartizării teritoriale a forțelor de producție prin amplasarea prioritară a unor importante obiective industriale în zonele mai puțin dezvoltate, ceea ce a asigurat un ritm accelerat de dezvoltare economică-socială a județelor din zonele respective.** Ca urmare, dacă în anul 1967 un număr de 11 județe realizau o producție industrială pînă la 50 000 lei pe locuitor, acestea au obținut în anul 1978 creșteri importante la acest indicator și anume: Olț (7 ori), Tulcea (3,3 ori), Buzău (6,3 ori), Vîlcea (5,7 ori), Teleorman (5 ori), Ialomița (5 ori), Ilfov (3,9 ori), Vaslui (4,7 ori), Botoșani (3,5 ori), Bistrița-Năsăud (4 ori) și Sălaj (7,3 ori). Potrivit prevederilor din proiectul de Directive ale Congresului al XII-lea al P.C.R., în cincinalul 1981—1985 se va trece la o treaptă superioară de realizare a echilibrului dintre județe, indicatorul principal fiind nivelul producției globale pe locuitor. În anul 1985 se are în vedere obținerea în fiecare județ a unei producții globale pe locuitor — din domeniul industrial, agricol, în construcții, transporturi, servicii și din alte ramuri — de cel puțin 70 000 lei, din care valoarea producției industriale va fi de minimum 50 000 lei.

Tabelul nr. 2

Fonduri de investiții alocate:	Anii:	
	1951—1965	1966—1978
Total industrie	100,0	100,0
Energie electrică și termică	12,4	13,3
Combustibili	26,8	13,7
— cărbune	5,0	3,9
— petrol	18,9	7,9
Metalurgia feroasă și neferoasă	15,5	13,3
Chimic	11,9	15,0
Construcții de mașini și prelucrarea metalelor	8,1	20,0
Celelalte ramuri ale industriei	25,3	24,7

creștere în această perioadă cu 13,6% pe ansamblul industriei, investițiile în chimie au crescut în ritm de 20,2%, în construcții de mașini și prelucrarea metalelor cu 18,6%, în metalurgia feroasă cu 15,5%.

În cadrul acestei orientări generale este însă de subliniat faptul că, dacă în prima perioadă (1951—1965) investițiile au fost orientate în principal în industria extractivă, în cea de a doua perioadă (1966—1978) fondurile au fost dirijate cu prioritate

Un proces continuu și dinamic de modernizare a agriculturii

ALĂTURI de industrie, agricultura, ramură de bază a economiei noastre naționale, s-a aflat, cu deosebire în ultimele două cincinale, într-un proces continuu și dinamic de moder-

nizare, susținut de un program de investiții care a avut ca orientare generală dezvoltarea multilaterală a producției și perfecționarea bazei sale tehnico-materiale. Importanța acordată agriculturii în cadrul politicii de investiții rezultă pregnant dacă avem în vedere că din cele 260,5 miliarde lei investite în perioada 1951—1978 în această ramură, 67,8% au fost finanțate din fondurile statului. Ca urmare a investițiilor efectuate în această ramură, volumul fondurilor fixe existente în agricultură a crescut în perioada 1951—1978 de 4,3 ori. În aceeași perioadă, produsul global creat în agricultură a crescut de 3,7 ori, iar ca urmare a creșterii gradului de dotare și de mecanizare a muncii, populația ocupată în agricultură a scăzut de la 74,1% în anul 1950 la 32,5% în anul 1978.

Amplul program de investiții din agricultură (tabelul nr. 3) a vizat cu prioritate dezvoltarea parcului de mașini și trac-

Tabelul nr. 3

	Anul	
	1951 — 1965	1966 — 1978
Total investiții în agricultură — mil. lei	60 328	200 152
Media anuală — mil. lei	4 022	15 396
Investiții la 100 ha teren agricol — mii lei	418	1 336

toare agricole, extinderea suprafețelor amenajate pentru irigații și efectuarea de lucrări de desecare și combatere a eroziunii solului, dezvoltarea plantațiilor pomiviticole, construirea de scări și solarii legumicole, realizarea de complexe industriale pentru creșterea și îngrășarea animalelor și păsărilor. În același timp, pentru a întregi imaginea complexă a programului de dezvoltare a agriculturii, trebuie avute în vedere eforturile făcute în paralel pentru crearea și dezvoltarea uzinelor constructive de mașini și tractoare agricole, a instalațiilor de îngrășăminte chimice, biostimulatori, pesticide etc. precum și pentru valorificarea industrială a produselor agricole.

La sfârșitul anului 1978, agricultura deținea 138 840 tractoare fizice, revenind un tractor la 71 ha. teren arabil — față de 684 ha. în anul 1950), 107 573 pluguri pentru tractor, 15 329 combine tractate pentru păioase, 31 740 combine autopropulsate pentru recoltat cereale, 13 233 combine tractate pentru recoltat furaje, 13 626 mașini de împrăștiat îngrășăminte chimice, 48 146 semănători mecanice și altele. Suprafața amenajată pentru irigat era la sfârșitul anului 1978 de 2 065 mii ha față de numai 230 mii ha în anul 1965. Practic după anul 1965 au fost amenajate și date în exploatare toate sistemele mari de irigații dintre care: Valea Carasu, Pietroiu — Ștefan cel Mare. Călățui — Călărăși, Calafat — Băilești, Insula Mare a Brăilei, Terasa Brăilei, Mostiștea, Giurgiu — Răzmirești, Sadova — Corabia, Olt — Călmățui, Cetate — Galicea.

Sectorul creșterii animalelor în sistem industrial reprezintă, de asemenea, creația ultimelor două cincinale, cînd s-au construit și dat în folosință mari complexe de creștere și îngrășare a porcinelor la Poarta Albă, Tomești, Oltenița, Giurgiu, Ulmeni, Bacău, Palota, Satu Mare, Ceala, Codlea, Făgăraș, Tecuci, Orăștie, Puchenii Mari, Zimnicele, Măcin etc. de creștere și îngrășare a bovinelor la Agigea, Băilești, Tecuci, Fintinele, Însurăței, Ograda, Peciu Nou, Variaș, Mureș, Dumitra, Gherla precum și complexe avicole cum sînt de exemplu cele de la Galați, Titu, Arad, Cluj, Piatra Neamț, Tîrgu Jiu, Tîrgu Mureș, Bocoș, Constanța, Deva, Baia Mare, Băicoi, Crevedia.

În cincinalul viitor, în agricultură se va extinde și se va perfecționa baza tehnico-materială, în care scop se prevede alocarea unui volum de cca. 113 miliarde lei investiții, echivalent cu peste 50% din investițiile realizate în întreaga perioadă 1951—1978. Se va amenaja pentru irigații o suprafață de 700—1 000 mii ha, se vor efectua lucrări de desecare pe 800—850 mii ha și de combatere a eroziunii solului pe 950—1 000 mii ha și se va extinde baza materială a zootehniei. De asemenea agricultura va fi dotată cu întreaga sistemă de mașini pentru a asigura încheierea practică a procesului de mecanizare a principalelor lucrări agricole.

Creșterea în ritm înalt a nivelului de trai

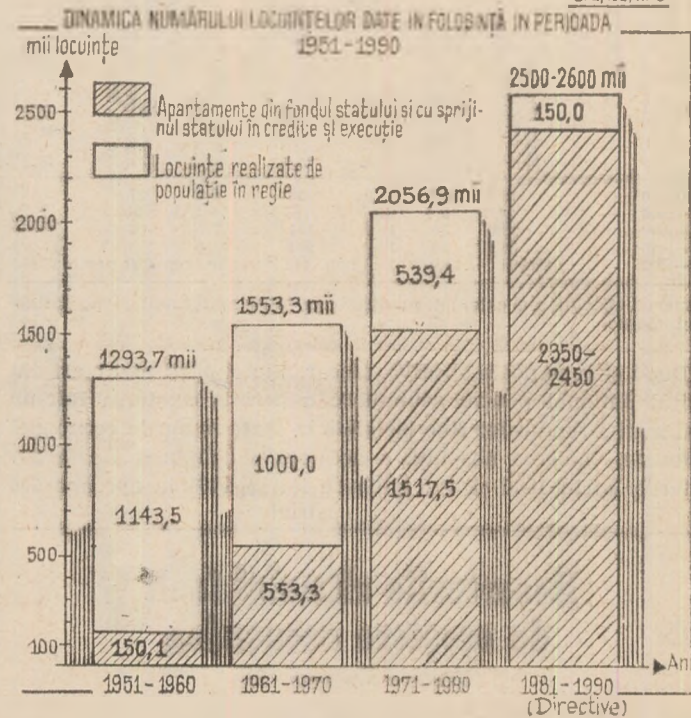
ESENȚIAL rămîne că întreg acest efort impresionant de dezvoltare economică este în totalitate orientat și are o finalitate pregnant social-umană — creșterea de amploare și în ritm înalt a nivelului de trai material și spiritual al poporului, țelul fundamental al întregii politici a partidului comunist. Componentă principală a nivelului de trai, îmbunătățirea condițiilor de locuit ale populației și-a găsit reflectarea în programul național de investiții, în cadrul căruia au fost alocate și materializate în acest scop 179,1 miliarde lei, din care 134,2 miliarde lei în perioada 1966—1978. Numărul locuințelor date în folosință în perioada 1951—1978 din toate categoriile de fonduri este de peste 4 milioane, iar pînă în 1990 va însuma 7,1-7,5 milioane locuințe (tabelul nr. 4 și graficul nr. 3). Amplasa-

Tabelul nr. 4
— mil locuințe —

	Anul			
	1951—1960	1961—1970	1971—1980	1981—1990 (Proiect Directive)
Număr total de locuințe	1 293,7	1 553,3	2 056,9	2 500,0—2 600,0
Număr de apartamente	150,2	553,3	1 517,5	2 350,0—2 450,0
Numărul de locuințe construite de populație în regie	1 143,5	1 000,0	539,4	150,0*)

*) se estimează că numărul de locuințe construite de populație în ție în cincinalul 1986—1990 va fi de cca. 50 mii.

Graficul nr. 3

rea noilor locuințe în ansambluri mari cu dotarea edilitară corespunzătoare și o serie de alte elemente — rețele de unități comerciale, de învățământ, sanitare, social-culturale, de agrement și odihnă, de transport — reflectă preocuparea pentru sporirea gradului de confort și calității vieții în general.

Asemenea acțiuni vor continua și se vor amplifica în cincinalul 1981—1985 cînd se vor construi de către stat 1 100 000 apartamente și 50 000 locuri în cămine pentru nefamiliști, va spori rețeaua de distribuție a apei cu 4 000 km, cea de canalizare cu 3 200 km și vor fi modernizate circa 1 800 km de străzi.

O pondere însemnată în programele de investiții din peri-

oada 1951—1978 a revenit dezvoltării bazei tehnico-materiale a activității social-culturale. În învățământ au fost realizate investiții în valoare de 26,4 miliarde lei, materializate în importante obiective noi cum sînt: Institutul Politehnic și noul local al Academiei de Studii Economice din București, universitățile din Brașov, Craiova, Galați, Institutul de petrol și gaze din Ploiești etc., un număr mare de cămine (aproape 24 000 locuri în perioada 1971—1978), cantine studențești și laboratoare. În domeniul ocrotirii sănătății s-au investit 18,5 miliarde lei; s-au construit noi spitale moderne de mare capacitate cum sînt cele din Galați, Baia Mare, Miercurea Ciuc, Slatina, Alexandria, Vaslui, Rm. Vilcea, Alba Iulia, Buzău, Tîrgoviște, Tulcea, Tîrgu Jiu, Piatra Neamț, Municipiul București (Fundeni, Berceni etc.), policlinici, dispensare și case de naștere. Ca urmare, la sfîrșitul anului 1978, reveneau 9,3 paturi de asistență medicală la 1 000 locuitori, față de numai 4,2 în anul 1950 și 7,6 în anul 1965.

Arta și cultura au beneficiat în aceeași perioadă de investiții în valoare de 8,0 miliarde lei, materializate în edificarea

a numeroase case de cultură, cămine culturale sătești, Teatrul Național și Opera de Stat din București, teatrele naționale din Craiova și Tîrgu Mureș etc.

Și în cincinalul viitor va continua și se va amplifica dezvoltarea bazei tehnico-materiale a învățămîntului, culturii și sănătății. În aceste domenii se vor construi în perioada 1981—1985 circa 100 mii locuri în grădinițe, 15 mii paturi în unitățile sanitare, vor fi realizate noi cinematografe, case de cultură și cluburi.

Continuarea cu consecvență a politicii de investiții raționale, în strînsă concordanță cu necesitățile reale ale economiei va asigura dezvoltarea forțelor de producție în ritmurile prevăzute, amplasarea echilibrată a acestora pe teritoriul țării, ridicarea țării noastre pe o treaptă nouă de progres și civilizație.

Petre GHIMBULUȚ

*director general adjunct
al Direcției Centrale de Statistică*

Semnificații economice și social-umane

(Urmare din pag. 6)

Înfăptuirea consecventă a acestei politici a asigurat dezvoltarea și modernizarea continuă a potențialului productiv al țării și accentuarea dinamismului economic. Edificatoare în acest sens sînt datele care atestă relațiile de multiplicare reciprocă între rata acumulării, pe de o parte și creșterea venitului național și a producției industriale, pe de altă parte (vezi tabelul nr. 1).

Tabelul nr. 1

Corelația dintre rata acumulării și dinamismul economiei naționale

Perioada	Rata medie a fondului de acumulare %	Ritm. mediu anual de creștere a fondurilor fixe %	Creșterea prod. industriale		Creșterea venitului național		V. N. pe locuitor (lei)
			Ritm. mediu anual %	Spor. absolut* (mird. lei)	Ritm. mediu anual %	Sporul absolut* (mird. lei)	
1956—1960	16,0	9,1	11,0	38	6,9	27	5 160
1961—1965	24,3	5,4	13,7	85	9,1	51	7 670
1966—1970	28,8	8,0	11,9	134	7,7	66	10 500
1971—1975	34,1	9,4	13,0	264	11,3	150	17 070
1976—1980	33—34	11,0	11,3	cca. 440 peste 10		cca. 250 peste 10	27 000

*) Sporul absolut s-a calculat ca diferență între anul final al perioadei și anul inițial.

După cum se poate observa, alocarea unei părți mai mari din venitul național pentru acumulare a permis creșterea într-un ritm înalt a fondurilor fixe instalate în toate ramurile economiei naționale, valoarea absolută a acestora ridicîndu-se de la 207 miliarde lei în 1950 și 462 miliarde lei în 1965 la aproape 600

miliarde lei în 1978. Pînă la sfîrșitul cincinalului valoarea fondurilor fixe din economie urmează să ajungă la 2 000 miliarde lei. Pe această bază s-au creat numeroase întreprinderi și ramuri industriale noi, s-au modernizat cele existente și s-a ridicat nivelul de înzestrare tehnică a muncii în toate ramurile producției materiale, ca premisă hotărîtoare a creșterii substanțiale a productivității muncii și a îmbunătățirii condițiilor de muncă ale muncitorilor. Este elocventă în acest sens creșterea valorii fondurilor fixe ce revin pe persoană ocupată în economia națională, de la 24 mii lei în 1950 și 53,3 mii lei în 1965 la aproape 154 mii lei în 1978. În legătură cu această problemă se impune a fi relevat că 60% din fondurile fixe existente în economie la sfîrșitul anului trecut și 70% din cele ce vor fi în funcțiune la sfîrșitul cincinalului actual sînt date în funcțiune după anul 1970, ceea ce constituie o expresie grăitoare a caracterului modern al bazei tehnico-materiale a economiei noastre naționale. Menționăm în acest context, faptul că, potrivit statisticilor internaționale, ponderea mașinilor și utilajelor avînd o durată de funcționare mai mică de 10 ani, în numărul total de mașini, era la jumătatea actualului deceniu de 33% în S.U.A., 37% în R.F.G., 39% în Marea Britanie, 34% în Franța, 42% în Italia și 60% în Japonia (L'Express, nr. 123—123 bis, din noiembrie 1970).

O dată cu modernizarea mai intensă a bazei tehnico-materiale a producției noastre sociale se amplifică și posibilitățile de progrese ale societății, întrucît în condițiile unei asemenea producții mașiniste se intensifică nu numai înlocuirea muncii manuale cu munca mecanizată, ci și înlocuirea unor sisteme de mașini cu altele mai perfecționate, bazate pe mecanizarea complexă, automatizare și cibernetizare, precum și pe reînnoirea tehnologiilor de producție; totodată este mai accesibilă replierea spre noi tipuri de tehnologii care permit o productivitate superioară a muncii și mai ales economisirea și valorificarea superioară mai accentuată a resurselor naturale și a energiei. Din punct de vedere al relațiilor valorice din economie, creșterea mai accentuată a fondurilor fixe în condițiile folosirii lor raționale, lărgeste baza transformării amortizării într-o sursă a reproductiei lărgite.

Resorturile ritmului înalt de creștere economică

(Urmare din pag. 8)

teri economice rapide. Cu ajutorul industriei sporește capacitatea productivă a agriculturii, ramură care reprezintă o sursă practic inepuizabilă de creștere a potențialului economic al țării. Pornind de la această realitate partidul nostru consideră agricultura ca ramură de bază a economiei naționale și îndeosebi după Congresul al IX-lea a stabilit un ansamblu de măsuri care să ducă la realizarea unei agriculturi moderne, intensive, de înaltă productivitate, bazată pe folosirea celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, pentru obținerea unor producții tot mai mari în vederea satisfacerii în bune condiții a cerințelor de consum ale populației, a necesităților industriei și a altor nevoi actuale și de perspectivă ale societății noastre. Creșterea producției globale agricole într-un ritm mediu anual de 4,6% în perioada 1950—1977 și de 6,9% în anii 1971—1977 — superior mediei mondiale, arată aportul agriculturii la creșterea economică și confirmă justetea politicii agrare a partidului nostru.

Avînd în vedere rolul pe care îl are agricultura în satisfacerea necesităților de consum, științific fundamentate pentru întreaga populație și în asigurarea unor cantități sporite de materii prime pentru industrie și de produse destinate exportului, proiectul de Directive ale Congresului al XII-lea al P.C.R. prevede accelerarea procesului de dezvoltare intensivă și de modernizare a agriculturii, ca una din cele mai importante priorități ale planului cincinal viitor. Acumulările cantitative realizate în cincinalele anterioare coroborate cu măsurile preconizate pentru extinderea lucrărilor de îmbunătățiri funciare, dezvoltarea parcului de tractoare, combine autopropulsate, mașini și utilaje, sporirea cantității de îngrășăminte chimice, asigurarea cu semințe și material săditor de calitate superioară, îmbunătățirea raselor existente și crearea de rase noi trebuie să se transforme într-o calitate nouă, care să se materializeze în creșterea substanțială a producției vegetale și animale și în ridicarea la un nivel superior a eficienței activității agricole. De realizarea trecerii la o nouă calitate în agricultură depinde însăși dezvoltarea industriei, a întregii economii naționale, ridicarea bunăstării întregului popor.

INTEGRAREA AGRICULTURII ÎN PROCESUL DE OMOGENIZARE SOCIALĂ (I)

CHARACTERIZÂND etapa făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, ca etapă în care se asigură dezvoltarea multilaterală, armonioasă și unitară a forțelor de producție, a tuturor domeniilor vieții economico-sociale, în care se realizează o concordanță tot mai deplină între forțele și relațiile de producție și sociale, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că în această fază se ajunge „...la accentuarea procesului de dispariție treptată a deosebirilor dintre clase și categorii sociale, la apropierea condițiilor lor de muncă și viață, a nivelului lor de cunoștințe profesionale, culturale și politice, ceea ce va avea ca rezultat accentuarea procesului de omogenizare a societății, de formare a poporului muncitor unic, animat de aceleași interese și idealuri”.¹⁾

Integrarea agriculturii ca un subproces esențial al procesului macrosocial de omogenizare socială constituie un proces istoric de durată, al cărui conținut și factori se schimbă în funcție de stadiul de ansamblu al dezvoltării sociale. Astfel, dacă în etapa revoluției și construirii bazelor societății socialiste prin transformarea socialistă a agriculturii s-au lichidat în întreaga societate inegalitățile sociale determinate de existența claselor exploatare, s-a realizat o structură a claselor bazată pe proprietatea socialistă, trecerea întregii puteri politice în mâinile clasei muncitoare și a țărănimii muncitoare și a început procesul de formare a conștiinței socialiste unitare a noilor colectivități. În etapa făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate componenta principală a procesului global de omogenizare so-

¹⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, vol. 11, Ed. politică, 1975, p. 76.

cială o constituie reducerea inegalităților și deosebirilor esențiale dintre munca din agricultură și cea din industrie, dintre sat și oraș, dintre clasa muncitoare și țărănime, dintre nivelurile de conștiință socială, și pregătirea, totodată, prin aceasta a condițiilor obiective și subiective, ce favorizează dispariția efectivă a acestor inegalități și deosebiri în etapa construirii societății comuniste.

Omogenizarea socială, proces unitar și fundamental, specific orânduirii socialiste, se realizează pe calea soluționării în fiecare etapă a contradicțiilor sociale, care sînt o formă de manifestare a inegalităților și deosebirilor sociale. Dacă în prima etapă se lichidează contradicțiile cu caracter antagonist, în noua etapă, în care socialismul se dezvoltă pe baze proprii, se mai mențin o serie de contradicții cu caracter neantagonist și apar altele noi, proprii etapei, a căror soluționare duce la reducerea inegalităților și deosebirilor esențiale pe plan economic, social și politic.

Deși omogenizarea socială constituie un proces derivat, un rezultat al transformărilor cantitative și calitative în domeniul forțelor și relațiilor de producție, ea joacă un rol esențial în întregul proces de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și în pregătirea condițiilor trecerii la comunism.

Deceniul 1981—1990, așa cum este conturat în proiectul de Directive ale Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român, va constitui o etapă hotărâtoare a înlăturării Programului partidului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și de creare a premiselor materiale și sociale ale trecerii treptate la comunism. „În concordanță cu creșterea și moderni-

ROMÂNIA XXXV

Ca o componentă esențială a planificării de perspectivă, sistematizarea teritoriului și a localităților urbane și rurale, desfășurată pe baza unui cuprinzător program național, contribuie la dezvoltarea economico-socială echilibrată, la o eficientă punere în valoare a resurselor naturale, materiale și umane, la ocrotirea fondului funciar și a mediului, la ridicarea nivelului de civilizație al populației. În acest cadru, sistematizarea rurală ordonează dez-

voltarea satului, creînd condiții pentru ștergerea treptată a deosebirilor esențiale dintre acesta și oraș (în fotografie: centrul civic al comunei Biled, jud. Timiș). Viitorul cincinal va marca un nou pas important în crearea rețelei de orașe și centre urbane, reparizate echilibrat pe întregul teritoriu, prin dezvoltarea localităților mai mici și transformarea a încă 140 de centre comunale în orașe agroindustriale.

zarea forțelor de producție — se arată în proiect — se va asigura perfecționarea continuă a relațiilor sociale, în vederea unei dezvoltări armonioase a întregii societăți, a creării unui nivel înalt de civilizație materială și spirituală a întregului popor. Vor fi promovate în mod consecvent principiile socialiste de muncă și repartitie, asigurându-se realizarea unui raport corespunzător între veniturile mici și veniturile mari, aplicarea neabătută a eticii și echității socialiste. Schimbările în structura socială vor duce la creșterea și mai accentuată a rolului clasei muncitoare în întreaga viață socială, la o și mai mare apropiere între clasele și categoriile sociale, întărirea coeziunii lor, reducerea deosebirilor esențiale dintre munca din agricultură și din industrie, dintre sat și oraș, la omogenizarea crescândă a societății".²⁾

Tocmai în această lumină ne vom opri, selectiv, asupra problematicii integrării agriculturii în procesul global de omogenizare socială a societății noastre în deceniul următor pe baza soluționării contradicțiilor specifice, care constituie izvorul intim al dezvoltării.

1. Procesul de apropiere și de ștergere a deosebirilor esențiale dintre munca agricolă și cea industrială

UNA DIN PROBLEMELE MAJORE, de a cărei soluționare depind într-o măsură hotărâtoare depășirea stadiului actual de economie socialistă în curs de dezvoltare, trecerea la un nivel mediu și ajungerea, apoi, la un nivel comparabil cu cel al țărilor avansate economice, realizarea obiectivelor fundamentale economice și ale etapei actuale ale societății noastre constă în apropierea nivelului activității economice din agricultură de cel al activității industriale prin transformarea treptată a muncii din agricultură într-o variantă a muncii industriale.

Reducerea decalajelor dintre nivelul activității economice din agricultură și industrie, ștergerea deosebirilor esențiale dintre munca agricolă și cea industrială, transformarea în final a muncii din agricultură într-o variantă a muncii industriale sînt de natură să soluționeze contradicțiile existente între industrie și agricultură, între sat și oraș, între clasa muncitoare și țărănimă și să asigure realizarea unei participări mai intense a agriculturii la creșterea economică de ansamblu, la apropierea nivelului de trai, a condițiilor de viață de la sate de cele de la oraș.

Aceste schimbări calitative constituie un proces istoric de durată și se pot realiza pe baza transformărilor determinate de revoluția științifică și tehnică în producția materială, în general, și în agricultură în special.

Deosebirile, decalajele existente între agricultură și industrie nu sînt determinate de natura esenței activității umane din aceste domenii ale producției materiale. Cauzele rămînerii în urma a agriculturii sînt cauze de ordin istoric și ele nu pot fi desprinse de contextual general, economic și social și nu constituie nicidecum o legătură a dezvoltării societății, așa cum s-a încercat să se acrediteze de către unii economiști burghezi. Astfel, Miron Mănoilescu, pornind de la faptul că productivitatea muncii în agricultură (1905) era mai mică decît în industrie de 4 ori, iar față de unele ramuri (industria chimică, industria alimentară) de 8-10 ori³⁾, a emis teza, care a avut o largă circulație în acele timpuri, a superiorității întîinse a industriei față de agricultură. În mod similar, dar recent, economistul american E. O. Heady, consideră că în țările avansate din punct de vedere economic, datorită inegalităților dezvoltării între industrie și agricultură, agricultura este un sector „compensat”⁴⁾ în economistul belgian Quaden o caracterizează ca un sector „dominat” și „asistat”⁵⁾. De aici și concepțiile destul de răspîndite cum că s-a ajuns într-un stadiu în care are loc un transfer de valori din alte sectoare către agricultură, confundîndu-se unele practici de subvenționare ca fiind o compensare globală și nu ca „restituire” parțială ale plusprodusului creat și preluat din această ramură.

Cu toate că de peste două secole industria se dezvoltă mai rapid decît agricultura, nu se poate totuși trage de aici concluzia că aceasta constituie o legitate permanentă a evoluției societății. În polemica sa cu Rodbertus, K. Marx arăta că „în modurile de producție precapitaliste agricultura era mai productivă

decît industria, deoarece în agricultură natura participă la munca omului ca un organism, în timp ce în industrie, în locul forțelor naturii era folosită aproape exclusiv forța omenească. În perioada de creștere impetuoasă a producției capitaliste, dezvoltarea productivității muncii în industrie în comparație cu agricultura, are un ritm rapid, cu toate că dezvoltarea industriei presupune că în agricultură s-a produs o schimbare considerabilă în raportul dintre capitalul constant și capitalul variabil, adică presupune că un număr mare de oameni au fost alungați de pe pămînturi. Ulterior, productivitatea crește și în industrie și în agricultură, deși într-un ritm inegal. Dar pe o anumită treaptă de dezvoltare a industriei, această disproporție trebuie să înceapă să scadă, adică productivitatea agriculturii trebuie să crească relativ mai repede decît productivitatea industriei”⁶⁾.

Decalajul dintre dinamica productivității muncii în industrie și agricultura își are originea în însuși caracterul dezvoltării istorice a producției materiale. În condițiile capitalismului, datorită creșterii inegale a forțelor de producție în diferite ramuri, productivitatea muncii a sporit mai lent în agricultură decît în industrie. Aici trebuie avut în vedere faptul că revoluția industrială desfășurată în câteva țări la sfîrșitul secolului al XVIII-lea și în prima jumătate a secolului al XIX-lea a precedat pătrunderea tehnicii în agricultură, însăși elaborarea mijloacelor tehnice pentru producția agricolă fiind condiționată de progresul industriei. Trebuie avut în vedere, totodată, faptul că în timp ce în secolul al XVIII-lea mecanica — baza științifică propriuzisă a marii industrii — a cunoscut o puternică dezvoltare, ramurile științei legate mijlocit de progresul agriculturii (biologie, chimia etc.) — s-au dezvoltat mai tîrziu. Totodată, în multe țări tehnicizarea muncii în agricultură a fost îngreunată de persistența mai îndelungată a relațiilor feudale, precum și de limitele economice ale mării producții de mînturi.

Tendențele previzionale, de Marx încep să se manifeste într-o serie de țări, determinate de actuala revoluție științifică și tehnică, apărînd posibilitatea ca agricultura să se elibereze de starea de inferioritate față de industrie. Aceste schimbări sînt determinate de revoluția științifică și tehnică din industrie și din celelalte sectoare de activitate, precum și de cea produsă în însăși ramura agriculturii.

Industrializarea constituie factorul hotărîtor care declanșează și determină toate procesele esențiale din țara noastră, alît pe planul progresului tehnico-științific, cit și economic și social. Ea asigură o valorificare superioară a resurselor materiale și umane și ridicarea nivelului tehnic în toate sectoarele producției materiale, schimbarea diviziunii sociale a muncii și a structurii de clasă a societății. Rolul și funcțiile industriei se schimbă în concordanță cu etapele procesului istoric de dezvoltare economică-socială. Astfel, dacă în etapa construirii bazelor socialismului industrializarea a asigurat modernizarea tehnico-materială a economiei și a dus la crearea unei structuri sociale caracteristice orînduirii socialiste, în etapa făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate industrializarea are rolul de factor hotărîtor în crearea premiselor și condițiilor pentru lichidarea contradicțiilor acutale din societatea noastră, și prin aceasta implicînd în marele proces al omogenizării sociale.

Pentru a ilustra cîteva puncte de reper care caracterizează aceste procese este suficient să arătăm că, dacă în cincinalul 1951-1955 pentru prima dată în istoria țării produsul social din industrie l-a depășit pe cel din agricultură, în cincinalul 1976-1980 se ajunge ca și forța de muncă din industrie să a depășească pe cea ocupată în agricultură.

Schimbări profunde au loc în agricultură pe baza introducerii progresului tehnico-științific contemporan pe principalele sale direcții: înlocuirea energiei animale și umane cu energi mecanică, aplicarea rezultatelor cercetărilor biologice în special ale geneticii și nutriției, pătrunderea multilaterală a chimiei, ridicarea capacității productive a pămîntului, îndeosebi prin extinderea irigațiilor, folosirea metodelor moderne de organizare, conducere și gestiune a activității economice.

²⁾ Directivele Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român cu privire la dezvoltarea economico-socială a României în cincinalul 1981—1985 și orientările de perspectivă pînă în 1990 (proiect) Știința nr. 11473, 12 iulie 1979.

³⁾ Vezi Enciclopedia Română, vol. III, 1939, p. 257—258.

⁴⁾ Vezi E. O. Heady, Agricultural policy under economic development, Iowa State University Press, Ames, 1962.

⁵⁾ Guy Quaden, Parité pour l'agriculture et disparités entre agricultures, La Gage, 1973.

⁶⁾ K. Marx, Teorii asupra plusvalorii, partea a II-a Ed. politică, 1960, p. 66.

ROMÂNIA XXXV

Aplicarea cuceririlor științei agrare tehnice înaintate a contribuit la obținerea, în actualul cincinal, a unui spor al recoltei de cereale de peste 4 milioane de tone anual, față de media cincinului trecut (în fotografie: aspect de la Institutul de cercetări pentru cereale și plante tehnice Fundulea-Ilfov). Orientările principale ale cercetărilor agricole în domeniul producției vegetale în următoarele două decenii au în vedere: creșterea de soiuri și hibridi cu mare potențial de producție, pe care bază să se asigure, încă în 1985, o recoltă de cereale de 27-28 milioane de tone.

Progresele realizate și unele tendințe care încep să se manifeste acum nu pot în nici un caz duce la concluzia că agricultura va deveni ramură conducătoare, ci că apare posibilitatea istorică a dezvoltării acestei ramuri în concordanță cu nivelul mediu al dezvoltării economiei. Toate acestea arată doar posibilitatea reducerii decalajelor și lichidării contradicțiilor existente, transformarea acestei posibilități într-o realitate economico-socială fiind un proces foarte complex și de durată, având în vedere nivelele actuale și cele viitoare ale parametrilor economici ce trebuie în mod obiectiv realizați.

Dimensiunile economice și sociale ale stadiului actual și ale perspectivei pot fi surprinse dacă pornim de la comensurarea unor indicatori sintetici și a unor factori care determină reducerea decalajelor dintre nivelele de dezvoltare ale industriei și agriculturii.

Unul din indicatorii sintetici care caracterizează în mod expresiv raporturile dintre nivelele de dezvoltare, cu toate imperfecțiunile comparabilității datelor, îl constituie productivitatea muncii. În prezent productivitatea muncii în industrie este de 7,5-8 ori mai mare decât în agricultură.

Dacă analizăm ritmurile pe o perioadă mai îndelungată constatăm că acestea au fost diferite în cele două ramuri. Pentru industrie caracteristica generală constă în creșterea continuă a productivității pe seama sporirii productivității muncii și a numărului forței de muncă, cu precădere datorită primului factor. În agricultură, în deceniul '50 și în primii ani ai deceniului '60, producția agricolă a crescut atât pe seama sporirii productivității muncii cât și a forței de muncă, cel de-al doilea factor având o influență tot mai redusă. După încheierea procesului de cooperativizare, producția agricolă a crescut numai pe seama productivității muncii. Cu toate acestea, în perioada 1950-1970 ritmul mediu anual al creșterii productivității muncii în industrie a fost superior celui din agricultură, mărindu-se decalajul de la 5,1-5,2% în 1950, la 9,3-9,4% în 1970. Începând cu anul '70, pentru prima dată, ritmul mediu de creștere a productivității muncii din agricultură îl depășește pe cel din industrie și începe procesul de reducere a decalajelor. Realizarea nivelelor producției agricole cu o forță de muncă de circa 15% din totalul

populației active în anul 1990 se va realiza, potrivit unor calcule orientative, cu o creștere medie anuală a productivității muncii în agricultură de 11,5-12,5%, față de 1970, ceea ce va reduce decalajul dintre nivelul productivității muncii din agricultură față de cel din industrie la 2,5-3 ori, egalizându-l fiind posibilă în anul '90.

Printre factorii importanți care au o contribuție esențială la creșterea ritmului de sporire a productivității muncii în agricultură și apropierea nivelului de cel din industrie, pe prim plan se situează investițiile, ca factor hotărâtor în ridicarea nivelului tehnic al muncii din această ramură. Astfel, în ceea ce privește investițiile, decalajul pe o persoană activă din industrie și agricultură s-a redus de la 29 ori în 1950, la 10,4 ori în 1960, la 6,5 ori în 1970 și la 4 ori în 1975. Aceeași tendință o manifestă și înzestrarea energetică a muncii, decalajul reducându-se de la 5,4 ori în 1960 la 1,2 ori în 1977. Alocarea în viitorul deceniu a unor importante fonduri de investiții pentru agricultură — așa cum se prevede în proiectul de Directive — concomitent cu reducerea populației ocupate în această ramură vor face ca înzestrarea energetică și cu mijloace fixe a forței de muncă să fie mai favorabilă.

Creșterea înzestrării cu mijloace de producție și energetice a muncii produce schimbări esențiale în caracterul și organizarea muncii, apropiind procesele de producție din agricultură de cele din industrie. Privită din punctul de vedere al nivelului tehnic, agricultura noastră s-a putea caracteriza prin următoarele stadii: a) tradițional, cel practicat de țărani cu gospodăriile individuale și în gospodăriile auxiliare ale membrilor cooperativelor agricole și în unele întreprinderi agricole de stat, îndeosebi în producția vegetală, și c) industrial, în special în creșterea intensivă a animalelor în întreprinderile agricole de stat și în asociațiile economice intercooperatiste. În complexele de creștere a animalelor în sisteme industriale, nivelul productivității muncii este apropiat sau egal, și în unele cazuri, îl depășește pe cel din unele întreprinderi industriale. În prezent, încep să se extindă tehnologiile de tip industrial și în cultura cerealelor, plantelor tehnice, viticultură și pomicultură. Tendința care a început să se manifeste după 1970 în ceea ce privește creșterea ritmului productivității muncii din agricultură și apropierea sa de nivelul din industrie se datorește cu precădere extinderii tehnologiilor de tip industrial și a sistemelor corespunzătoare de organizare a producției și a muncii.

Realizarea unei agriculturi de tip industrial este un proces de durată, celelalte stadii coexistând un timp îndelungat, realizarea sa necesitând nu numai creșterea unor condiții tehnice, ci și economice și sociale. Amploarea și durata acestui proces este influențată și de marile decalaje care există între agricultura de stat și cea cooperatistă, precum și de mari disparități zonale, atât în ceea ce privește nivelul tehnic, cât și al producției și productivității muncii. Astfel, în 1977, productivitatea muncii în întreprinderile agricole de stat a fost de 5 ori mai mare decât în cooperativile agricole. Aceasta își găsește una din cauze și în gradul mai redus al înzestrării energetice pe o persoană activă, care în cooperativile agricole (inclusiv înzestrarea energetică a stațiilor de mașini și tractoare) era de circa 5 ori mai mică decât cea din întreprinderile agricole de stat.

Probleme deosebite ridică lichidarea disparităților zonale. Potrivit studiilor Institutului de economie agrară, în prezent valoarea producției nete la hectar variază de la 1 la 10 între zonele mai puțin favorabile și cele cu potențial natural ridicat, situate, mai ales, în regiunile de câmpie. Aceste disparități se vor putea atenua prin investiții și prin folosirea unor sisteme zonale adecvate de agricultură. Însă ele vor exista încă o perioadă de timp.

Lichidarea decalajelor existente în înzestrarea tehnică a muncii între industrie și agricultură, între întreprinderile agricole de stat și cele cooperatiste, între unitățile agricole situate în diferite zone va duce la o apropiere generală a muncii din agricultură de cea din industrie, la stângerea deosebirilor esențiale ale muncii din cele două sectoare ale producției materiale.

Aceasta constituie una din premisele materiale esențiale ale înlăturării contradicțiilor determinate de nivelul dezvoltării industriei și agriculturii, a sporirii contribuției agriculturii la creșterea economică, la ridicarea generală a economiei noastre la nivelul celor din țările avansate.

D. DUMITRU

„Marile transformări revoluționare produse în decursul edificării socialismului în țara noastră evidențiază cu putere faptul că scopul suprem al politicii Partidului Comunist Român este ridicarea bunăstării materiale și spirituale a întregului popor, satisfacerea nevoilor celor ce muncesc, afirmarea plenară a personalității umane”.

NICOLAE CEAUȘESCU

SPORIREA PERMANENTĂ A BUNĂSTĂRII MATERIALE ȘI SPIRITUALE — ȚEL SUPREM AL POLITICII PARTIDULUI

ANIVERSAREA celor 35 de ani pe care i-a parcurs România socialistă de la istoricul 23 August 1944 prilejuiește o retrospectivă asupra importantelor progrese pe care le-a cunoscut patria noastră pe toate planurile de dezvoltare: politică, economică și socială, precum și prefigurarea marilor perspective de ridicare a poporului român pe noi culmi de progres și civilizație. În ansamblul acestor progrese, un loc aparte îl ocupă realizările obținute în anii socialismului în **ridicarea bunăstării întregului popor, a fiecărui cetățean**, ca cea mai sintetică și elocventă expresie a concepției profund umaniste a partidului nostru, conform căreia dezvoltarea economică are drept scop fundamental omul — bunăstarea sa materială și spirituală, dezvoltarea multilaterală a personalității sale.

Corelația dezvoltare-bunăstare

POLITICA DE DEZVOLTARE continuă, în ritm susținut, echilibrat, a întregii economii naționale în anii construcției socialiste a fost concepută să se realizeze astfel încât dezvoltarea economică să nu devină un scop în sine, ci să constituie suportul material al celui mai nobil țel al socialismului — ridicarea bunăstării populației, înflorirea personalității omului. „**Scopul întregii noastre activități economico-sociale** — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul la Congresul al XI-lea al P.C.R. — **țelul suprem al politicii partidului nostru, esența misiunii sale istorice de transformare revoluționară a societății și de făurire a noii orinduirii este ridicarea nivelului de trai material și spiritual al întregului popor, în concordanță cu necesitățile fiziologice științifice determinate și cu cerințele spirituale generate de progresul neîntrerupt al cunoașterii umane**”.

O asemenea concepție profund umanistă la a cărei elaborare o contribuție hotărâtoare a avut tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, este evidențiată în toți acești ani de practica dezvoltării noastre economico-sociale, de ansamblul măsurilor luate și a programelor adoptate. În strategia politică a partidului, creșterea nivelului de trai material și spiritual al populației se sprijină hotărâtor pe dezvoltarea în ritm susținut și armonioasă a forțelor de producție, pe dezvoltarea multilaterală a economiei, în fiecare etapă a construcției socialiste, realizându-se o concordanță între creșterea economică și bunăstarea populației, o armonizare a intereselor imediate cu cele pe termen lung, de perspectivă. La baza acestei concepții se află o analiză riguroasă a realităților concrete din țară, necesitatea ca, într-o perioadă cât mai scurtă, poporul român să se poată bucura de binefacerile construirii societății socialiste. Ținându-se seama de aceste temeuri a fost elaborată o strategie pe termen lung a cărei esență constă în **opțiunea pentru stabilirea — în condițiile țării noastre — a unei rate înalte a acumulării**, care a constituit impulsul fundamental al dezvoltării forțelor de producție.

Aceasta a avut drept consecință, pe de o parte, creșterea în ritmuri rapide a venitului național și pe această bază a fondului de consum; ceea ce a permis, printr-o politică justă de împărțire a acestuia în fond de consum individual și fond de consum social, o creștere echitabilă a posibilităților tuturor membrilor societății de acoperire a nevoilor lor. Pe de altă parte, punerea în practică a programelor de dezvoltare a economiei — înfăptuite prin politica de **industrializare**, prin politica de **dezvoltare socialistă a agriculturii**, ca și a **celorlalte ramuri ale economiei** — a permis crearea de condiții materiale tot mai bune, de la o etapă la alta, pentru acoperirea nevoilor de bunuri materiale

și de servicii ale populației. Însăși opțiunea pentru o rată înaltă a acumulării a permis prin **investițiile alocate sectoarelor social-culturale** să se creeze condiții tot mai bune pentru amplificarea programului de construcții de locuințe, pentru dezvoltarea și modernizarea bazei materiale a învățământului, culturii și ocrotirii sănătății.

După cum este cunoscut, în cele trei decenii și jumătate ce s-au scurs de la victoria insurecției naționale armate antilasciste și antiimperialiste și cu deosebire după oel de-al IX-lea Congres al partidului, care a marcat începutul unei perioade de **reînnoiri pe toate planurile** au fost luate o serie de măsuri mereu mai ample, menite să traducă în viață politica elaborată de partid în domeniul creșterii nivelului de trai. În ansamblul lor, de o semnificație excepțională, se înscriu hotărârile programatice dezbătute și aprobate de cel de-al XI-lea Congres al partidului, continuate și îmbogățite de Conferința Națională din decembrie 1977, când a fost adoptat un **program special cuprinzător, de creștere mai rapidă a nivelului de trai al populației, ca urmare a realizărilor tot mai mari din economie**.

Geneza Programului de creștere a nivelului de trai în anii 1976—1980 este deosebit de semnificativă pentru modul în care partidul nostru realizează în practică optimizarea corelației dintre creșterea bunăstării populației și dezvoltarea economico-socială a țării. Astfel, programul a fost adoptat într-o perioadă când poporul nostru, pe deplin angajat în înfăptuirea obiectivelor actualului cincinal, a obținut succese importante în dezvoltarea economiei, creându-se mijloacele necesare creșterii mai accentuate, într-un ritm superior, a principalelor elemente ale nivelului de trai al populației.

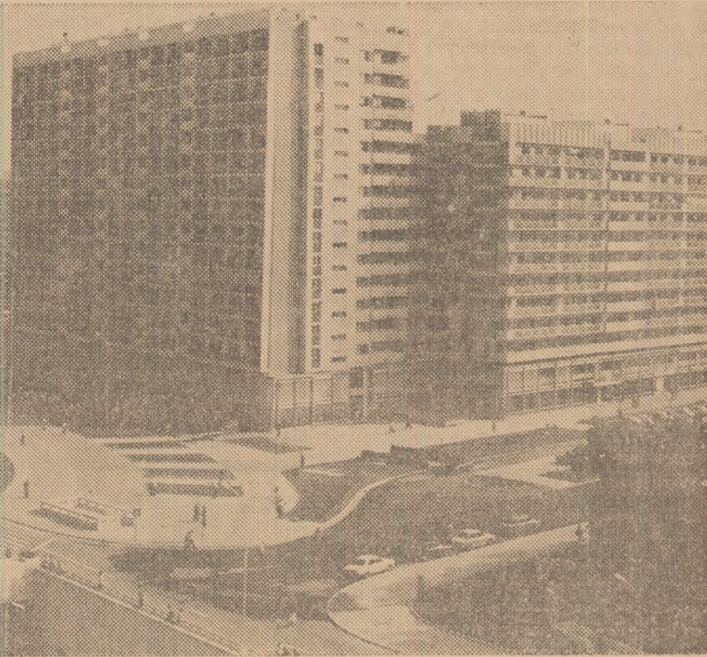
Alcătuirea acestui program a urmărit concentrarea tuturor eforturilor în direcția satisfacerii la un grad cât mai înalt — sub semnul raționalității și echității — a complexului nevoilor materiale și spirituale ale întregului popor, ale fiecărui cetățean — cu ajutorul mijloacelor materiale și financiare de care societatea dispune la un moment dat. Se evidențiază astfel o viziune sistemică, cuprinzătoare, asupra tuturor elementelor bunăstării poporului. Subliniem, în acest cadru, succesele remarcabile înregistrate în anii socialismului de fiecare din principalele componente ale bunăstării.

Dinamica accentuată a veniturilor populației

CREȘTEREA în ritmuri înalte a venitului național și repartizarea sa optimă între fondul de acumulare și fondul de consum a permis sporirea permanentă a fondului de consum (vezi tabelul nr. 1). A fost creată astfel premisa fundamentală a creșterii veniturilor tuturor categoriilor de populație; trebuie, de asemenea, arătat că, în cadrul politicii de repartizare a fondului de consum, partidul și statul nostru a acordat o atenție deosebită justei proporționări între partea destinată veniturilor din muncă și partea destinată satisfacerii nevoilor social-culturale, relevându-se, mai pronunțat, sensuri ale eticii și echității socialiste.

Veniturile din muncă — principala sursă a veniturilor oamenilor muncii — au crescut an de an, în condițiile perfecționării sistemului de retribuire a muncii. **Majorarea generală a retribuției medii** — realizată în etape, prin majorări succesive a devenit posibilă de efectuat ca urmare a realizărilor tot mai mari obținute în producție, a sporirii productivității muncii. **Retribuția medie netă a personalului muncitor a ajuns în anul 1978 la 2 011 lei față de 337 lei în anul 1950 și de 1 595 lei în**

ROMÂNIA XXXV

În strânsă legătură cu dezvoltarea economico-socială a țării, cu evoluția demografică și cu cerințele populației, construcția de locuințe a cunoscut, în anii noii orinduirii, un avânt deosebit, ca unul din principalele obiective ale politicii partidului de ridicare a nivelului de trai al oamenilor muncii. Din 1951 până în prezent, din fondurile statului și ale populației au fost construite, în mediul urban și rural, peste 4 milioane de locuințe, care au schimbat ra-

dical înfățișarea orașelor și satelor din toate județele țării (în fotografie: ansamblul urbanistic Obor, din Capitală). Proiectul Directivelor Congresului al XII-lea al partidului prevede ca în cincinalul 1981-1985, statul să construiască 1,1 milioane de apartamente: se estimează că în același interval populația va realiza în regie proprie circa 100 mii de locuințe.

Tabelul nr. 1
Corelația dezvoltare — nivel de trai exprimată de principalii indicatori sintetici

	1956— 1960	1961— 1965	1966— 1970	1971— 1975	1976—* 1980
Rata scuturării Ritmul mediu anual de creștere al	16,0	24,3	20,8	34,1	33—34
Venitului național	6,9	9,0	7,7	11,3	11,0
Fondului de consum	4,5	5,3	7,0	7,5	8,0
Dinamica** 1950 = 100					
Veniturilor reale totale ale populației	182	249	326	477	circa 670
Vinzărilor de mărfuri cu amănuntul prin comerțul socialist	290	479	726	11 ori	16,7 ori

*) prevederi

**) ultimul an al cincinalului

Sursa: Anuarul statistic al Republicii Socialiste România, 1978 și Conferința Națională a Partidului Comunist Român din 7—9 decembrie 1977. Ed. politică, București, 1978.

anul 1975, fiind prevăzut ca în anul 1980 să ajungă la 2 238 lei. Au crescut, de asemenea, veniturile țărănimii obținute din munca în cooperativele agricole de producție și din gospodăriile personale, ceea ce a determinat ca venitul nominal net realizat în medie lunar de o persoană activă să se ridice în anul 1978 la 1 268 lei față de numai 167 lei cât era în anul 1950.

În acțiunile de majorare a veniturilor din muncă au fost respectate cu consecvență principiile echității socialiste în repartitie, acordându-se o atenție deosebită sporirii într-un ritm mai rapid a retribuțiilor mici și realizării pe această bază a unui raport just, stimulativ între veniturile mari și cele mici. Ca urmare a aplicării ferme a acestui principiu, s-a redus permanent raportul între retribuția minimă și cea maximă, astfel încât în prezent el este de 1 : 5,5 față de 1 : 23 cât era în anul 1950.

O însemnătate deosebită pentru creșterea veniturilor reale ale populației, pentru satisfacerea echitabilă a unor nevoi de importanță fundamentală o au veniturile obținute de populație din fondurile sociale de consum. În politica sa de repartizare a fondului total de consum prin fondurile sociale, partidul nostru pornește de la faptul că societatea socialistă poate și

trebuie să creeze toate premisele necesare dezvoltării armonioase, multilaterale a tuturor membrilor societății. Potrivit cu această concepție au fost adoptate măsuri tot mai ample, în baza cărora populația beneficiază de fondurile sociale de consum sub formă de bunuri și servicii gratuite și de venituri bănești. Bunurile și serviciile gratuite (în domeniul învățămîntului, ocrotirii sănătății, culturii, artei etc.) creează condiții egale pentru toți membrii societății de a-și satisface o categorie de nevoi devenite fundamentale și vitale pentru omul nou al societății socialiste multilateral dezvoltate. Constituind totodată o cale de modelare a consumului populației, orientînd prioritățile în satisfacerea celorlalte categorii de nevoi și în primul rînd a celor de bunuri și servicii plătite, veniturile bănești (pensii, burse, ajutoare etc.), conform destinației lor, dau caracter atotcuprinzător dreptului de asigurări sociale. Sînt elemente care relevă aportul mereu crescînd al fondurilor sociale de consum la satisfacerea în mod echitabil și umanitar a nevoilor întregii populații. Aceasta amplifică caracterul umanist al relațiilor socialiste de repartitie și influențează, în același timp, nivelul veniturilor bănești ale populației — prin aceasta atenuîndu-se diferențele existente între familii și, respectiv, grupe de populație în ceea ce privește consumul și bunăstarea. În acest context trebuie remarcată sporirea continuă în anii socialismului, a veniturilor din fondurile sociale ce revin în medie pe o familie, de la 722 lei în anul 1950 la 10 069 lei în anul 1978, urmînd să crească în anul 1980 la 10 766 lei.

Creșterea sistematică a veniturilor din muncă și a celor provenite din fondurile sociale, în condițiile în care indicele prețurilor cu amănuntul și al tarifelor se încadrează în limitele planificate, a condus la sporirea permanentă a veniturilor reale ale populației, astfel încît în perioada 1950—1978 retribuția reală a crescut de aproape 4 ori, iar veniturile reale ale țărănimii obținute din munca în cooperativele agricole de producție și din gospodăria personală de peste 4,2 ori.

Înfăptuirea unui vast program pentru îmbunătățirea condițiilor de locuit

ÎN STRATEGIA creșterii bunăstării, în realizarea unui trai civilizată pentru întreaga populație, o deosebită importanță a avut-o elaborarea de către partidul nostru și realizarea în prac-

lică a unui amplu program de construcții de locuințe, de amenajare urbană a localităților țării. Esența acestei concepții constă în aceea că rezolvarea problemei locuințelor este considerată ca unul din obiectivele-cheie de creștere a nivelului de trai, al cărui scop este de a asigura fiecărei familii o locuință corespunzătoare; realizarea acestui obiectiv este pusă în corelație directă cu dezvoltarea economico-socială a țării, cu evoluția și structura populației.

Trebuie subliniat faptul că la rezolvarea acestei probleme o contribuție hotărâtoare o au investițiile alocate de stat (daci o parte din fondul de acumulări). Urmare a acestor eforturi, precum și a sprijinului acordat de stat populației în scopul construcției de locuințe proprietate personală, în perioada 1951—1978 s-au mutat în locuințe noi — locuințe de un confort din ce în ce mai sporit (suprafața locativă mai mare, număr sporit de camere, termoficare etc.) — peste 12 milioane persoane. În plus amintim că tot la îmbunătățirea condițiilor de locuit, la realizarea unui trai civilizizat, contribuie și alte investiții (amintim în acest sens fie și numai cele efectuate în gospodăria comunală) care direct sau indirect participă la satisfacerea la un nivel calitativ ridicat a altor nevoi legate de habitant.

Primatul elementelor calitative în consum

CREȘTEREA și îmbunătățirea consumului — parte integrantă a strategiei generale de satisfacere a trebuințelor populației, de creștere a bunăstării acesteia — sînt omogene și se realizează în așa fel încît consumul să se caracterizeze prin echilibrare, dar și prin raționalitate și echitate. Aceasta presupune realizarea unui consum de bunuri și servicii care: 1) să asigure satisfacerea la un nivel cât mai înalt, calitativ și cantitativ a trebuințelor umane determinate în mod științific; 2) să lăse seama de posibilitățile economiei de satisfacere a complexului nevoilor în dinamică sa permanentă; 3) să excludă risipa de orice fel și să asigure premisele unui mod de viață sănătos, civilizizat și echitabil pentru toți membrii societății.

Dezvoltarea continuă, echilibrată și în ritm susținut a forțelor de producție, a producției bunurilor de consum și a bazei materiale a serviciilor care au permis creșterea și îmbunătățirea permanentă a volumului, structurii și calității fondului de mărfuri și a ofertei de servicii, odată cu creșterea continuă a veniturilor reale ale populației, precum și cu adoptarea și realizarea altor măsuri care influențează consumul (de pildă, construcția de locuințe din fondurile statului și repartizarea lor către populație, asistență medicală gratuită etc.), au determinat modificări cantitative și calitative esențiale în consumul de bunuri și servicii al populației. Ele reflectă un progres remarcabil al gradului de satisfacere a nevoilor materiale și spirituale ale întregului popor.

Astfel, în perioada construcției socialiste, în condițiile ritmurilor mai înalte de creștere înregistrate de prestațiile de servicii către populație și de vânzările de mărfuri nealimentare, pe fondul general al creșterii consumului la toate categoriile de bunuri, ca și la servicii, se remarcă apariția și accentuarea unor tendințe vizibile de modernizare a structurii consumului.

Această tendință este evidențiată nu numai de evoluția nivelului și structurii vânzătorilor de mărfuri cu amănuntul prin comerțul socialist și a serviciilor, ci și de evoluția nivelului și structurii cheltuielilor totale de consum ale familiilor.

În ceea ce privește consumul alimentar, realizările de pînă acum scot în evidență creșterea continuă a consumului la toate categoriile de alimente (cu excepția lirească a cerealelor) în ultimii ani fiind depășită faza acumulărilor cantitative de calorii și proteine. Ca urmare, consumul alimentar se situează în prezent la un nivel care satisface cerințele fiziologice raționale, recunoscute pe plan mondial. Preocuparea de bază în acest domeniu, pentru perioada viitoare — avînd drept suport material perspectiva dezvoltării economiei, agriculturii și industriei alimentare — este îndreptată spre îmbunătățirea în continuare a structurii consumului alimentar astfel încît să se realizeze o alimentație rațională, echilibrată, prin sporirea consumului de alimente cu valoare nutritivă ridicată, în special a celor de origine animală, a legumelor și fructelor și scăderea consumului la cerealele îmbunătățirea raportului între diferitele categorii de alimente consumate (atît pentru realizări cît și pentru perspective vezi tabelul nr. 2).

Paralel cu creșterea și îmbunătățirea consumului alimentar, în anii socialismului și în special în perioada ultimilor 10—15 ani, o creștere deosebit de însemnată a cunoscut-o consumul de bunuri nealimentare. S-a realizat o creștere deosebită a consumului de articole de îmbrăcăminte și încălțăminte al cărui nivel se apropie în prezent de cel din țările avansate. Se observă o marcantă creștere a vânzătorilor de bunuri nealimentare de folosință îndelungată, îndeosebi a celor cu caracter investițional, destinate înzestrării și întreținerii locuinței și gospodăriei, ușurării muncii casnice, petrecerii utile și civilizate

Tabelul nr. 2
Consumul mediu anual al principalelor grupe de produse alimentare
și înzestrarea populației cu principalele bunuri
de folosință îndelungată

	1950	1965	1977	1980	1985	
I. Consum mediu anual						
A. Produse alimentare						
Carne și produse din carne	kg/loc.	16,7	26,6	31,0	62,4	72,0
Lapte și produse din lapte (în echivalent lapte exclusiv unt)	l/loc.	107,6	105,0	141,2	220,0	240,0
Oua	bucc/loc.	59	115	238	270	280
Zahăr și produse din zahăr	kg/loc.	6,0	15,0	25,2	30,0	35,0
Legume și produse din legume	kg/loc.	65,6	75,3	124,6	143,6	160,0
B. Produse nealimentare						
Texturi (inclusiv cîmășii)	m/loc.	13,19	16,26	26,12	30,10	35,90
Încălțăminte	perechi/loc.	0,02	1,07	3,31	4,10	4,10
II. Înzestrarea populației cu bunuri de folosință îndelungată						
1955 1965 1977 1980 1985						
Aparate de radio	bucc/1000 loc.	37,4	123,0	220,5	247	300
Televizoare	"	—	20,8	172,5	203	245
Refrigerare	"	0,4	21,3	120,6	157	220
Mașini de spălat rufe	"	0,5	22,0	80,4	100	153
Autoturisme	"	—	1,2	10,2	28	57

Sursa: Calculat după Anuarul statistic 1978 și alte documente oficiale.

a timpului liber. Drept urmare, a avut loc o sporire susținută a înzestrării gospodăriilor cu bunuri de folosință îndelungată, domeniu în care s-au înregistrat creșteri remarcabile, (vezi tabelul nr. 2). Se poate spune astfel că în anii socialismului s-au produs adevărate mutații în concepția populației despre modalitățile de satisfacere a nevoilor, despre bunăstare.

Factor al dezvoltării personalității

CREȘTEREA bunăstării materiale și spirituale a poporului este concepută astfel încît aceasta să reflecte nu numai satisfacerea tot mai deplină a nevoilor populației, ci să devină și un factor activ al formării și dezvoltării personalității umane, al manifestării sale plene în viața economico-socială. Astfel, paralel cu măsurile luate în vederea satisfacerii tot mai depline a trebuințelor materiale fundamentale, de primă necesitate, ale maselor largi — satisfacerea nevoilor de alimentație, îmbrăcăminte și încălțăminte, locuințe, etc. — au fost create condiții tot mai bune pentru acoperirea acelor categorii de nevoi — afît materiale cît și spirituale — menite să contribuie la făurirea unui trai mai demn, mai civilizizat.

Pe acest plan se situează în primul rînd crearea unui număr tot mai mare de noi locuri de muncă, cu deosebire în industrie, precum și în alte ramuri ale producției materiale sau în domeniul sferei neproductive. Aceasta a asigurat posibilitatea exercitării efective a dreptului la muncă — cel mai uman și mai necesar drept al existenței și progresului.

Menționăm, de asemenea, rezultatele remarcabile înregistrate în țara noastră în ceea ce privește satisfacerea nevoilor de instruire și cultură, sănătate, sport etc., ale întregii populații, la finanțarea cărora statul socialist are contribuția covârșitoare — prin intermediul fondurilor sociale de consum, ca și prin utilizarea unei părți din fondul de investiții.

Modalitatea de îmbinare a repartiției după munca cu cea din fondurile sociale de consum, pe de o parte, și politica de dezvoltare rapidă, armonioasă și rațională a forțelor de producție, a producției bunurilor de consum și a bazei materiale a serviciilor, politica de creștere a gradului de urbanizare a tuturor orașelor și localităților țării etc., pe de altă parte, s-au dovedit a fi calea cea mai rațională și eficientă de satisfacere a nevoilor tuturor membrilor societății, a fiecărui cetățean. O cale care contribuie la progresul permanent al economiei, deopotrivă la dezvoltarea multilaterală a omului. Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara comună a Comitetului Central al Partidului și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României din iulie 1979, realizările obținute pînă în prezent în domeniul îmbunătățirii nivelului de trai al poporului reprezintă bazele ridicării pe trepte calitativ superioare a bunăstării lui materiale și spirituale. Noul program de creștere a nivelului de trai ce urmează a se adopta de către Congresul al XII-lea al partidului va oferi o viziune clară, de ansamblu asupra tuturor componentelor bunăstării, reunind bilanțul realizărilor cu ceea ce urmează a se împlini în viitor, astfel încît în cincinalul următor să fie asigurate condițiile necesare pentru ridicarea în continuare a nivelului de trai al maselor, pentru realizarea unei calități noi, superioare, a vieții materiale și spirituale a întregului popor român.

Grigore VĂLCEANU
Maria POENARU

Institutul de economie socialistă

CREȘTEREA CONTINUĂ A DESFACERILOR DE MĂRFURI, DIVERSIFICAREA SORTIMENTALĂ ȘI DEZVOLTAREA REȚELEI COMERCIALE — DIMENSIUNI ALE CALITĂȚII VIETII

ÎN ACESTE ZILE, întregul nostru popor sărbătorește unul din cele mai importante evenimente din istoria țării noastre — eliberarea de sub jugul fascist și trecerea la construcția unei vieți noi, fără exploatare și asuprire națională. Alături de toți oamenii muncii, lucrătorii din comerț folosesc prilejul mării sărbători de la 23 August pentru a pune în evidență realizările obținute, pentru a-și exprima gândurile de viitor, pentru a trece la acțiuni și mai ferme de îndeplinire a importanțelor funcții sociale și economice ce revin comerțului. Avem, în acest sens, în vedere, în primul rând, faptul că, așa cum arată secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, activitatea comercială este o continuare nemijlocită a activității de producție, nivelul comerțului fiind determinat de condițiile create pentru a pune la dispoziția populației cantități tot mai mari de produse agroalimentare și industriale.

Ca o componentă și, în același timp, rezultantă a dinamismului economiei naționale, comerțul interior din țara noastră se caracterizează printr-o permanentă dezvoltare, fiecare an ce s-a scurs de la momentul istoric al eliberării aducând noi și însemnate succese, reflectate în creșteri cantitative și în tot mai semnificative îmbunătățiri calitative.

De fapt, evoluția comerțului interior în anii de după eliberare constituie o consecință nemijlocită a unui principiu fundamental al Partidului Comunist Român și anume acela al asigurării, în mod constant, a unei corelații strinse între dezvoltarea economică și creșterea bunăstării populației. Este semnificativ, în această ordine de idei, că venitul național — indicator care exprimă cel mai sintetic dezvoltarea de ansamblu a economiei — a sporit de 13 ori în 1978 față de 1950 (464 miliarde lei, față de 35 miliarde lei), interval de timp în care desfacerile de mărfuri au înregistrat o dinamică similară.

În mod permanent s-a manifestat și se manifestă preocuparea deosebită a conducerii de partid și de stat, a secretarului general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, pentru soluționarea cât mai corespunzătoare a problemelor aprovizionării cu mărfuri a populației. Sprijinul concret și în forme variate, acordat în mod constant de secretarul general al partidului dezvoltării și perfecționării comerțului socialist, a permis sporirea necontenită a contribuției sale la satisfacerea la cote tot mai ridicate a cerințelor de consum ale populației. În context, ca un eveniment de o majoră semnificație, ca o formă creativă și democratică de lucru, se înscrie Consfățuirea pe țară a oamenilor muncii din

Nicolae BOZDOG
prim-adjunct al ministrului
comerțului interior

comerțului socialist, desfășurată în urma cu un an la București.

Recurgând la datele pe care statisticile ni le furnizează și care exprimă realități evidente ale societății românești contemporane, ne propunem să reliefăm ceea ce orânduirea noastră a izbutit să realizeze în cele trei decenii și jumătate de la eliberare pe linia satisfacerii variațelor nevoi de consum ale populației.

Fondul de consum, bazat pe creșterea în ritm susținut a venitului național și pe repartizarea sa optimă între consum și acumulare, a crescut între anii 1955—1975 de 2,7 ori, în condițiile în care sporul demografic a fost de 25%. Pe fondul sporirii an de an a veniturilor populației și al stabilității prețurilor, precum și al unei oferte de bunuri de consum în continuă creștere, înnoire și diversificare, volumul desfacerilor de mărfuri prin comerțul socialist este, în prezent, de peste 15 ori mai mare decât în anul 1950. *) În primii trei ani ai actualului cincinal (1976—1980) s-au desfășurat mărfuri în valoare de 505 miliarde lei, de circa 2,5 ori mai mult decât volumul desfacerilor realizate în primii 13 ani de existență a comerțului socialist. La nivelul anului 1978, în medie pe un locuitor, se realiza un volum al vânzărilor de mărfuri de circa 8500 lei față de 4625 lei în anul 1970 și de 754 lei în anul 1950. Sunt cifre care exprimă sintetic un adevăr incontestabil — și anume acela că populația țării noastre dispune de condiții de viață și confort mult ridicate față de trecut, fiind incomparabil mai bine hrănită îmbrăcată și înzestrată cu bunuri de folosință îndelungată.

În mod practic, în decursul anilor s-au înregistrat creșteri mari ale vânzărilor de mărfuri în sectorul alimentar, în alimentația publică, la articole de îmbrăcăminte și încălțăminte, mobilă și alte bunuri de folosință îndelungată.

Punându-se accentul, cu deosebire în ultimii ani, pe realizarea unei alimentații raționale, echilibrate și științific fundamentate, valoarea nutritivă a alimentelor pe locuitor este astăzi în medie de 3240 calorii zi, cifră ce se înscrie în limitele necesarului fiziologic pentru populația din țara noastră. Este de subliniat, în context, o continuă îmbunătățire a structurii alimentației. Dacă pro-

*) Calculat pe baza datelor exprimate în prețurile curente ale fiecărui an.

teinele de origine animală au crescut, în perioada 1970—1977, cu 48% în grăsimile au sporit cu 39%, iar alimentele din grupa glucidelor cu 7,2%. În aceste condiții s-au obținut sporuri cantitative importante ale consumurilor pe locuitor. Concomitent cu creșterea continuă a consumului alimentar sînt caracteristice și îmbunătățiri structurale, fiind de semnalat, în acest sens, scăderea relativă a consumului de cereale pe locuitor, însoțită de creșterea conținutului proteic și energetic al rației alimentare zilnice.

Realizările obținute în consumul alimentar al populației din țara noastră nu exclud, desigur, existența unor probleme de structură și, mai ales, necesitatea de a acționa în continuare pe diverse laturi spre o alimentație rațională, echilibrată.

O altă caracteristică semnificativă a îmbunătățirii continue a consumului alimentar al populației din țara noastră o constituie satisfacerea acestuia într-o proporție hotărâtoare prin cumpărările de mărfuri din comerțul socialist. Datele pentru anul 1978 arată că vânzările de mărfuri alimentare — prin comerțul cu amănuntul și alimentația publică — au însumat peste 91 miliarde lei, față de mai puțin de 4 miliarde lei, cât se vindea prin comerțul socialist în anul 1950 (adică de 23 de ori mai mult).

Fără a intra în detalii, ținem totuși să concretizăm aceste cifre globale arătînd că, în anul 1978, comerțul socialist a vîndut populației: 665,5 mii tone de carne, preparate și conserve din carne în echivalent carne proaspătă, 12 milioane hl lapte, lapte praf și produse lactate proaspete în echivalent lapte, 106 mii tone brînzetură, 181 mii tone de ulei comestibil, 26 mii tone unt, 384 mii tone zahăr, 776 mii tone legume proaspete, 553 mii tone cartofi, 200,5 mii tone fructe proaspete, 1,5 miliarde ouă.

Oferta de mărfuri — continuu îmbunătățită

O ATENȚIE DEOSEBITĂ s-a acordat promovării, în sortimentul mărfurilor alimentare din magazine, a acelor produse care contribuie la modernizarea consumului, la orientarea sa spre cerințe raționale, precum și la ușurarea preparării mineurilor. De asemenea, în structurarea vânzărilor de mărfuri alimentare încep să fie mai bine poziționate produsele destinate alimentației copiilor.

În mod susținut s-a acționat pe linia extinderii și diversificării ofertei de preparate și semipreparate de tip „gospodina”, astfel încît vînzarea realizată

la aceste produse, în anul 1978, a fost de aproape 2 ori mai mare decât în anul 1975.

În anii de după eliberare, unul din sectoarele comerciale cu dinamismul cel mai ridicat l-a constituit alimentația publică, pe considerente ce țin și ele în parte de rolul său în realizarea în condiții bune a consumului alimentar. La nivelul anului 1978, în condițiile aplicării unui program complex de îmbunătățire și modernizare a activității în alimentația publică, vânzările au însumat peste 30 miliarde lei, față de mai puțin de 900 milioane lei, cât se vindea prin alimentația publică a comerțului socialist în anul 1950.

Sporirea continuă a puterii de cumpărare a populației și îmbunătățirea generală a ofertei de mărfuri au avut drept consecință realizarea unei dinamici accentuate a vânzărilor de produse nealimentare, al căror volum global reprezintă, în anul 1978, un nivel de peste 12 ori mai mare decât în 1950.

În primii 3 ani ai actualului cincinal, prin comerțul socialist s-au vândut mărfuri nealimentare în sumă totală de 252 miliarde lei, reprezentând de peste 5 ori mai mult decât vânzarea anului 1970, magazinele fiind tot mai bine aprovizionate cu confecții și tricotate, variate țesături, încălțăminte, articole pentru copii și tineret. În comparație cu anul 1975, în anul 1978 se vindea mai mult cu 39% la confecții, cu 44% la tricotate și cu aproape 10% la încălțăminte.

Drept rezultat, la unele produse nealimentare, consumul din țara noastră se situează la cote apropiate de nivelul mondial. Astfel, în medie pe un locuitor, s-a ajuns la un consum de circa 3,2 perechi de încălțăminte, față de 0,62 perechi în 1950, iar la țesături consumul mediu pe un locuitor era, în 1978, de 27,1 mp (inclusiv confecții), față de 13,2 mp în 1950. Se poate aprecia deci că în mod practic problema asigurării întregii populații cu produsele necesare a fost de fond soluționată.

Expresii ale creșterii gradului de civilizație și confort

PROGRESSELE MARI obținute în creșterea consumului, a gradului de civilizație și confort și, implicit, a calității vieții, sunt ilustrate deosebit de semnificativ de intensificarea continuă a cererii populației pentru bunuri de folosință îndelungată și articole de uz gospodăresc, satisfăcută tot mai bine pe baza dezvoltării unei industrii noi, moderne, care lucrează la parametri tehnici și calitativi ridicați.

Un rol deosebit de dinamizator, în acest sens, l-a avut și îl are, în continuare, realizarea programelor speciale elaborate din inițiativa și cu participarea directă a secretarului general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**. În context, ținem să subliniem faptul că, în perioada 1974—1978, industria noastră a asimilat în producție și a pus la dispoziția comerțului mai multe mii de noi produse textile, confecții și tricotate, încălțăminte, electrotehnice și altele. Caracterul realist al programelor de înnoire și diversificare sortimentală a produselor este confirmat de primirea bună de care se bucură din partea populației produsele nou asimilate și puse în desfacere. Este, desigur, de o maximă importanță să sporim răspun-

derea fiecăruia dintre factorii angrenați, atât în procesul de producție, cât și în cel de comercializare, pentru valorificarea integrală a variatelor produse care se pun în fabricație și în vânzare. Datele pentru anul 1978 arată, în acest sens, că, prin comerțul socialist, s-au vândut 456 mii aparate radio, 494 mii televizoare, aproape 400 mii frigider, 229 mii mașini spălat rufe, 73 mii autoturisme, mobilă în sumă de peste 7 miliarde lei etc.

Prin dezvoltarea continuă a comerțului, în acest sector s-a asigurat o evoluție ascendentă a procesului de dotare a populației cu bunuri de folosință îndelungată, care, în mod evident, îmbunătățesc condițiile de viață, de confort și de elevație spirituală a familiilor din țara noastră. Datele pentru finele anului 1978 arată că, în medie la 1 000 locuitori, reveneau: 227 aparate de radio (de 6,1 ori mai mult decât în anul 1955), 191 televizoare (de 7,6 ori mai mult decât în 1965), 136 frigider (de 6,4 ori mai mult decât în 1965), 88,5 mașini de spălat rufe (de 3,9 ori mai mult decât în 1965), 57,3 aspiratoare de praf (de 4,9 ori mai mult decât în 1965), 22,2 autoturisme. Aceste cifre relevă dinamismul cu totul deosebit al procesului de dotare din țara noastră — și este în mod special semnificativ faptul că acest proces cuprinde tot mai mult și populația rurală, apropiindu-se astfel modul de viață al familiilor de la sate de cel al populației orășenești.

Rețeaua comercială, în concordanță cu dezvoltarea demografică, economică și socială

ȚINÎND SEAMA de caracterul dinamic al procesului de dotare al populației cu bunuri de folosință îndelungată, în ultimii ani s-a intensificat participarea cercetării comerciale la fundamentarea dezvoltării în perspectivă a producției și comercializării acestor bunuri, elaborându-se numeroase studii de prospectare complexă a pieței, realizate pe baza unor metode moderne de investigare, analiză și prognoză. Pe această bază s-au putut alcătui mai judicios necesarele de mărfuri ale comerțului, iar producătorii s-au putut orienta mai bine în realizarea cantitativă și structurală a producției necesare pentru satisfacerea nevoilor populației.

O caracteristică fundamentală a evoluției comerțului nostru în anii de după eliberare o constituie dezvoltarea sa echilibrată și armonioasă, pe întreg teritoriul țării, fiind mereu prezente preocupările de atenuare și înlăturare a decalajelor dintre diferitele județe țării, dintre marile orașe și localitățile urbane mai mici, dintre oraș și sat. În planificarea teritorială și pe sisteme comerciale a desfacerilor de mărfuri cu amănuntul, ca și la repartizarea fondului de mărfuri pe județe și localități, sînt luate în considerare tendințele și mutațiile ce intervin în dezvoltarea demografică, economică și socială. În felul acesta, se asigură un volum cantitativ și o structură sortimentală judicioasă corelate cu caracteristicile zonei teritoriale respective.

Corespunzător creșterii cererii de mărfuri a populației și sporirii exigențelor consumatorilor, în politica de dezvoltare a comerțului, de îmbunătățire con-

tinuă a aprovizionării cu mărfuri a populației, s-a acordat o atenție specială extinderii și modernizării bazei tehnico-materiale a acestei activități de o deosebită importanță economico-socială. La sfîrșitul anului 1978, rețeaua comercială cu amănuntul și de alimentație publică era alcătuită din 81,4 mii unități permanente și sezoniere, cu o suprafață comercială utilă de 3,1 milioane mp. În mediul urban funcționau, la momentul arătat, 46,2 mii unități (57% din total), cu o suprafață de 5,4 milioane mp (două treimi din total), iar în mediul rural 35,2 mii unități, cu o suprafață de 2,7 milioane mp.

Deosebit de semnificativ, sub aspectul efortului de investiții pentru ramura comerț, este faptul că, în anii 1976—1978, s-au construit și dat în folosință 3 820 magazine și unități de alimentație publică, cu o suprafață comercială de 850 mii mp, respectiv peste 16% din totalul suprafeței comerciale existente la finele anului 1978.

Ca o consecință firească, intensificarea construcției de unități comerciale a dus la modificarea din multe puncte de vedere a fizionomiei rețelei de desfacere. Se remarcă, în acest sens, tendința certă de majorare a suprafeței comerciale ce revine în medie pe unitate, indiferent de profil. Astfel, de exemplu, în anul 1978 față de 1975, suprafața comercială medie pe o unitate era mai mare cu 25% la magazinele de legume și fructe, cu 14% la magazinele de confecții, cu 10% la magazinele de încălțăminte, cu 43% la magazinele de articole pentru copii și jucării, cu 17% la magazinele de mobilă, cu 13% la magazinele universale etc.

În același timp, prin programul de dezvoltare a rețelei comerciale, la nivelul întregii țări și în cadrul fiecărui județ, a crescut continuu gradul de dotare a populației cu rețea comercială și de alimentație publică, atât în mediul urban, cât și la sate. Dacă în anul 1975, de exemplu, la 1 000 locuitori din mediul urban reveneau 165 mp suprafață comercială în sectorul nealimentar, în anul 1978 s-a ajuns la 191 mp, respectiv cu 10% mai mult. Este semnificativ că, în aceeași perioadă de timp, gradul de dotare cu suprafața comercială în sectorul nealimentar pentru populația rurală a crescut cu 19%.

În politica rețelei comerciale s-a manifestat o atenție deosebită pentru repartizarea echilibrată a acesteia pe trepte de organizare, în scopul apropiării unităților de consumatori; s-a acordat prioritate înființării de unități comerciale și de alimentație publică în noi ansambluri de locuințe. Desigur, însă, este vorba de o acțiune de durată, care se va continua în mod susținut în viitor, astfel încît, în timp, să se asigure o corelație cât mai strînsă cu prevederile din Normele generale de organizare și dezvoltare a rețelei comerciale și de alimentație publică, inițiate și elaborate din inițiativa secretarului general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**.

În ultimii ani s-au obținut realizări bune și în privința asigurării cu rețea comercială modernă și diversificată a arterelor principale în diferite orașe ale țării. Spre exemplificare, menționăm rețeaua comercială a șoselei Pantelimon din București și conturarea unei adevărate străzi comerciale pe Calea Moșilor — arteră a Capitalei aflată în reconstrucție. De asemenea, ca rezultat al preocupărilor manifestate pe plan central și local, fizionomia piețelor agroali-

mentare din foarte multe orașe din țară s-a îmbunătățit mult, creîndu-se condiții pentru ca unitățile comerțului socialist și producătorii agricoli să desfășoare un volum sporit de mărfuri, în mod civilizată și operativ.

O preocupare centrală : modernizarea și calitatea activității

PUNÎNDU-SE accentul pe latura calitativă a activității comerciale, s-a acționat ferm în direcția modernizării comerțului, a promovării pe scară largă a formelor moderne de vânzare și servire a consumatorilor. Vânzarea prin auto-servire și sistemul alegerii libere a mărfurilor sînt practicate aproape în toate unitățile nou realizate în ultimii zece ani în sectorul alimentar, precum și în cele mai multe din noile magazine de textile, încălțăminte, articole de menaj etc.

Procesul de modernizare a comerțului — cu consecințe favorabile atât asupra creșterii productivității muncii cît și asupra modului de servire a consumatorilor — este pregnant pus în evidență și de o altă realizare de vîrf, respectiv funcționarea unui magazin universal în aproape fiecare municipiu și oraș cu peste 50 000 locuitori.

Pentru a crea facilități în procesul de satisfacere a nevoilor de consum ale populației, comerțul și-a intensificat preocupările pentru dezvoltarea unor servicii specifice. În numeroase magazine de specialitate se asigură transportul, montatul și instalarea la domiciliu a mobilei și a unor bunuri electrocasnice, extinzîndu-se concomitent livrarea pe bază de comenzi a mobilei și materialelor de construcții.

Realizările de pînă acum reflectă, în același timp, activitatea celor cca. 450 mii lucrători din comerț, cu un grad tot mai ridicat de instruire profesională, o bază certă pentru dinamismul comerțului și în viitor. Astăzi, peste 42% din personalul existent sînt absolvenți ai școlilor profesionale, liceelor economice și școlilor de specializare post-liceală. A crescut continuu și numărul absolvenților de învățămînt superior care muncesc în comerț.

O atenție deosebită s-a acordat punerii în aplicare a amplitului program de măsuri adoptat pe linie de partid și de stat privind perfecționarea profesională a personalului muncitor. În mod practic, în decursul unui cîncinal, fiecare lucrător din comerț participă la o formă sau alta de perfecționare profesională, activitatea de reciclare fiind organizată la Academia „Ștefan Gheorghiu“, unele școli interjudețene de partid, Academia de studii economice, centrele de perfecționare a cadrelor din comerț și cooperatie, ca și în cadrul întreprinderilor comerciale. Pe fondul stabilității generale a prețurilor — caracteristică de bază a economiei noastre — populația are, totodată, posibilitatea să gîndească și să-și realizeze procesul de cumpărare a mărfurilor în mod normal, pe baza puterii de cumpărare în continuă creștere.

În activitatea de comerț am avut de depășit multe probleme și greutăți, care, într-o anumită măsură, au fost cunoscute de populație. Futeam, însă, afirma că ceea ce caracterizează activitatea comercială în ansamblu este continua

ROMÂNIA XXXV

Caracterizînd două elemente esențiale ale ridicării nivelului de trai al întregului popor — creșterea puterii de cumpărare și lărgirea posibilităților de a satisface nevoile de consum a produselor industriale și agroalimentare, volumul desfacerilor de mărfuri cu amănuntul prin comerțul socialist a fost, în anul 1977, de circa 2,6 ori mai mare decît în 1965. Rețeaua comercială a fost dotată cu mii de unități noi, în care se practică forme moderne de vânzare (în fotografie : magazinul universal „Dacia“ din Buzău). În cîncinalul 1981-1985, desfacerile de mărfuri către populație urmează să înregistreze un spor de 30-35% ; ritmul mediu anual de creștere pe întreg deceniul următor va fi de 5,9-6%, în condițiile unei largi diversificări sortimentale.

creștere și diversificare a întregului fond de mărfuri. Concomitent, numeroasele acțiuni întreprinse au creat condiții mereu îmbunătățite pentru ca populația să-și rezolve problemele de aprovizionare în mod mai operativ și fără a parcurge distanțe mari.

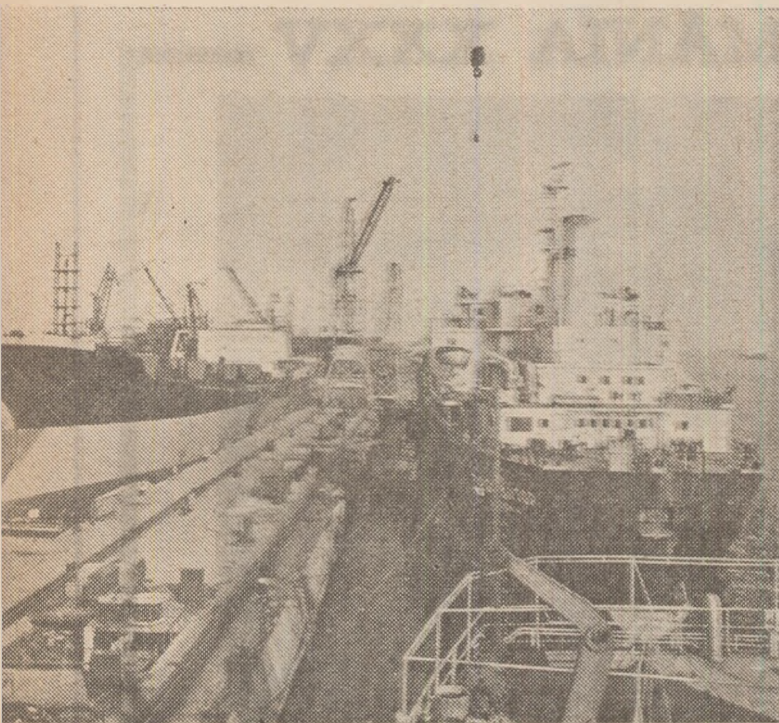
Pentru anul 1980 este prevăzut un volum total al desfacerilor de mărfuri cu amănuntul de 216 miliarde lei, cu peste 52% mai mult decît în anul 1975, prin realizarea acestui volum global al vânzărilor asigurîndu-se satisfacerea la un grad mai ridicat a cerințelor de consum ale populației din țara noastră. Desigur, dezvoltarea în continuare, în ritmuri ridicate, a industriei bunurilor de consum va permite creșterea, diversificarea și înnoirea fondului de mărfuri, avînd ca rezultat final apropierea consumului populației din țara noastră de normele raționale de consum și dotare, fundamentate științific.

Proiectul Directivelor Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român prevede ca, concomitent cu sporirea substanțială a veniturilor oamenilor muncii, volumul desfacerilor de mărfuri cu amănuntul să crească în cîncinalul următor în medie cu 30-35%

față de 1980, punîndu-se în același timp accentul pe ridicarea calității și diversificarea sortimentală a produselor oferite populației.

Diferențierea ritmurilor de creștere între grupele de mărfuri alimentare și nealimentare, pe măsura creșterii nivelului de trai al poporului, se accentuează. Astfel, dacă consumul de produse alimentare va crește (cu excepția cerealelor) între 3,7% (ouă) și 34,9% (fructe și produse din fructe), înzestrarea populației cu bunuri de folosință îndelungată la 1000 de locuitori va crește în proporții variînd între 20,7% (televizoare) și 103,6% (autoturisme).

Într-o strînsă conjugare cu prevederile privind creșterea volumului de activitate, comerțul, la toate nivelurile sale de organizare, va acționa pentru perfecționarea activității, pentru transpunerea în viață a hotărîrilor Consfățuirii pe țară a lucrătorilor din comerțul socialist, cu certitudinea trecerii la o nouă calitate, superioară și, implicit, la creșterea contribuției comerțului la satisfacerea nevoilor de consum ale populației, la ridicarea calității vieții în România socialistă.

DINAMISMUL ECONOMIEI ROMÂNEȘTI, FACTOR DE AMPLIFICARE A PARTICIPĂRII LA CIRCUITUL ECONOMIC MONDIAL

Modificarea locului țării în economia mondială

INTENSIFICAREA participării la diviziunea internațională a muncii a constituit o coordonată esențială a politicii economice a Partidului Comunist Român în întreaga perioadă postbelică.

În opoziție cu părerea acelor economiști care susțineau că industrializarea ar duce la alterarea diviziunii „tradiționale” a muncii, favorabilă într-adevăr țărilor dezvoltate industrial dar cu efecte dezastruoase pentru țările în curs de dezvoltare, Partidul Comunist Român a susținut și demonstrat practic prin realizările României, că numai dezvoltarea pe baza unei structuri moderne a economiei poate genera amplificarea reală a schimburilor economice internaționale ale țării. Urmind dinamica comerțului exterior al României de după anul 1926, când s-a înregistrat cel mai ridicat volum al comerțului exterior din perioada interbelică și pînă în anul 1938, anul de vîrf al dezvoltării economice interbelice (vezi tabelul nr. 1) constatăm că desi structura comerțului avea un

În 1937 structura exportului românesc evidențiată statistic pe 3 regnuri — animal, vegetal, mineral — se prezenta astfel: pe primul loc regnul vegetal cu o pondere de 48,7% în total exporturi, pe locul doi regnul mineral cu 41,7% și pe locul trei regnul animal cu 9,3%, restul de 0,3% fiind constituit din diverse produse combinate. Pe grupe de mărfuri, în cadrul regnului vegetal cerealele și derivatele lor dețineau 66,2%, urmate de lemn și industriile derivate cu 16,4%; în cadrul regnului animal, animalele vii reprezentau 45,6%, urmate de produse animale alimentare cu 25,3% și piei cu 18,5%; în sfîrșit în structura exporturilor din regnul mineral figurau cu o pondere covârșitoare de 97,9% combustibili minerali, petrolul și derivatele sale. Constatăm asadar, că în structura exporturilor predominau în mod absolut produsele de bază — variind între 92—98% ca pondere în perioada interbelică.

Modernizarea structurii economiei naționale prin procesul alert de industrializare a țării, conceput și înlăpățuit sub conducerea partidului a generat în cele 3 decenii ale dezvoltării planificate a economiei un demaraj

pe locuitor a crescut de 18 ori, de la 26\$ loc. la 504\$ loc., depășind media mondială a comerțului pe cap de locuitor, de circa 500\$. Concomitent cu creșterea ponderii României în producția industrială mondială de la 0,30% în 1938 la circa 1,2—1,3 în prezent, s-a produs și o mutație corespunzătoare în ceea ce privește ponderea României în comerțul mondial, care a crescut pînă aproape de dublu (de la 0,36% la circa 0,70%).

Efectele calitative ale mutației

DACĂ ACESTA este aspectul cantitativ al evoluției participării României la diviziunea internațională a muncii în ultimele 3 decenii, aspectul calitativ este reflectat, în primul rînd, prin îmbunătățirea continuă a raportului de schimb: de la circa 8-10 tone de mazăre exportată pentru o tonă de mazăre importată în 1950 la circa 1:1 în prezent. În al doilea rînd, trebuie arătat că accentuarea dezvoltării intensive a economiei românești, odată cu modificările survenite în structura pe ramuri a economiei, au condus la creșterea competitivității mărfurilor românești, reflectată în devansarea ritmurilor de creștere a investițiilor și a producției globale industriale de către ritmul de creștere a exporturilor. Această corelație exprimă eficiența economică crescîndă a investițiilor și a producției industriale, care au generat și posibilitați sporite de a ieși pe piața mondială cu produse competitive. (vezi tabelul nr. 2)

Modificarea ponderii diferitelor ramuri în produsul social în perioada postbelică a atras modificări importante în structura pe grupe de mărfuri a exportului în favoarea produselor manufacturate (vezi tablelele nr. 3 și 4). Datele evidențiază că transformarea industriei în sectorul dominant al economiei, cu pondere de circa 2/3 în produsul social al țării a fost însoțită de o restructurare profundă și a exporturilor românești. Dacă în 1938 ponderea pro-

Dinamica comerțului exterior al României în cîteva perioade
(1926—1938; 1950—1962; 1966—1979)

Tabelul nr. 1

Total Anii comerț ext.			Total Anii comerț ext.			Total Anii comerț ext.		
Export	Import		Export	Import		Export	Import	
1926	100	100	1950	100	100	1966	100	100
1931	50	42	1955	194	199	1970	159	156
1934	36	36	1958	208	231	1973	250	261
1935	37	44	1959	225	246	1975	389	373
1936	46	54	1960	229	338	1976	422	429
1937	69	82	1961	353	373	1977	485	490
1938	53	50	1962	386	385	1978	533	518

Sursa: Anuarul statistic al Republicii Socialiste România, 1978, pag. 445, 446; „Dezvoltarea economică a României” 1944—1954.

puternic caracter „tradițional”, evoluția sa era instabilă, influențată de conjunctura prețurilor produselor de bază, cu pondere covârșitoare pe atunci în cadrul exporturilor.

puternic al schimburilor economice externe, comerțul nostru exterior cunoșcînd dinamici tot mai rapide de la o etapă la alta (vezi tabelul nr. 1). În intervalul 1950-1975 comerțul exterior

Tabelul nr. 2

Dinamica comparată a volumului exportului cu alți indicatori macroeconomici

Indicatori	1950-1965	1965-1970	1970-1975	1975-1978
Volumul investițiilor	788	167	172	102
Produs social	414	152	165	138
Producția industrială	349	175	184	172
Volumul exportului	519	168	239	229

Sursa: Anuarul statistic al R.S. România, 1978; Programul privind măsurile suplimentare de dezvoltare economică-socială a României până în 1980, Știința 14.12.1977

duselor manufacturate livrate în export de industria românească era de numai 5,4% din întregul volum al exporturilor țării, în 1976 ponderea acestora a ajuns la 70% în totalul exporturilor, expresie elocventă a dinamismului dezvoltării economice. În același timp evoluția ascendentă a produselor manufacturate în structura exporturilor denotă că în nomenclatorul de export actual cota medie de participare la produse manufacturate este cu mult superioară produselor de bază, inclusiv industriale.

Tabelul nr. 3

Ponderea în produsul social a principalelor ramuri *

Anul	Industria	Agricultură	Construcții	Transporturi și telecomunicații
1938	39,0	30,1	5,4	6,4
1965	57,3	21,5	9,4	3,3
1975	64,7	13,3	8,6	4,2
1977	65,0	14,2	10,3	4,1

* Calculat la prețurile fiecărui an
Sursa: Anuarul statistic al R. S. România 1978.

Tabelul nr. 4

Structura exporturilor României după gradul de prelucrare

Grupa de mărfuri	1938	1950	1970	1976
Produse de bază	94,5	72,0	32,7	30,0
Produse manufacturate	5,4	28,0	67,3	70,0

Sursa: „Dezvoltarea economică a României” (1944-1964); „Relații economice internaționale”, curs A.S.E., Buc., 1978

Astfel încă în 1960 ponderea mașinilor și utilajelor în exportul total al României ajunsese la peste 15%, fiind reprezentat prin: transformatoare de forță, motoare electrice și diesel, tractoare, strunguri, excavatoare, vagoane de cale ferată, rulmenți, nave, instalații de foraj, instalații și utilaje tehnice complete pentru diferite ramuri industriale. În intervalul 1960-1976 volumul exporturilor de tractoare și mașini agricole a crescut de 16 ori, cel de mașini unelte de prelucrat metale de 9,6 ori, cel de rulmenți de 108 ori, autocamioanele, autobasculantele și autotractoarele de 11 ori, utilajul energetic și electrotehnic de 15,8 ori, utilaj pentru industria chimică de 31 ori, mașinile, utilajele și instalațiile pentru foraj și exploatarea sondelor de 9,6 ori, ceea ce a făcut ca în numai 3 decenii locul României în diviziunea internațională a muncii să se modifice radical.

Nomenclatorul de export s-a îmbogățit în ultimii ani cu noi produse și servicii cum sint: mașinile unelte cu comandă program calculatoare elec-

tronice, instalații de automatizare, instalații electronice de comunicații, cargouri maritime, aparate optice și medicale, multe realizate pe baza unor rezultate tehnice originale, servicii ingineresti de consulting, engineering, know-how, asistență tehnică în lucrări de dezvoltare a infrastructurii, proiectare și edificare de porturi, aeroporturi, explorări geologice și miniere, tehnologii ale construcției de mașini, chimiei, industriei ușoare, prelucrării lemnului, agrozotehnice.

Eforturile de îmbunătățire a structurii schimbului internațional de activități realizat de România în cadrul diviziunii internaționale a muncii a condus implicit la creșterea intensivă a comerțului nostru exterior, cu efect corespunzător asupra dinamicii venitului național, obiectivul final al întregii activități economice (vezi tabelul nr. 5). Această politică economică de creștere pe cale intensivă a exporturilor va fi continuată și în viitor. Astfel, se prevede că în 1980 numai 3 grupe de produse industriale și anume: grupa mașini, utilaje și mijloace de transport împreună cu produsele chimice și bunurile industriale de consum vor asigura peste 70% din exporturile țării.

Transformările structurale majore intervenite în producția materială și-au pus, de asemenea, o puternică amprentă asupra evoluției în perioada postbelică a structurii importurilor.

Deși România antebelică nu-și putea satisface din producție proprie necesarul de mașini și utilaje necesare economiei decât în proporție de 5%, totuși între produsele finite importate — cu pondere între 75-80% din importul anual total în perioada interbelică (1920-1938) — ponderea aparatelor, mașinilor și motoarelor era foarte modestă (9-19% în anii 1929-1938) restul fiind articole de consum, obiecte de lux, destinate clasei dominante. Referindu-se la structura importului interbelic economistul Mitiță Costantinescu arată: „Parte din mărfurile importate erau articole de lux. Altele erau mărfuri de care economia noastră se putea dispensa. O altă parte din ele erau necesare sau indispensabile, dar puteau fi fabricate integral la noi în țară. Altele necesare sau indispensabile, nu puteau fi produse la noi în țară, dar puteau fi înlocuite cu alte articole similare.”

În prezent, industria noastră constructoare de mașini asigură trei sferturi din necesarul de mașini și utilaje al țării, iar prin forțe de cercetare-dezvoltare proprii se va asigura în actualul cincinal 4/5 din necesarul de tehnologii noi. Cu toate acestea, în

* Citat în „Dezvoltarea economică a României” (1944-1946), Ed. Academiei R. S. România, 1964, pag. 602

structura importurilor din perioada postbelică ponderea mijloacelor de producție (materii prime, materiale, produse finite) s-a menținut tot timpul după 1950 între 80-90%, din care peste o treime deține în mod constant grupa de mașini, utilaje și mijloace de transport.

Ponderea importantă pe care o deține grupa combustibili, materii prime minerale și metale în totalul importurilor noastre (41% în 1976), trebuie să constituie un criteriu esențial în gândirea restructurării și perfecționării tehnologiilor din industrie, transporturi, construcții etc., astfel încât să se orienteze cu mai multă fermitate spre valorificarea intensivă a materiilor prime importate. Dacă avem în vedere că în prezent consumurile de energie și oțel la 1000\$ produs intern...

noastre sint mai ridicate decât în țările vest-europene și unele țări socialiste dezvoltate, rezultă cu evidentă că dispunem de rezerve importante de reducere a consumurilor de combustibili și materii prime prin opțiuni adecvate particularităților economiei noastre naționale, în special prin accentuarea gradului de prelucrare industrială a materiilor prime importate. Astfel, la recenta întilnire de lucru pe care secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a avut-o cu Consiliul de conducere al Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini s-a subliniat necesitatea de a se asigura o mai bună valorificare pe piața externă a mașinilor și utilajelor românești, în special prin creșterea și asimilarea mai rapidă în producție a unor tipuri noi de mașini cu consumuri reduse de metale și cu randamente superioare în exploatare.

Promovarea exportului — cerință obiectivă a creșterii

INDUSTRIALIZAREA SOCIALISTĂ a țării în perioada postbelică a condus la ieșirea României din diviziunea capitalistă a muncii de tip extracție-prelucrare, participind tot mai larg la diviziunea muncii de tip industrie-industrie. În acest fel s-au amplificat și diversificat fluxurile comerciale la care țara noastră participă, numărul țărilor cu care întrefinem relații comerciale. Astfel dacă în 1950 România întrefinea relații economice cu 29 de state, în prezent numărul acestora depășește 140. Evaluarea diversificării exporturilor românești pe baza indicelui de concentrare indică pentru principalele grupe de produse exportate o diminuare a gradului de concentrare cu peste 60% în intervalul 1960-1976, semnificativ diversificarea accentuată a

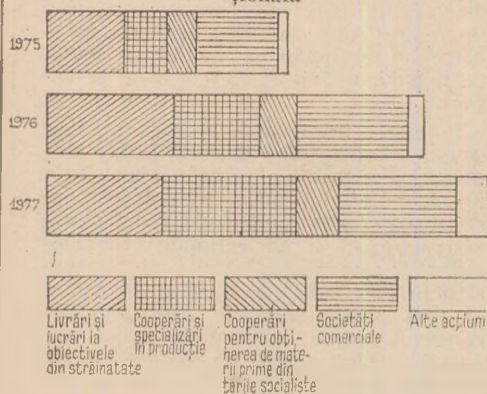
Tabelul nr. 5

Dinamica comparată a catorva indicatori macroeconomici în anii 1971-1976

Țara	Venitul național		Producția industrială		Comerț exterior (dolari)	
	Dinamica	Ritm mediu	Dinamică	Ritm mediu	Dinamica	Ritm mediu
Bulgaria	155	7,6	164	8,0	287	19,2
Cehoslovacia	136	5,3	146	6,5	250	16,5
R.D. Germania	135	5,1	145	6,4	266	17,2
Iugoslavia	138	5,5	153	7,3	269	18,0
Polonia	171	9,4	180	10,3	347	23,0
România	169	11,1	205	12,7	320	21,4
Ungaria	140	5,8	142	6,0	317	13,8
U.R.S.S.	139	5,7	150	7,0	307	20,5

Sursa: Calculat după Anuarul statistic al R.S. România pag. 587, 589, 536.

Dinamica și structura exportului și a lucrărilor executate în străinătate prin acțiuni de cooperare economică internațională

piețelor de export în ultimele două decenii pentru produsele românești.

Pentru economia socialistă, așa cum a demonstrat economistul polonez M. Kalecki, menținerea unei rate înalte de creștere a venitului național și respectiv a părții absolute care revine consumului este condiționată de eforturile de promovare a exportului în scopul creșterii gradului de pătrundere pe piețele internaționale. Preocupările pe linia promovării exportului se axează pe trei direcții principale: dezvoltarea cadrului instituțional, asigurarea fondului de marfă, ca structură și cantitate corespunzător cererii de pe piața externă și perfecționarea formelor de comercializare, asupra cărora ne vom opri în continuare.

Pornind de la înțelegerea misiunii istorice a țărilor socialiste de a oferi lumii un exemplu convingător de relații internaționale de tip nou, România pune în centrul activității sale internaționale dezvoltarea permanentă a relațiilor de prietenie, solidaritate și colaborare cu toate țările socialiste. Țărilor socialiste le revin de altfel în prezent 47% din volumul comerțului nostru exterior, cu mult deci peste cota de 10-11% pe care aceste țări o dețin în comerțul mondial.

Dintre formele superioare de conlucrare a țărilor socialiste în cadrul C.A.E.R., trebuie amintită în primul rând coordonarea planurilor economice naționale în concordanță cu interesele fiecărui stat, având la bază principiile egalității depline în drepturi, respectării suveranității, independenței și intereselor naționale, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc și intrajutorării avutărești. Sesiunea C.A.E.R. din 1978 de la București a marcat un pas înainte pe această linie prin adoptarea primelor programe speciale de colaborare pe termen lung, vizând dezvoltarea cooperării în satisfacerea cerințelor țărilor membre în domeniul cum sînt: combustibilul, energia și materiile prime; produsele alimentare; mașinile și utilajele; tehnologiile moderne, programe ce urmează a fi concretizate prin acțiuni de colaborare efective.

Printre cele aproape 200 de convenții de colaborare multilaterală la care participă țara noastră pot fi amintite: interconectarea sistemelor energetice naționale, utilizarea mai bună a mijloacelor de transport, producția și livrările reciproce de utilaje, mașini și aparataje, rulmenți, produse chimice. Cu o serie de țări socialiste vecine realizăm acțiuni de cooperare în punerea

în valoare a unor resurse naturale din zonele de frontieră, cum sînt: valorificarea potențialului hidroenergetic și de navigație de pe Dunăre în cooperare cu Iugoslavia și Bulgaria, construirea nodului hidrotehnic de la Stînca-Costești pe Prut împreună cu U.R.S.S. Participăm, de asemenea, la construirea împreună cu alte țări socialiste a unor capacități de producție industriale importante în U.R.S.S. și Cuba, care vor livra tuturor țărilor participante la proiectele respective produse în contrapartidă. Bilanțul celor 30 de ani de activitate a României în cadrul C.A.E.R., ca țară fondatoare, marchează anul acesta o creștere de 13 ori a volumului comerțului exterior cu țările membre.

O dinamică ascendentă cunoscută de asemenea, relațiile cu țări socialiste nemembre ale C.A.E.R.: R.P. Chineză și R.P.D. Coreeană. Astfel R.P. Chineză a ajuns pe locul 6 în rîndul partenerilor comerciali ai României și relațiile economice se dezvoltă în continuare, multilateral, pe baze reciproce avantajoase. Cu R.P.D. Coreeană, pe lângă schimburile uzuale de mărfuri, au fost realizate o serie de acțiuni de cooperare industrială importante (electronică, medicamente, fibre sintetice, ciment), care au făcut ca țara noastră să fie bine cunoscută și apreciată de partenerii săi din R.P.D. Coreeană.

Ca țară socialistă în curs de dezvoltare România este legată de celelalte țări în curs de dezvoltare prin aspirațiile comune spre progres și dezvoltare, prin hotărîrea de a acționa pentru abolirea vechii politici imperialiste de inechitate, pentru relații noi de adevărată egalitate și colaborare reciproc avantajoasă între națiuni.

Solidaritatea militantă cu celelalte țări în curs de dezvoltare se exprimă pe planul relațiilor economice externe ale României prin dezvoltarea colaborării economice cu peste 100 de țări în curs de dezvoltare, acest flux al schimburilor noastre economice fiind cel mai dinamic în ultimii ani. Numai în cincinalul trecut volumul comerțului exterior al țării noastre cu țările în curs de dezvoltare a crescut de 5 ori, iar în întreg intervalul 1960-1978 de 25 ori. În acest fel ponderea țărilor în curs de dezvoltare în volumul total al comerțului nostru exterior a crescut de la 5%, în 1960 la 10% în 1970 și respectiv 21-22% în prezent.

România beneficiază în dezvoltarea relațiilor sale economice cu țările în curs de dezvoltare de o perfectă înțelegere a problemelor demarajului industrial, ale dezvoltării, cu care s-a confruntat și se confruntă în continuare, ca și de complementaritatea economiei românești cu cea a unor țări în curs de dezvoltare, fapt ce facilitează realizarea unei largi și multilaterale cooperări economice, în numeroase sectoare ale economiei. Semnificativ pentru potențialul vast de extindere și diversificare a cooperării economice cu această grupă de țări este faptul că încă de pe acum peste 50 la sută din schimburile comerciale ale României cu țările în curs de dezvoltare se realizează sub forma de acțiuni de cooperare. Între acestea amintim realizarea în comun a peste 80 de obiective economice de importanță majoră pentru industria națională în țări din Africa, America Latină și Orientul Mijlociu, zeci de societăți mixte de producție și comercializare.

Un domeniu important al sprijinului economic și tehnico-științific acordat de România țărilor în curs de dezvoltare îl constituie asistența tehnică. În prezent acționează în diferite unități economice, științifice, de învățămînt din 60 de state în curs de dezvoltare 15 000 de specialiști români, acordînd asistență tehnică pe șantierele unor obiective industriale, la formarea de specialiști, în introducerea și aplicarea de noi tehnologii.

Corespunzător politicii de extindere a relațiilor economice cu toate țările lumii, indiferent de orînduirea socială, în scopul propășirii coexistenței pașnice și păcii între popoare, România dezvoltă relațiile sale economice cu țările capitaliste dezvoltate, care în prezent dețin o pondere de circa o treime în volumul comerțului exterior al țării noastre.

Relațiile economice cu țările vest-europene sînt facilitate de distanțele geografice reduse, ca și de caracterul complementar al unor necesități economice, în cazul țării noastre, în special, pentru tehnologii avansate și posibilitățile de cooperare în dezvoltarea unor noi sectoare ale economiei. Acțiuni de cooperare au fost realizate cu aceste state în domenii cum sînt: construcțiile de mașini, electrotehnică, electronică, chimie, aeronautică, telecomunicații etc. Ca un domeniu cu largi perspective în viitor apare cooperarea tripartită, antrenînd parteneri din țări capitaliste dezvoltate în realizarea unor proiecte de dezvoltare în țările țării — în curs de dezvoltare, de regulă.

„În dezvoltarea economico-socială în ritm înalt a României — se arată în proiectul Directivelor Congresului al XII-lea al P.C.R. — un rol deosebit de important vor juca intensificarea activității de colaborare și cooperare a țării noastre cu țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, cu toate statele lumii, inclusiv cu țările capitaliste dezvoltate, lărgirea continuă a schimburilor comerciale și a cooperării în producție și în domeniul tehnico-științific, perfecționarea continuă a întregului nostru comerț exterior”. Cu un ritm mediu anual de creștere de 8,5-9,5%, volumul comerțului exterior va rămîne și în viitorul cincinal 1981-1985, unul dintre indicatorii macroeconomici cei mai dinamici.

Proiectarea acestor obiective pe fondul unei evoluții conjuncturale caracterizată prin prelungirea crizei economice a țărilor capitaliste, accentuarea barierelor protecționiste ridicate în calea comerțului internațional, accesul tot mai limitat la resursele de energie și materii prime evidențiază necesitatea adoptării unei strategii de producție pentru export și comercializare care să asigure eficiența sporită a activității de comerț exterior.

O abordare activă, mai multă inițiativă în extinderea cooperării industriale, alături de facilitarea transferului de tehnologii, cit și pentru aprovizionarea pe termen lung cu materii prime a economiei, o politică activă de inovare și specializare a producției de export pe baza unor prognoze tehnologice și de marketing bine fundamentate sînt chemate să pună în valoare în mod mai eficient potențialul economic și de creație tehnică al economiei românești.

dr. Ioan GEORGESCU

ROMÂNIA SOCIALISTĂ, MILITANTĂ ACTIVĂ PENTRU INSTAURAREA UNEI NOI ORDINI ECONOMICE INTERNAȚIONALE

UNA DINTRE COMPONENTELE esențiale ale politicii internaționale a Partidului Comunist Român și a României socialiste, care se bucură de un atât de înalt prestigiu în întreaga lume, o constituie acțiunea fermă, neabătută pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale. Această problemă, de supremă relevanță pentru viitorul în pace și prosperitate al întregii omeniri, face necesare câteva observații preliminare, care prezintă o deosebită importanță.

În al primul rînd, la elaborarea acestei politici, a înșuși conceptului de nouă ordine internațională, o contribuție hotărîtoare, de cea mai mare însemnătate, larg recunoscută și apreciată pe plan mondial, o are președintele României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în același timp unul dintre ferventii militanți pentru transpunerea în realitate a acestui concept, pentru așezarea lui la temelia unui nou sistem de relații internaționale caracterizate prin justiție și echitate.

În al doilea rînd, valoarea ideilor avansate de tovarășul Nicolae Ceaușescu rezidă nu numai în faptul că ele rezultă dintr-o profundă analiză științifică, pătrunsă de simțul acut al istoriei și armonizîndu-se într-un sistem de o admirabilă coerență, ci și din faptul că aceste idei aparțin unui cunoscut om de acțiune, investit de mulți ani cu responsabilitatea supremă într-un stat care nu a încetat să se singularizeze prin performanțele sale economice, politice și sociale, interne și internaționale. Acestea nu sînt idei elaborate în ambianța confortabilă a cabinetului savantului dedicat exclusiv gîndirii, ci idei plămădite am putea spune în „retortele istoriei“, trecute prin focul experienței unei țări socialiste în curs de dezvoltare cu o populație de peste 20 de milioane, idei înșușite unanim de partidul conducător și consemnate în Carta lui fundamentală — Programul P.C.R., idei care constituie sursa angajării militante, responsabile și constructive a României în efortul popoarelor de edificare a unei lumi mai drepte și mai bune.

În al treilea rînd, concluzia logică a celor exprimate mai sus o constituie faptul că prin insistența cu care partidul și statul nostru au acționat, în special după Congresul al IX-lea pentru așezarea fermă a relațiilor dintre națiuni pe noi principii de egalitate suverană și echitate — comportamentul politic românesc, opera și activitatea președintelui României se situează printre izvoarele și părțile constitutive ale mișcării pentru edificarea unei noi ordini economice internaționale.

Porînd de la studierea documentelor internaționale și naționale, relevante, de la concluziile trase din activitatea unor organizații internaționale din familia Națiunilor Unite voi schița aici doar cîteva din domeniile în care se concentrează cu deosebită pregnanță contribuția originală a tovarășului Nicolae Ceaușescu la dezvoltarea și îmbogățirea conceptelor și la promovarea acțiunii de edificare a unei noi ordini economice internaționale.

O concepție materialist dialectică. Constituind platforma comună a ansamblului țărilor în curs de dezvoltare, care, după cum se știe, prezintă o mare diversitate sub raportul nivelului de dezvoltare, al relațiilor sociale dominante și al opțiunilor politice și social-economice, ideile noi ordini se sprijină pe sisteme teoretice și pe experiențe sociale dintre cele mai variate. Ceea ce aduce original tovarășul Nicolae Ceaușescu în aceste variate preocupări poartă amprenta metodologiei materialist-dialectice, stăpînită cu acea claritate, consecvență și suplețe care-i sînt caracteristice în toate abordările marilor probleme economice și social-politice ale contemporaneității. Aceasta-i permite să decupeze cu vigoare cauzele subdezvoltării, precum și importanța lichidării ei și a edificării noi ordini în cadrul procesului general de dezvoltare progresistă a omenirii și de constituire a unei păci durabile în condițiile actuale — ale ac-

centuării interdependențelor într-o lume a decalajelor, coexistenței sistemelor social-economice diferite și crizei sistemului mondial capitalist, revoluției științifico-tehnice și situației noi în domeniul energiei și în general a resurselor de materii prime. Pentru președintele țării noastre, edificarea unei noi ordini este nu numai o condiție a progresului, păcii și stabilității în lume, dar totodată și un proces cu un conținut de clasă specific. Menționez ca deosebit de semnificativă în acest sens ideea că „lichidarea subdezvoltării și instaurarea noi ordini economice internaționale reprezintă o continuare firească a luptei pentru lichidarea tuturor vestigiilor colonialismului și neocolonialismului, pentru abolirea definitivă a politicii imperialiste pe plan mondial“. În sfîrșit, o perspectivă cu totul nouă pentru situarea acestui proces în procesul revoluționar mondial se deschide prin teza după care „Se poate spune că lupta pentru lichidarea raporturilor de inegalitate și asuprire, pentru o nouă ordine economică și politică constituie o expresie a înfruntării dintre asupritori și asupriți, dintre bogați și săraci pe arena mondială, în fond o oglindire a luptei de clasă pe plan internațional“. Se poate deci aprecia că aceasta reprezintă o fază nouă a luptei forțelor antiimperialiste, care nu se mai limitează la riposte, la măsuri de contracarare sau zădărniciere a unor acțiuni și procese generate de țările dezvoltate, ci vin cu un program pozitiv, constructiv, de restructurare a lumii și militează, pe plan național și internațional, pentru realizarea lui. Edificarea unei noi ordini economice și politice internaționale apare ca una din cele mai eficiente alternative la o evoluție mondială, modelată de politica imperialistă de dominație și dictat, de dominare neocolonială a țărilor mai slabe din Asia, Africa și America Latină. În acest fel, platforma noi ordini reprezintă în mod obiectiv numitorul comun al intereselor antiimperialiste atît ale țărilor în curs de dezvoltare, cît și ale țărilor socialiste și ale forțelor celor mai avansate din țările capitaliste. Tocmai de aceea, unul din principalele mesaje ale concepției președintelui României este necesitatea integrării active a țărilor socialiste, a mișcării comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor democratice și progresiste în eforturile de realizare a aspirațiilor spre o ordine economică și politică internațională, într-o mișcare irezistibilă a contemporaneității. Aceasta se impune cu atît mai mult, cu cît eliberarea de ipoteca politicii imperialiste de dominație și asuprire, de forță și dictat, ar crea un cadru mai favorabil pentru afirmarea luptei pentru socialism. O mențiune specială se cuvine ideii promovate insistent de România, inclusiv în Mesajul adresat sesiunii de la Manila a UNCTAD, privind necesitatea unui organism permanent al țărilor în curs de dezvoltare, care să trateze cu țările dezvoltate în mod organizat și în condiții de deplină egalitate.

O ruptură cu vechiul sistem și nu modificări formale nesemnificative. Astăzi în dialogul politic mondial, acceptarea necesității unei noi ordini a devenit curentă. Dar cel mai adesea se au în vedere — atunci cînd este vorba de reprezentanți ai țărilor dezvoltate — schimbări care să perpetueze și chiar să întărească esența rînduinelor actuale. La urma urmelor, problema este nu recunoașterea necesității schimbărilor, care este universal resimțită (chiar și de exponenții societăților transnaționale), ci natura acestor schimbări. În fond, atitudinea față de natura schimbărilor preconizate este unul din criteriile de bază pentru a distinge pe falșii adepți de promotorii autentici ai noi ordini. În această privință, o subliniere mi se pare, de asemenea, definitorie pentru întreaga concepție a președintelui României. „Este necesar — spune tovarășul Nicolae Ceaușescu — să se pornească de la faptul că noua ordine nu înseamnă schimbarea vechiului ambalaj cu altul nou — chiar dacă ar fi de

aur. Schimbarea doar a ambalajului nu va soluționa problema: dimpotrivă, va agrava și mai mult stările actuale de lucruri, criza economică, instabilitatea, criza generală a capitalismului, cu toate consecințele pe care acestea le au asupra colaborării și păcii internaționale". Tochmai în acest sens, în concepția președintelui Nicolae Ceaușescu noua ordine trebuie să fie nu numai o nouă ordine economică ci și, concomitent, o nouă ordine politică internațională.

Această apreciere își capătă înțelesul integral în conjuncție cu ideea, reluată în diferite forme, potrivit căreia „noua ordine economică internațională presupune o revoluție în relațiile dintre state”. Edificarea noului sistem de relații internaționale reprezintă, așadar, un proces de ruptură cu vechiul sistem și, în același timp, un proces încercat cu întregul conținut pe care conceptul de revoluție îl are în teoria materialismului dialectic.

Organizarea rațională a interdependențelor în condițiile menținerii și sporirii rolului fiecărei economii naționale. În documentele oficiale și în literatura științifică, adesea raționamentele despre căile sporirii produsului național brut pe locuitor, despre satisfacerea „nevoilor vitale” și înlăturarea „sărăciei absolute”, despre fluxurile asistenței și conținutul, dimensiunea și criteriile acordării ei lasă într-o ambiguitate obscuritate rolul economiilor naționale. Or, în concepția președintelui României economia națională rămâne și va constitui și în viitor cadrul de bază al progresului economic și social al fiecărui popor, punctul de pornire al reconstruirii sistemului economic mondial. Marele gânditor și om politic român are în vedere aici nu numai forța coezivă pe care încă multă vreme o va avea națiunea și nu numai faptul că, în ultima analiză, o economie națională puternică și inzestrată cu atributele unei independențe economice de tip nou, adică ale unei independențe economice într-o lume de interdependențe, este cea mai puternică garanție împotriva acțiunii aservitoare a statelor mari și, îndeosebi a companiilor transnaționale, ci, totodată, faptul că dezvoltarea reală nu poate fi decât un proces endogen adică generat din interior, conceput și realizat într-un cadru statal-național dat, pornind de la condițiile, nevoile, posibilitățile și tradițiile locale, un proces de creație care poate fi stimulat sau frânat, dar nu determinat din afară. Așa cum nu poate exista export de revoluție, nu poate exista nici export-import de dezvoltare. Iată de ce o componentă a concepției tovarășului Nicolae Ceaușescu despre noua ordine o constituie experiența României în formarea și consolidarea unui complex economic național, prin rezervarea unui rol primordial eforturilor proprii, dezvoltarea multilaterală (acolo unde teritoriul și populația o permit) a economiei, prin rolul proeminent al strategiilor naționale de dezvoltare (și acolo unde este posibil, prin rolul central al planului național unic). În endogenizarea dezvoltării și în reabilitarea rolului hotărâtor al strategiilor naționale o contribuție utilă ar putea-o aduce ideea românească privind crearea unor organisme de studii și cercetări pe zone geografice care să analizeze sarcinile și obiectivele economice și să prezinte soluții concrete pentru realizarea lor.

Iată de ce în doctrina politică românească revine insistent ideea necesității recuperării controlului asupra resurselor naturale și activităților economice de pe teritoriul național. În această privință rezolvările radicale și definitive, deși, de dorit, pot să nu găsească toate condițiile necesare. Totuși, așa cum se propune în Mesajul adresat sesiunii de la Manila, o reconsiderare a regimului proprietății și beneficiilor străine se impune, inclusiv printr-o participare națională de cel puțin 50% la proprietatea companiilor străine.

Transformarea comerțului internațional într-un veritabil instrument al progresului națiunilor, în primul rînd al celor în curs de dezvoltare. Nu este cazul să evocăm pe larg ideile UNCTAD, care se bucură de sprijinul activ al României, cum ar fi constituirea Fondului comun de finanțare a stocurilor și aplicarea Programului global integrat pentru materii prime. Doresc să subliniez în acest context doar trei idei, care au o importanță excepțională și reprezintă nucleul unor veritabile strategii pe termen lung.

- Înlăturarea fluctuațiilor excesive de prețuri.
- Desființarea barierelelor vamale și a altor restricții (netarifare) în calea accesului produselor țărilor în curs de dezvoltare pe piața mondială.
- Stabilirea unor raporturi fundamentale, raționale, echitabile între prețurile unor mari categorii de produse: industriale, materii prime și agroalimentare. „Lichidarea subdezvoltării — sublima de curind tovarășul Nicolae Ceaușescu — impune trecerea fermă și urgentă la stabilirea unor raporturi juste între prețurile materiilor prime și ale produselor industriale, între costurile combustibilului și energiei și ale celorlalte produse, pentru a se evita orice dificultăți economice care afectează în ultimă instanță țările în curs de dezvoltare”.

Actualele sisteme de prețuri s-au constituit istoricește în contextul formării sistemului mondial capitalist. Ele oglindesc situația de monopol a țărilor dezvoltate, dominația de către acestea a circuitelor comerciale, financiare și monetare internaționale. De asemenea, ele au ca premisă ipoteza mecanicistă a ineputabilității resurselor ce nu se reînnoiesc și, în bună măsură, ignoră valoarea de întrebuintare. Este împiedecă edificarea unui sistem principal nou de prețuri comportă dificultăți imense, derivate în special din rolul covârșitor, preponderent pe care economiile de piață și întreprinderile private îl au pe piața mondială. Cu toate acestea noul sistem trebuie să fie creat întrucât aceasta constituie de asemenea o condiție a progresului economic universal. Va trebui, între altele, să se aducă noi dezvoltări teoriei valorii și prețurilor și să se imagineze mecanisme care să poată funcționa în condițiile coexistenței unor sisteme diferite. Acestea vor trebui probabil să acționeze nu numai la nivelul circulației, ci și la nivelul producției, astfel încât, pe baze democratice să se poată armoniza dezvoltarea economică a statelor, să se poată regla în linii generale cererea și oferta la nivel mondial. Este o datorie de onoare și de mare răspundere a economiștilor români să aprofundeze teoretic și operațional această idee deschizătoare de noi orizonturi a președintelui României.

Legătura indisolubilă între dezarmare și dezvoltare. Subliniată din nou în Mesajul adresat sesiunii a V-a a UNCTAD, aceste idei contrastează puternic cu părerile și pozițiile reprezentative ale unor țări dezvoltate. Acestea admit o legătură de ordin foarte general: pacea stimulează dezvoltarea, iar aceasta lărgeste premisele păcii, negînd, în același timp, orice legătură directă și automată. Tovarășul Nicolae Ceaușescu vede aici pe bună dreptate o legătură directă care merge pînă la alimentarea parțială a unui Fond al dezvoltării din resurse eliberate prin dezarmare, iar, pe de altă parte, pînă la stimularea frînării înarmărilor pe baza finanțării prioritare din acest fond a țărilor în curs de dezvoltare care, alocînd pentru dezvoltare cel puțin 20% din venitul național, nu rezervă pentru dezvoltare mai puțin de 4—5% din acest venit. Aceasta, bineînțeles, într-un context general, care ar garanta securitatea fiecărei țări ce-și limitează voluntar efortul de apărare.

Pomînd de la rolul tot mai important pe care îl au în epoca noastră știința și tehnologia pentru dezvoltarea economico-socială a tuturor popoarelor și în primul rînd a celor rămase în urmă, tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea în cuvîntarea rostită cu ocazia primirii șefilor delegațiilor participante la rețenta reuniune ministerială de la București a Grupului celor 77: „Trebuie să fim pe deplin conștienți că, dacă nu se vor reduce cheltuielile militare, nu se vor putea alocă mijloacele necesare pentru dezvoltarea științei și tehnologiei, pentru sprijinirea țărilor în curs de dezvoltare, pentru progresul general”.

O nouă ordine politică internațională. Conținutul acestei importante contribuții teoretice și practice a tovarășului Nicolae Ceaușescu este bine cunoscut poporului român și pe plan internațional înțit nu vom insista asupra principiilor, normelor și mecanismelor care sînt presupuse pentru a se realiza o societate nu numai de oameni egali, dar și de națiuni egale. Nu putem însă să nu reamintim numeroasele acțiuni ale României și ale președintelui ei pentru a contribui la stingerea focarelor de conflict, la renunțarea la forță și la amenințarea cu forță, la democratizarea O.N.U. și creșterea rolului său în viața internațională, inclusiv în domeniul edificării unei noi ordini mondiale. Cele mai recente inițiative, care se inseru pe linia necesității frecvent subliniate de șeful statului român, se referă la imperativul elaborării și aplicării unui program de ansamblu și a unor programe sectoriale pînă în anul 2000, cu o primă etapă în 1990. Caracterul angajant, comportat implicit de aceste programe ar constitui o garanție suplimentară a atingerii unora dintre obiectivele de bază cantitative și calitative ale noii ordini economice internaționale.

În concluzie, ca întreg ansamblul operei sale economice și social-politice, concepția președintelui României despre noua ordine economică internațională pune în lumină multidimensionalitatea și universalitatea gîndirii tovarășului Nicolae Ceaușescu. Ea evidențiază, pe de o parte, profunzimea analitică și perfectă coerența pe care o dau stăpînirea și utilizarea cu măiestrie a metodei materialismului dialectic, a concepției revoluționare despre lume și societate; pe de altă parte, angajarea militantă a tovarășului Nicolae Ceaușescu în fruntea partidului nite să ducă la făurirea unei lumi mai drepte și mai bune, a nostru comunist, a statului nostru, în toate marile procese me-păcii, independenței și progresului popoarelor.

Gheorghe DOLGU

Geneză, trăsături și implicații ale problemei fundamentale a progresului: ECONOMISIREA ENERGIEI

SUBIECT de stringență actualitate, suscitând interesul și preocuparea întregii omeniri, criza energetică, prin dimensiunile, implicațiile și perspectivele ei determină ample confruntări de opinii precum și adoptarea unor drastice măsuri economico-administrative și politico-financiare. O lume ce avea tendința de a consuma din ce în ce mai multă energie a avut revelația că în pofida incontestabilelor ei progrese tehnica actuală nu este încă în măsură să rezolve multitudinea de probleme generate de penuria de hidrocarburi, devenite în ultimele decenii sursa preponderentă de energie.

Natura economică a crizei energetice

COMPLEXUL de fenomene denumit succint criză energetică nu reprezintă în realitate o veritabilă criză de energie în sens fizic. Soarele cum se știe furnizează pământului cantități imense de energie care sînt în infimă măsură folosite, rezervele de energie geotermală, eoliene, ale valurilor, mareelor, etc. etc. nu sînt utilizate decît în măsură extrem de mică. Pe de altă parte rezervele de cărbuni și chiar cele de hidrocarburi sînt încă destul de mari — cresc însă costurile extragerii lor din zone tot mai greu accesibile. Prețul hidrocarburilor este influențat de o multitudine de factori economici și politici printre care discrepanțele existente între localizarea geografică a surselor și a utilizării lor ocupă un loc important.

În realitate **problema energiei este o problemă de natură preponderent economică, dar și tehnică, este o problemă de costuri de producție, de costuri de extracție, de eficiență a utilizării energiei, o problemă de orientări în structurile economice — deci o problemă de perspectivă.** Orientarea din ultima jumătate de secol de a axa aproape exclusiv consumul energetic — din ce în ce mai mare pe o singură sursă — hidrocarburi lichide și gazoase, a dus, așa cum era și firesc la apropierea de limitele exploatabile cu tehnica de azi

a acestei resurse și la impasul în care „se pare“ că ne aflăm. În aceste condiții dar și ca urmare a unor factori de ordin politic prețul hidrocarburilor a crescut în 5 ani de peste 20 de ori, și s-au amplificat considerabil dificultățile de achiziționare pe piața mondială.

De aici decurg un șir întreg de contradicții dintre care esențiale se relevă a fi cele dintre 1) cerințele sporite de energie pentru dezvoltarea economico-socială pe de o parte și restricțiile ce decurg din efectele crizei — creșterea prețurilor și dificultatea de aprovizionare, pe de altă parte, 2) exigențele de economisire a energiei, decurgînd din restricțiile generate de criză, pe de o parte, și nivelul, forma și modul de folosire a tehnicii actuale, pe de altă parte.

Contradicția dintre exigențele de economisire a energiei și tehnica actuală, preponderent energofagă este poate o contradicție inerentă dezvoltării tehnicii înseși. Pentru a putea evalua șansele de rezolvare a acestei contradicții trebuie să ținem seama de faptul că **orientările științei și tehnicii în ultimă instanță sînt hotărîte de țelurile** pentru a căror atingere ele sînt chemate să furnizeze mijloacele necesare. Obiectivele cercetării științifice și direcțiile de folosire a mijloacelor tehnice sînt rezultatul unor decizii de natură economică și politică isvorite din interese economice și politice. Cum s-ar putea explica altfel perfecționările tehnicilor militare, ale armelor de exterminare sau faptul că se împiedică realizarea unor produse cu rezistență mare și consumuri reduse cum este bunăoară fabricarea unei lămpi cu incandescență fără filament cu o durată de ardere de circa 10 ani (în loc de circa 1 000 ore cît este durată celor actuale). Și tot așa se explică faptul că multe tehnologii actuale sînt mari consumatoare de energie.

Orientări în concordanță cu cerințele dezvoltării

ÎN ZILELE NOASTRE contradicția dintre cerințele decurgînd din rigorile crizei energetice și forma existentă a tehnicii actuale poate fi folosită în scopul adaptării orientărilor tehnicii la aceste cerințe, al impulsivării științei

și tehnicii pe calea rezolvării problemelor acute ale omenirii, a satisfacerii noilor nevoi umane. Și în această direcție, politica partidului și statului nostru vădește o profundă înțelegere a esenței cerințelor timpului. Atît proiectul de Directive ale Congresului al XII-lea al P.C.R. cu privire la dezvoltarea economico-socială a României în cincinalul 1981—1985 și orientările de perspectivă pînă în 1990 cît și proiectul Programului energetic și al cercetării științifice orientează cu fermitate direcțiile de dezvoltare economico-socială a țării în funcție de restricțiile și exigențele de economisire a energiei, indică ce anume urmează să fie și încotro să fie orientat progresul tehnico-științific.

Intrucît se vădește tot mai clar faptul că criza energetică este de natură preponderent economică și tehnico-științifică este firesc ca și remediile, soluțiile de ieșire din criză să se canteze în special în aceste direcții. Importantele documente supuse dezbaterii publice sub formă de proiect menționează printre sarcinile de bază ale planului cincinal viitor orientarea structurilor economice în funcție de consumul energetic, asigurarea unor structuri industriale de eficiență ridicată, prin creșterea mai accentuată a ramurilor de prelucrare superioară, precum și limitarea la strictul necesar a producției produselor mari consumatoare de materii prime și energie. În zilele noastre, mai mult decît oricînd, de eficiența utilizării resurselor de materii prime și energetice în producție depinde competitivitatea produselor naționale pe piața mondială, depinde în ultimă instanță nivelul întregii dezvoltări economico-sociale. Or în această privință, compararea consumurilor energetice raportate la venitul național din țara noastră cu cele din țările industrializate sugerează rezervele mari de care dispune România în această privință. Ponderea industriilor mari consumatoare de energie este încă importantă, în general tehnologiile utilizate în aparatul industrial, în transporturi, construcții etc. sînt mari consumatoare de energie în comparație cu cele din alte țări. Tocmai de aceea președintele țării insistă cu deosebită tărie asupra necesității unei reorientări a ac-

tivității productive și a schimbării comportamentului populației în privința consumului energetic și de materii prime.

O multitudine de soluții și căi pentru asigurarea independenței energetice

ASIGURAREA independenței energetice a țării este posibilă prin corelarea eforturilor generale, **prin folosirea celor mai diverse soluții, căi, metode, forme.** Întrucât literatura economică și politică referitoare la necesitatea economisirii energiei este din ce în ce mai bogată, atât în țara noastră cât și în întreaga lume, ne vom opri aici asupra unor aspecte referitoare nu la economiile directe de energie ci la alte forme de economisire care pot deveni la fel de utile și eficiente prin contribuția lor la menținerea echilibrului balanței energetice a țării.

Dintru început se cuvine o precizare în privința termenilor ce urmează să-i folosim referitor la economiile de energie. Avem în vedere :

1) **economiile directe de energie** sub formă de electricitate și carburanți utilizați în aparatul productiv și în consumul personal ;

2) **economiile indirecte de energie.** Acestea, la rândul lor pot îmbrăca forme diferite : a) **economii de energie înglobată** în orice bun material sau serviciu (ex. într-un kg de oțel, de aluminiu, de ciment, de piine etc, etc.) b) **economii prin substituție**, provenite ca urmare a înlocuirii energiei generate de hidrocarburi cu sursele noi de energie (ex. cărbune, solară, energia geotermică, biogazul, eoliană nucleară etc.) pe care le denumim convențional energie substituțită.

Această distincție este necesar să fie luată în considerație întrucât amploarea, profunzimea și permanența, am putea spune, a crizei energetice face necesară atragerea în circuitul economic a tuturor posibilităților — oricât de modeste, dar care prin însumare pot aduce contribuții substanțiale la rezolvarea unor probleme. Bunăoară, cercetătorii francezi de la I.N.R.A. au calculat că fiecare rumegătoare poate da prin deșeuri în urma tratării lor echivalentul a 150—200 l petrol pe an și că bratarea tuturor deșeurilor din ferme în cuve de fermentare ar putea furniza o energie comparabilă cu cea a 4 milioane tone de petrol, adică 80% din nevoile de combustibil ale agriculturii Franței. Și exemplele de genul acesta se pot multiplica.

Tocmai de aceea este necesar să reflectăm cu aceeași grijă atât asupra surselor directe de economisire a energiei cât și asupra celor indirecte. **Energia înglobată în materii prime, materiale, utilaje, construcții este la fel de prețioasă ca și cea directă.** Iar irosirea oricăror bunuri materiale constituie ri-

sipă de energie — lux pe care în zilele noastre nu ni-l mai putem permite. Calcularea consumului cumulat de energie apare stringent necesară în special atunci când se evaluează oportunitatea produselor la export. De asemenea, luarea în considerare a energiei înglobate este importantă în fundamentarea deciziilor de investiții, în fundamentarea prețurilor, etc.

Unități energetice mici și mijlocii cu rentabilitate imediată

CONTRIBUȚII tot mai însemnate la echilibrarea balanței energetice a țării vor trebui să aducă sursele noi de substituție a energiei clasice. În această privință există un avantaj larg de posibilități pe care le oferă știința și tehnica actuală. Nu se propun centrale enorme, costisitoare (acestea au dovedit multe inconveniente : acumulări mari de reziduri, pierderi de energie în transport, poluare etc.). Se remarcă tot mai mult potențialele unor **unități mici și mijlocii de producere a energiei ce pot oferi rentabilitate imediată cu cheltuieli reduse.** În acest scop pot fi utilizate micile căderi de apă, energia geotermală, eoliană, biogazul, etc, etc. Problema esențială și în acest domeniu este de natură economică și în această privință factorul timp nu trebuie subestimat. **Disponem de soluții tehnice,** de numeroase invenții originale, **care nu așteaptă decât să fie aplicate și — mai ales — generalizate.**

Datorită faptului că problema energetică este — așa cum am mai subliniat — de natură economică și tehnică în același timp, economia și tehnica sînt chemate să contribuie la o mai rațională utilizare a energiei sub toate formele și aspectele ei — directe, indirecte, înglobate sau de substituție. Se vedește necesară o mai chibzuită și eficientă concepere a fluxurilor tehnologice pe platformele industriale.

Adaptarea aparatului productiv la exigențele de economisire a resurselor

UNA DIN SOLUȚIILE posibile de adaptare a aparatului productiv la rigorile politicii de austeritate în domeniul energiei și al materiilor prime este conceperea unor platforme industriale cu finalități multiple bazate pe modalitatea denumită de noi **proces circular activ** de valorificare complexă și integrată a tuturor componentelor materiei prime și energiei intrate în procesul respectiv de producție. Procesul circular activ ține seama de legea conservării materiei conform căreia „**Nimic nu se pierde nici nu se câștigă,**

totul se transformă” și de aceea caută să elimine situațiile în care importante componente ale materiilor prime sînt transformate în reziduuri sau produse secundare, inferior sau deloc valorificate.

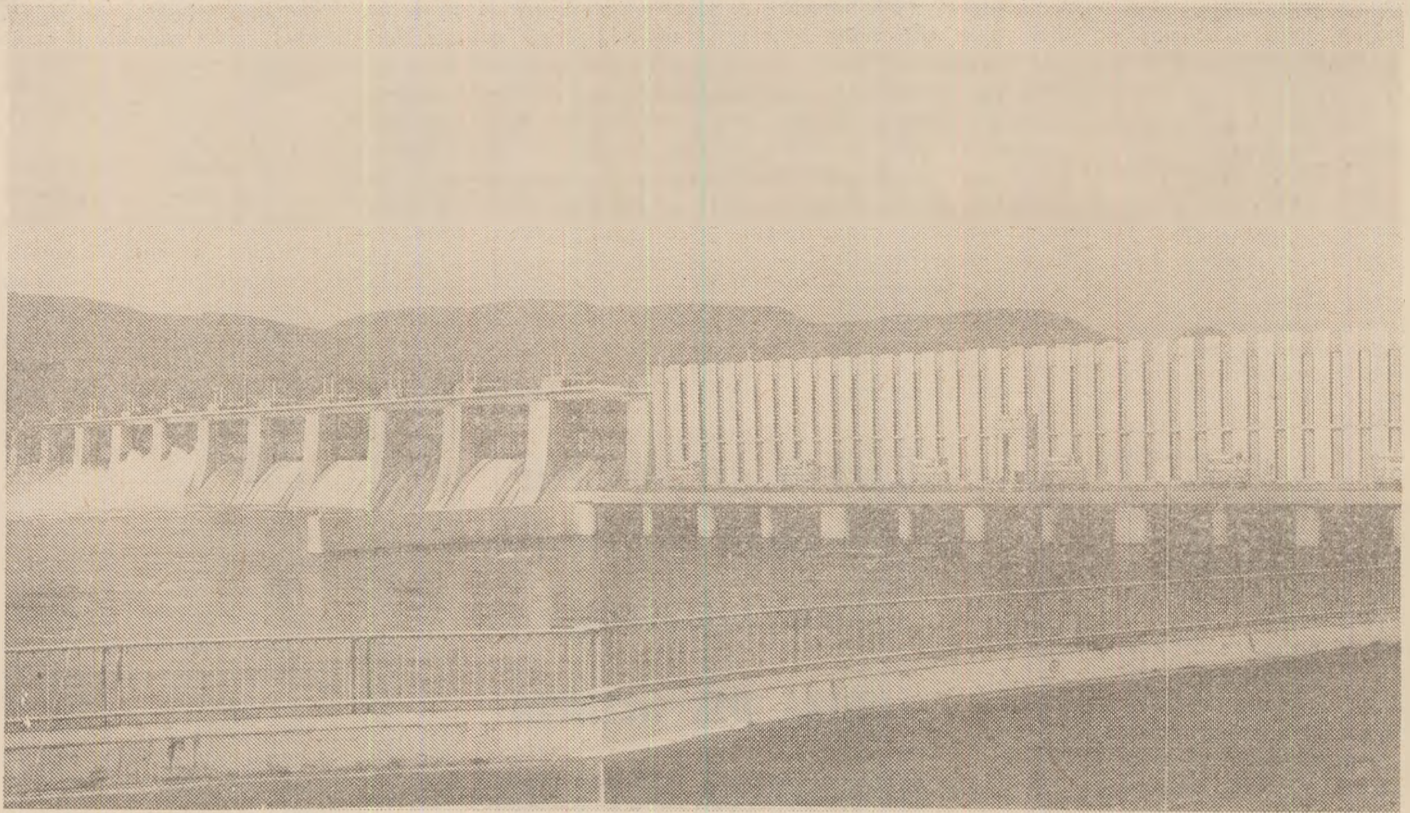
Este o modalitate de concepere și organizare a proceselor de producție cu finalități multiple. Imbinarea tehnologiilor în fluxul tehnologic se bazează pe analiza minuțioasă a intrărilor și ieșirilor de materii și energie pe fiecare fază de producție și pe adaptarea acestor tehnologii apte să transforme în produse utile, în funcții și servicii fiecare element. Pentru multe din substanțele și energiile care azi se pierd în fazele de producție, există de fapt tehnologii ce ar putea permite captarea și prelucrarea lor, dar pentru altele asemenea tehnologii este necesar să fie create. Platformele industriale concepute pe baza procesului circular activ pot realiza produse ce se încadrează în diferite ramuri sau specialități ; pot furniza energie secundară sau terțiară ce apare pe traiectul multiplexelor faze tehnologice și care azi se pierde adesea, deși ar putea fi folosită în alte domenii (industriale, agricole, casnice, etc).

Procesul circular activ permite ca din aceleași materii prime și energii să se obțină produse, funcții și servicii foarte diversificate. Proiectarea inginerască este chemată să regîndească întreaga activitate a platformelor industriale pe baza definirii clare și corecte a funcțiilor producției respective — ce produce, din ce, cu ce mijloace tehnice, cu ce randamente, ce, cît, cum se pierde din substanțe și energie, — urmărindu-se valorificarea superioară a tuturor componentelor din materia primă. Se cer concepute, în primul rînd, metode de detectare pe fiecare fază de fabricație a părților de substanță ce sînt eliminate din circuitul productiv, a acestor diferențe dintre cantitatea care se prelucrează și cea care se regăsește în produs, respectiv părțile ce se irosesc sau ajung la capătul procesului ca reziduuri, materii așa zise secundare, ape uzate etc.

În acest scop în fiecare domeniu de producție trebuie evaluate riguros : a) compoziția substanțelor ce intră în procesele tehnologice ; b) cantitățile ce se regăsesc în produs ; c) diferențele ce se pierd pe parcurs ; d) posibilitățile tehnice, economice etc. de valorificare a lor, evidențiindu-se ceea ce se poate câștiga, pierderile sau daunele ce pot fi evitate, șansele de rezolvare parțială sau integrală a acestor probleme ; e) energia secundară ce se irosește ; f) soluții tehnice de utilizare a ei. Valorificarea diferențelor, respectiv a părților de substanțe neutilizate, impune detectarea și a relațiilor de complementaritate ce se stabilesc între acestea ca și a relațiilor dintre ele și întregul proces tehnologic.

Procesul circular activ impune modificarea fluxurilor tehnologice speciali-

ROMÂNIA XXXV

În condițiile creșterii puterii instalate în centrale electrice, în intervalul 1938-1977 de 27,2 ori, ponderea hidrocentralelor s-a mărit de la 10% la 22%, datorită unor ample lucrări de valorificare a potențialului râurilor interioare și al Dunării (în fotografie: centrala electrică românească din cadrul Sistemului hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier). Se prevede ca prin

amenajarea de noi centrale cu puteri mari și microcentrale, gradul de utilizare a potențialului hidroenergetic național să sporească, de la circa 30% în anul 1980, la 45% în 1985 și la circa 65% în 1990, ponderea energiei hidroelectrice în totalul producției de energie electrică evoluind în același interval de la 17,6% la 20%, respectiv 24%.

zate prea îngust și integrarea lor cu fluxuri tehnologice eterogene care permit transformarea pe loc în produse utile și servicii a tuturor componentelor materiei prime și energiei intrate în producție. Aceasta amplifică nu numai eficiența economică nemijlocită a activităților ei dar previne astfel orice pierdere de resurse naturale și de energie, evitând pierderi prin transporturi inutile, prin depozitarea de reziduuri prin poluarea apelor, terenurilor, etc.

Profilarea economică rațională a zonelor și localităților țării

O ALTĂ SURSĂ de economisire a energiei și materiilor prime o constituie așezarea mai rațională a relațiilor dintre unitățile productive, restrângerea și eliminarea pe cât posibil a intermediarilor. Dacă luăm în considerare numai exigențele de evitarea transporturilor lungi și costisitoare, exigențele de evitarea cheltuielilor și consumurilor energetice implicate de procesele de încărcare-descărcare-depozitare etc. generate de existența unor unități intermediare înțelegem mai bine necesita-

tea concepției raționale a profilului platformelor industriale și a relațiilor dintre acestea.

Concepția rațională a profilurilor economice ale diverselor zone și localități ale țării apare de asemenea ca o însemnată sursă de economisire a materiilor prime și energiei. Bunăoară, dacă fiecare județ și-ar putea acoperi o parte — judicios stabilită — în funcție de condiții, resurse, capacități de producție etc. — din bunurile ce alcătuiesc consumul de bază al populației s-ar putea evita multe transporturi încrucisate sau chiar inutile. S-ar putea evita astfel schimbul de produse similare dintre un județ și altul, transportul grâului dintr-un județ pentru a fi transformat în paste făinoase, biscuiți etc. ce se întorc apoi de unde au plecat. Îndeosebi când e vorba de produse cu volum mare, ce alcătuiesc consumul de masă este posibilă o mai mare judiciozitate în conceperea relațiilor și reducerea stăietă a intermediarilor. Și în această privință specialiștii din diverse domenii, economiștii își pot aduce contribuția efectuând calcule de fundamentare amănunțite pentru a stabili variante optime de soluții. Poate se vedește mai economică aprovizionarea orașelor (în sezoanele calde) cu legume și

fructe direct de la unitățile agricole din zonele limitrofe (profilate special) decât recurgerea la intermediari care se ocupă cu valorificarea, transportul, depozitarea și apoi iar transportul la magazine. De asemenea, este util să se ia în calcul perisabilitatea produselor de sezon supuse multiplelor manevre și faptul că și la producerea mărfurilor respective s-a consumat energie.

Evident, în limitele unui articol este dificil de evaluat amploarea soluțiilor posibile de atragere în circuitul economic a tuturor rezervelor de economisire a energiei și materiilor prime. Am ținut să semnalăm că înlăptuirea importantelor orientări și obiective cuprinse în documentele Congresului al XII-lea al P.C.R. impune eforturi susținute în vederea realizării de cît mai însemnate economii de energie și resurse naturale necesare progresului economico-social al țării și că în acest context este necesar să luăm în considerare atât posibilitățile directe, evidente de economisire cît și pe cele mai puțin perceptibile la prima vedere dar care — cumulate — pot aduce contribuții importante.

dr. Maria D. POPESCU

DESCIFRAREA sensului social al crizei gândirii economice contemporane presupune o cit de sumară privire asupra evoluției istorice. Inițial, teoria economică nu se diferențiază de filozofie, ea abordează procesele economice în special sub aspect calitativ. Henry Denis amintește că Adam Smith era încă profesor de „filozofie morală”, iar fiziocrații erau cunoscuți ca „filozofi economiști”. Cauzele acestei „nediferențieri” sînt multiple. Hicks remarcă două: a) faptul că seriile statistice devin tot mai rarefiate pe măsură ce ne îndepărtăm de prezent și b) împrejurarea că în societățile primitive economice nu se detașase suficient de ansamblul vieții sociale. De-abia odată cu capitalismul economic se desprinde ca un domeniu distinct al societății evidențind opoziția sa cu socialul, iar instrumentele de lucru ale științei economice capătă consistență.

Născută odată cu capitalismul, economia politică a căpătat drept de cetate de-abia cu marii clasici burghezi, pentru a fi fundamentată riguros științific prin revoluția în gândirea social-economică realizată de Karl Marx.

Ceea ce conferă unitate de conținut economiei politice burgheze pe parcursul unei perioade îndelungate, pînă la marea criză, este domnia absolută a tezei potrivit căreia există o tendință naturală în direcția echilibrului economic; faimosul „laisser-faire”, nu a putut însă supraviețui experienței prăbușirii economiei de piață din anii '30 ai secolului nostru și din această criză a rezultat teoria lui Keynes care spulbera mitul echilibrului automat.

A doua criză a teoriei economice burgheze provine din faptul că dacă Keynes a arătat cum poate fi obținută ocuparea deplină a brațelor de muncă, teoriile de inspirație keynesistă nu s-au preocupat de caracterul pe care trebuie să-l aibă creșterea economică, ci, cochetînd cu traducerea în limbaj matematic a teoriilor marginaliste, împreună cu neoclasicismul au alimentat mitul „economiei pure” care ar fi devenit știință tehnică! „Economia pură” s-a dovedit incapabilă să interpreteze fenomenele economice reale în context social. Preocupată de propria eleganță și coerență formală, „economia pură” a

intrat într-o evoluție speculativă în sine, rupîndu-se tot mai mult de viața economică. Fără a-i contesta unele merite în elaborarea aparatului de analiză cantitativă, trebuie totuși remarcat faptul că, „economia pură” a ajuns în situația de splendidă izolare — izolare de științele umaniste, izolare de științele tehnice și ale naturii, izolare de problemele reale de mare complexitate ale societății. Opușterea metafizică a laturii de știință pură laturii

general, din starea de „subdezvoltare” a științei economice, cit și — mai ales — din cauzele specifice ce tin de natura economiei politice burgheze și a economiei capitaliste înseși. După cum sistemul capitalist nu mai poate oferi o perspectivă clară pentru realizarea progresului social pe plan național și mondial, tot așa gândirea economică burgheză nu mai poate da răspuns satisfăcător marilor probleme ridicate de economia

Opinii și evoluții în gândirea economică contemporană CRIZA DIN ȘTIINȚA ECONOMICĂ BURGHEZĂ

sociale a teoriei economice a măcinat din temelii „economia pură”. Reacția la falimentul acesteia a constat în revitalizarea curentului social-economic din gândirea burgheză, care abordează cu prioritate problemele sociale.

Fără îndoială, asistăm în prezent la o nouă criză a economiei politice burgheze — a treia în secolul nostru, — declanșată la începutul deceniului al 8-lea și pusă în evidență într-o manieră spectaculoasă de criza economică din 1974/75, de inflația cu noile ei trăsături cantitative și calitative, de îmbinarea de durată a inflației cu șomajul și creșterea stagnantă, care au spulberat mitul reglării monopolist-statale a economiei și tezele teoretice din care se inspira. Rolul pe care l-a jucat criza din 1929/33 în detronarea „laisser-faire”-ului a revenit crizei din 1974/75 și inflației în punerea în cauză a întregului arsenal dirijist în condițiile capitalismului.

Criza actuală a gândirii economice burgheze decurge atît din unele cauze cu caracter

contemporană. Atîta timp cît teoria economică nu depășește reflectarea orizontului unei societăți care realizează progresul tehnic și economic cu un greu preț social, societate care așează profitul ca motor principal al organizării producției și al întregii vieți sociale, care propulsează în prim planul progresului tehnic-economic un mănunchi de țări cu prețul înapoierii majorității absolute a celorlalte, teoria economică nu va putea contribui la soluționarea armonizării optimului microeconomic cu optimul macroeconomic, a optimului național cu cel mondial, ca să amintim numai cîteva din problemele de bază care constituie adevărate pietre de hotar pentru saltul calitativ pe care în mod obiectiv trebuie să-l înregistreze teoria economică în deceniile următoare.

După o îndelungată fugă de aspectele sociale, economia politică burgheză descoperă singură acum zădărnicierea acestui curs, recunoscînd necesitatea reîntoarcerii la social — și tocmai în acest punct apare cu

pregnanță marele ei impas: abordînd socialul, ea are nu mai două ieșiri — fie spre o apologetică tot mai deschisă, fie spre trecerea pe pozițiile unei critici radicale a capitalismului, care, dezvoltată consecvent, nu poate să nu ducă la părăsirea pozițiilor burgheze. Și trebuie spus că în ultimii ani asistăm la delimitarea tot mai clară a ambelor curente; concomitent cu critica radicală a capitalismului și monopolurilor se remarcă apariția unor curente fătîșe de dreapta cum sînt „noi economiști” în S.U.A. care trîmbițează deschis virtuțile „capitalismului pur”.

Se cuvine a menționa faptul că apar, desigur, multe lucruri raționale și realmente valoroase și în gândirea economică burgheză — să amintim, de exemplu, sistemul Leontieff — dar la o privire mai atentă acestea reprezintă elaborări adecvate economiei socialiste, cu toate că au un înveliș burghez, după cum Quesnay, la timpul său, explica economia capitalistă într-un înveliș feudal.

În sfîrșit, încă două împrejurări demonstrează impasul teoriilor economice burgheze în primul rînd, este vorba de nașterea și accentuarea unui nou curent al gândirii economice contemporane, care face critica imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, de pe pozițiile țărilor subdezvoltate și în curs de dezvoltare, curent care va ocupa un loc tot mai important în anii ce vin. În al doilea rînd, nu putem să nu remarcăm că studiile economice ale O.N.U., precum și alte studii internaționale privind probleme economice globale, nu mai sînt axate integral pe viziunea burgheză, așa cum se întimpla încă pînă cu cîteva ani în urmă. De aceea, se vor modifica în mod considerabil liniile de demarcație tradiționale pentru istoria doctrinelor economice, școlile și curentele de gândire economică vor prezenta un tablou tot mai complex care nu va mai putea fi descifrat pornind de la simpla contrapunere a economiei politice marxiste și a celei burgheze — cu atît mai mult cu cît în interiorul fiecăreia procesul de diferențiere a fost în ultimul timp destul de accentuat și nu sînt motive să considerăm că această diferențiere va slăbi în viitor.

Tudorel POSTOLACHE

La București s-au desfășurat la 16 și 17 aprilie lucrările Reuniunii ministeriale a țării; membre ale Grupului celor 77 consacrate pregătirii Conferinței Națiunilor Unite pentru știință și tehnologie în slujba dezvoltării care are loc în prezent la Viena.

Destășurarea la București a acestei importante reuniuni — care a decurs într-un spirit constructiv și s-a încheiat prin adoptarea unei Declarații cu privire la aplicarea științei și tehnologiei în folosul dezvoltării — reprezintă o recunoaștere a contribuției valoroase aduse de țara noastră la activitatea Grupului celor 77, precum și a rolului activ al României în convocarea și pregătirea Conferinței Națiunilor Unite pentru știință și tehnologie, a cărei organizare are la origine, după cum se știe, o inițiativă românească. Reuniunea a prilejuit exprimarea unor cuvinte de deosebită apreciere la adresa activității prodigioase și a inițiativelor constructive ale președintelui Nicolae Ceaușescu în domeniul relațiilor internaționale orientate consecvent în direcția edificării unei noi ordini economice mondiale, a așezării pe noi baze, juste și echitabile, a relațiilor între state în toate domeniile, inclusiv în cel al științei și tehnologiei, de importanță capitală pentru lichidarea mai rapidă a subdezvoltării și accelerarea progresului economico-social al fiecărei națiuni.

Reuniunea de la București se înscrie astfel ca o nouă contribuție la întărirea solidarității și unității de acțiune a țărilor în curs de dezvoltare, necesară pentru a se putea realiza noua ordine economică internațională. Aceasta este și tema interviului pe care a avut bunăvoința să ni-l acorde dl. Kenneth Dadzie din Ghana, director general pentru dezvoltare și cooperare economică internațională din cadrul O.N.U., prezent la lucrările reuniunii.

— Organizarea reuniunii ministeriale de la București a țărilor membre ale Grupului celor 77 consacrată pregătirii Conferinței O.N.U. pentru știință și tehnologie a fost o inițiativă extrem de utilă — ne-a declarat Kenneth Dadzie. În trecut solidaritatea Grupului celor 77 s-a bazat adeseori pe exprimarea generală a unor abordări comune în subiecte foarte largi. A sosit timpul, după părerea mea, ca țările membre să depună eforturi sporite pentru a traduce această solidaritate cu caracter general în anumite poziții pe probleme concrete. De aceea Reuniunea ministerială de la București a Grupului celor 77 are o semnificație care merge dincolo de tema dezbătută privind știința și tehnologia în folosul dezvoltării. Ea a avut o foarte mare importanță ca un mijloc de dezvoltare a autonomiei individuale și colective a țărilor în curs de dezvoltare, de întărire a puterii și capacității lor de negociere, de sporire a participării lor la viața internațională. Ea a reprezentat, totodată, un mijloc de a traduce exprimarea generală a solidarității și a abordării comune într-o poziție consolidată în ce privește un aspect foarte concret. Acest lucru mi se pare o parte foarte importantă a întregului concept al autonomiei individuale și colective. Desigur, Conferința de la Viena are o importanță crucială și nu este nevoie să vă vorbesc despre rolul central pe care-l au de jucat știința și tehnologia în procesul dezvoltării. De aceea, este important ca această conferință să se încheie cu un succes în direc-

ția schimbării actualului sistem internațional dezechilibrat al științei și tehnologiei, care nu sprijină în măsură suficientă procesul dezvoltării.

— Ce rol atribuieți în acest cadru cooperării economice și tehnico-științifice între țările în curs de dezvoltare?

— Am arătat în cuvântul meu la deschiderea reuniunii ministeriale de la București că există numeroase posibilități de extindere a cooperării între țările în curs de dezvoltare în domeniul economic și în alte domenii, care să valorifice complementaritățile ce există între țările în curs de dezvoltare, ceea ce ar facilita utilizarea

Convorbiri economice cu KENNETH DADZIE

director general pentru dezvoltare
și cooperare economică internațională
din cadrul O.N.U.

Reuniunea ministerială de la București a Grupului celor 77

Știința și tehnologia — componente ale strategiei progresului fiecărei națiuni

deplină a unor resurse care acum nu sînt pe deplin valorificate. Programele fundamentale de acțiune elaborate la Colombo, în Mexic, și mai recent la sesiunea UNCTAD V oferă un cadru larg de acțiune, care deja există. Asupra acestor teme s-au făcut pînă în prezent numeroase studii, care trebuie acum să fie traduse în fapt să conducă la acțiune. În mod similar, Conferința de la Buenos Aires privind cooperarea tehnică între țările în curs de dezvoltare a creat, de asemenea, un cadru instituțional de acțiune. Ceea ce ne trebuie deci nu mai este o definiție a unui program, ci traducerea în fapte a programelor deja existente. La recenta reuniune a Biroului țărilor nealiniat desfășurată la Colombo, membrii Biroului au trecut în revistă situația privind gradul realizării programului de acțiune. Personal cred că progresul se cere accelerat și sînt sigur că acest aspect va fi luat din nou în considerare la reuniunea la nivel înalt a țărilor nealiniat care se va desfășura în

luna septembrie la Havana, ca și la reuniunile viitoare ale Grupului celor 77.

— V-ați referit în cuvîntul dumneavoastră la îndoiele exprimate în unele cercuri privind utilitatea unor conferințe O.N.U., fiind seamă de rezultatele nu prea bune ale unora din ele...

— Am menționat acest lucru în cuvîntul meu nu pentru că aş pune la îndoială utilitatea conferințelor respective, ci pentru că este un deziderat pentru noi toți ca această conferință de la Viena să reușească. Cred că în ciuda dificultăților actuale se poate exprima speranța că ea va duce la obținerea unor rezultate importante. Organizarea conferințelor internaționale este pînă la urmă hotărîtă de guverne, ele sînt cele care iau hotărîrea de a convoca o conferință. Nouă ne revine să luăm toate măsurile ca atunci cînd se cade de acord asupra unei asemenea conferințe, pregătirile necesare în vederea ei să se desfășoare în bune condițiuni, astfel încît din conferința respectivă să rezulte un consens adecvat, reflectînd voința politică a tuturor statelor. Așadar, ceea ce am urmărit a fost nu să critic organizarea de conferințe, ci să subliniez că dacă se pune problema să risipim aceste îndoiele, atunci trebuie să realizăm mai mult.

— Considerați că actuala criză energetică va fi un factor favorizant pentru progresul negocierilor de care amînteați, sau — folosind cuvintele dumneavoastră — pentru a realiza mai mult în direcția edificării noii ordini?

— Întrebarea este dificilă. Cred că actuala situație energetică, ce afectează foarte puternic interesele țărilor în curs de dezvoltare neexportatoare de petrol, dar nu numai ale lor, oferă în același timp o ocazie de a da un impuls dialogului internațional. Ea a demonstrat cu tărie interdependențele inerente economiei mondiale și necesitatea ca toate statele să recunoască faptul că progresul mai rapid al țărilor în curs de dezvoltare este și în interesul lor. Creșterea puterii de cumpărare a țărilor în curs de dezvoltare ar putea deveni, după părerea mea, un motor foarte important pentru creșterea economiei mondiale și de asemenea pentru redresarea economiei țărilor dezvoltate.

Adunarea generală a O.N.U. a adoptat deja hotărîrea că toate negocierile privind instaurarea noii ordini economice internaționale trebuie să aibă loc în interiorul sistemului O.N.U. Aceasta a fost o hotărîre extrem de importantă, care atrage după sine responsabilitatea de a îmbunătăți funcționarea sistemului O.N.U. Este vorba de un sistem foarte mare și complex, a cărui coordonare a pus întotdeauna probleme. Cînd se vorbește de coordonare în cadrul sistemului O.N.U. trebuie să ne gîndim în termeni de cooperare voluntară, de colaborare bazată pe un spirit de cooperare. Conștiința acestui fapt se dezvoltă tot mai mult și sper că sentimentul de a lucra pentru un scop comun se va afirma tot mai puternic.

Interviu de
Dinu DRAGOMIRESCU

Revista ECONOMICA

editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 34 din 24 august 1979

23 AUGUST 1944—1979

- Partidul Comunist Român, centrul vital al națiunii noastre (Emil Nicolciuiu) 1
  - 23 August 1944: act al voinței întregului popor român (dr. Ion Spălățelu) 3
  - Semnificații economice și social-umane ale corelației dintre acumulare și consum (prof. dr. Gheorghe Crețoiu) 5
  - Resorturile ritmului înalt de creștere economică și efectele sale economico-sociale (I) (prof. dr. Marin Popescu) 7
  - Investițiile — factor principal al dezvoltării economico-sociale (Petre Ghimbuțu) 9
  - Integrarea agriculturii în procesul de omogenizare socială (I) (D. Dumitru) 13
  - Sporirea permanentă a bunăstării materiale și spirituale, țel suprem al politicii partidului (Grigore Vilceanu, Maria Poenaru) 16
  - Creșterea continuă a desfacerilor de mărfuri, diversificarea sortimentală și dezvoltarea rețelei comerciale — dimensiuni ale calității vieții (Nicolae Bozdog) 19
  - Dinamismul economiei românești — factor de amplificare a participării la circuitul economic mondial (dr. Ioan Georgescu) 22
  - România socialistă, militantă activă pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale (Gheorghe Dolgu) 25
- TEORII • 1971**
- Geneză, trăsături și implicații ale problemei fundamentale a progresului: economisirea energiei (dr. Maria D. Popescu) 27
  - Opinii și evoluții în gândirea economică contemporană. Criza din știința economică burgheză (Tudorel Postolache) 30
  - Știința și tehnologia — componente ale strategiei progresului fiecărei națiuni. Convorbiri economice cu Kenneth Dadzie 31

În SUPPLEMENTUL NUMARULUI:
Relații financiar valutare internaționale.

IN THIS ISSUE

- The Romanian Communist Party — the vital center of our nation (Emil Nicolciuiu) 1
- August 23rd, 1944: an act of willigness of all Romanian people (Dr. Ion Spălățelu) 3
- Economic and socio-human significances of the relation accumulation-consumption (I) (Prof. Dr. Gheorghe Crețoiu) 5
- Incentives of the high economic growth rhythm and its social and economic effects (I) (Prof. Dr. Marin Popescu) 7
- Agriculture integration in the social homogeneity-making process (I) (D. Dumitru) 13
- Permanent growth of the material and spiritual welfare, supreme purpose of the party's policy

- (Grigore Vilceanu, Maria Poenaru) 16
- Romanian economy's dynamics — an element of amplifying the participation to the world economic circuit (Dr. Ioan Georgescu) 22
- Socialist Romania, an active militant for a new international economic order (Gheorghe Dolgu) 25
- Genesis, characteristics and implications of the basic progress problems: energy saving (Dr. Maria D. Popescu) 27
- Opinions and evolution in contemporary economic thoughts. Crisis of the bourgeois economic science (Tudorel Postolache) 30
- Science and technology — elements of each nation's progress strategy. Economic talks with Kenneth Dadzie 31

DANS LE NUMÉRO

- Le Parti Communiste Roumain, le centre vital de notre nation (Emil Nicolciuiu) 1
- Le 23 Août 1944: acte de la volonté du peuple roumain entier (dr. Ion Spălățelu) 3
- Significations économiques et social-humaines de la corrélation entre l'accumulation et la consommation (I) (prof. dr. Gheorghe Crețoiu) 5
- Les ressorts du rythme élevé de croissance économique et ses effets économiques et sociaux (I) (prof. dr. Marin Popescu) 7
- L'intégration de l'agriculture dans le processus d'homogénéisation sociale (I) (D. Dumitru) 13
- L'élévation permanente du bien-être matériel et spirituel — but suprême de la politique

- du parti (Grigore Vilceanu, Maria Poenaru) 16
- Le dynamisme de l'économie roumaine, facteur de l'amplification de sa participation au circuit économique mondial (dr. Ioan Georgescu) 22
- La Roumanie socialiste, militante active pour l'instauration d'un nouvel ordre économique international (Gheorghe Dolgu) 25
- Genèse, traits et implications du problème fondamental du progrès: conserver l'énergie (dr. Maria D. Popescu) 27
- Opinions et évolutions dans la pensée économique contemporaine. La crise de la science économique bourgeoise (Tudorel Postolache) 30
- La science et la technologie — composantes de la stratégie du progrès de chaque nation. Discussions économiques avec Kenneth Dadzie 31

ОЗ СОДЕРЖАНИИ

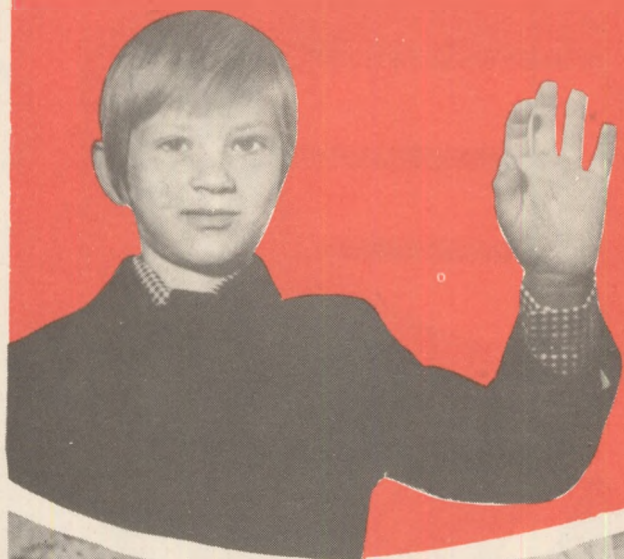
- Румынская Коммунистическая Партия, жизненный центр нашей нации (Эмил Николциу) 1
- 23 августа 1944-го года: акт воли всего румынского народа (др. Ион Спăлățелу) 3
- Экономические и социо-человеческие значения соотношения между накоплением и потреблением (I) (проф. др. Георге Креțою) 5
- Ресорты высокого темпа экономического роста и его социально-экономические эффекты (I) (проф. др. Марин Попеску) 7
- Интегрирование сельского хозяйства в процессе социального гомогенизации (I) (Д. Думитру) 13
- Непрерывный рост материального и духовного благосостояния народа — высшая цель политики

- Партия (Григорье Вилчану, Мария Поенару) 16
- Динамизм румынской экономики, усиливающий фактор участия в мировом экономическом обороте (др. Иоан Джорджеску) 22
- Социалистическая Румыния, активный деятель за дело установления нового международного экономического порядка (Георге Долгу) 25
- Генезис, черты и импликация основного вопроса прогресса: сбережение энергии (др. Мария Д. Попеску) 27
- Взгляды и эволюции в современном экономическом мышлении. Кризис в буржуазной экономической науке (Тудорел Постолаче) 30
- Наука и технология — компоненты стратегий процесса каждой нации. Экономические разговоры с Кеннетом Дадзием. 31

Redacția și administrația Calea Dorobanților nr. 11—25, 71131 București, telefon 12 66 10. Cont I.S.L.A.P. nr. 6451.502.28 B.N.R.S.R., — filiala sect. 1 București, Tiparul Combinatului Poligrafic „Casa Științei”.

ÎN FIECARE AN, ELEVII CRESC,
ÎN FIECARE AN, ÎNCEPE UN NOU... AN ȘCOLAR,
ÎN FIECARE AN, MAGAZINELE ȘI RAIÓANELE DE SPECIALITATE ALE COMERȚULUI DE STAT VĂ
OFERĂ UN SORTIMENT COMPLET de
UNIFORME ȘCOLARE
(inclusiv măsuri speciale)
Rețineți !

Cumpărind din timp uniformele școlare necesare copiilor dumneavoastră, evitați aglomerația
din zilele premergătoare deschiderii noului an școlar !

UNIFORME

ȘCOLARE

AL **X**-LEA TIRG DE MOSTRE DE BUNURI DE CONSUM

BUCUREȘTI'79

DORIȚI SĂ GĂSIȚI ÎN MAGAZINE MĂRFURI PE GUSTUL DV. ?

Programați-vă o vizită la TÎRGUL DE MOSTRE și, prin intermediul chestionarelor, exprimați-vă aprecierile și sugestiile ! Astfel, contractarea fondului de marfă pentru anul 1980 se va face și în funcție de preferințele dv. !

Complexul expozițional din Piața Scintei nr. 1 este deschis în zilele lucrătoare de la ora 10 la 18 (cu excepția zilelor de luni când târgul este închis), iar în zilele de sărbătoare între orele 9-18.